

การวิจัยประเมินผล

โครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา
ประจำปี ๒๕๔๘

คณะทำงานศึกษาและดำเนินการจัดทำวิจัย
โครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา

คำนำ

ตามที่ประชุมคณะกรรมการฝ่ายจัดการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๕๙ ได้มอบหมายให้คณะผู้วิจัยทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประเมินผลโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๕๙” ซึ่งในการประเมินครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับผู้ปฏิบัติงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการตั้งแต่คณะกรรมการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ปี ๒๕๕๙ คณะอนุกรรมการฝ่ายจัดการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ปี ๒๕๕๙ คณะอนุกรรมการฝ่ายพิธีการ ประชาสัมพันธ์และประสานงาน คณะอนุกรรมการฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ รวมทั้งผู้เข้าร่วมกิจกรรม ทั้งที่เป็นครูและนักเรียน โดยทำการประเมิน ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อมของโครงการ ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิต ตลอดจนได้สอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะต่อโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาด้วย

บัดนี้ คณะผู้วิจัยได้ทำการวิจัยประเมินผล “โครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๕๙” เสร็จสมบูรณ์แล้ว ด้วยความร่วมมืออย่างดียิ่ง จากคณะกรรมการฝ่ายจัดการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๕๙ และผู้ที่ให้ความร่วมมือแก่คณะผู้วิจัยทุกท่าน ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการฯ คณะอนุกรรมการฯ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุก ๆ ฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบต่อการจัดการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา เพื่อให้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาโครงการต่อไปให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุดต่อทุก ๆ ฝ่าย

คณะผู้วิจัย

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	
บทที่ ๑ บทนำ	๑
- หลักการและเหตุผล	๑
- วัตถุประสงค์การวิจัย	๓
- กรอบแนวคิดในการวิจัย	๓
- ขอบเขตของการวิจัย	๗
- นิยามเชิงปฏิบัติการ	๗
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๘
บทที่ ๒ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	๙
- แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ	๙
- แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง	๑๕
- แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติทางการเมือง	๑๕
- แนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง	๑๗
- แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลโครงการและการวิจัยประเมินผล	๒๓
- โครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา	๒๗
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓๒
บทที่ ๓ ระเบียบวิธีวิจัย	๓๘
- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๓๘
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๔๐
- การเก็บรวบรวมข้อมูล	๔๒
- การวิเคราะห์ข้อมูล	๔๓

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	๔๔
- ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	๔๕
- ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อบริบทหรือสภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตของโครงการ	๕๒
- ตอนที่ ๓ การวิเคราะห์แบบทดสอบจากการวิเคราะห์ค่าคะแนน	๘๐
- ตอนที่ ๔ ปัญหาและข้อเสนอแนะ	๘๒
บทที่ ๕ อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	๘๔
- สรุปผลการศึกษา	๘๖
- อภิปรายผล	๙๐
- ข้อเสนอแนะ	๙๑
บรรณานุกรม	๙๔
ภาคผนวก	
- ภาคผนวก ก แบบรายงานผลการปฏิบัติงานระดับเขตตรวจราชการ	๙๖
- ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	๑๓๑
คณะทำงานศึกษาและดำเนินการจัดทำวิจัยโครงการแข่งขันตอบปัญหา ความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา	๑๔๗

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทกรประเมิน ประเภทการตัดสินใจ และการนำไปใช้ประโยชน์ตามแบบจำลองของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam)	๕
๒	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เข้าร่วมโครงการ แต่ละเขตการศึกษาทั่วประเทศ	๔๐
๓	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรรมการ/อนุกรรมการดำเนินงานโครงการ (จำนวน ๙๖ คน)	๔๗
๔	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เข้าร่วมโครงการ (จำนวน ๑,๗๙๗ คน)	๕๐
๕	ความคิดเห็นต่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรรมการ/อนุกรรมการด้านบริบท หรือสภาวะแวดล้อมของโครงการ	๕๔
๖	ความคิดเห็นต่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรรมการ/อนุกรรมการด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ	๕๕
๗	ความคิดเห็นต่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรรมการ/อนุกรรมการด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการ	๕๗
๘	ความคิดเห็นต่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรรมการ/อนุกรรมการด้านผลผลิตของโครงการ	๕๗
๙	ความคิดเห็นต่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรรมการ/อนุกรรมการด้านทัศนคติ	
๑๐	ทางการเมือง	
๑๑	ความคิดเห็นต่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เข้าร่วมโครงการด้านบริบท หรือ สภาวะแวดล้อมของโครงการ	๖๒

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๑๑	ความคิดเห็นต่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เข้าร่วมโครงการด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ	๖๓
๑๒	ความคิดเห็นต่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เข้าร่วมโครงการด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการ	๖๕
๑๓	ความคิดเห็นต่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เข้าร่วมโครงการด้านผลผลิตของโครงการ	๖๗
๑๔	ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เข้าร่วมโครงการ	๖๘
๑๕	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเนื้อหาในแบบทดสอบ	๘๑

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพ		หน้า
๑	กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) เรื่อง การวิจัย ประเมินผลโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๔๙ โดยใช้รูปแบบ CIPP Model	๖
๒	ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจแบบจำลอง CIPP	๒๘

บทที่ ๑ บทนำ

หลักการและเหตุผล

โครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา เป็นโครงการที่ดำเนินการเพื่อตอบสนองภารกิจในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตลอดจนเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ให้กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพ ทั้งในภาครัฐบาลและเอกชนทั่วประเทศ เริ่มดำเนินโครงการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ จนถึงปัจจุบัน

ตลอดเวลาเกือบ ๒๕ ปีของการดำเนินโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการแข่งขัน ลักษณะแบบทดสอบ และวิธีการเผยแพร่ความรู้หลายครั้ง เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการทั้งที่เป็นนักเรียนนักศึกษา ครู/อาจารย์ผู้ควบคุม ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้โครงการมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป และงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติมจากมูลนิธิคอนราด อเดเนา (Konrad Adenauer Foundation)

การจัดการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาในระยะแรก ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๒๕-๒๕๓๐ จัดการแข่งขัน ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นการตั้งคำถาม แบบถาม-ตอบทีละข้อ จนได้ผู้ชนะเลิศในระดับประเทศ ต่อมาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ เพื่อดำเนินการพิจารณาปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการแข่งขัน การตั้งข้อคำถาม ในแบบทดสอบ สัดส่วนของคำถาม และให้มีตัวแทนของสำนักงานฯ เดินทางไปจัดการแข่งขันตามเขตการศึกษาต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยการแข่งขันในรอบแรก ใช้วิธีการถาม-ตอบทีละข้อ จำนวน ๑๐ ข้อ และคัดเลือกโรงเรียนที่ชนะเลิศในระดับเขตการศึกษา เข้ามาแข่งขันในรอบชิงชนะเลิศระดับประเทศ ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา โดยเพิ่มจำนวนข้อคำถามในแบบทดสอบรอบแรก เป็น ๓๐ ข้อ และใช้วิธีถาม-ตอบทีละข้อในการแข่งขันรอบที่สอง เพื่อคัดเลือกโรงเรียนที่เป็นตัวแทนของเขตการศึกษาไปแข่งขันในรอบชิงชนะเลิศที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และได้ประสานงานกับตัวแทนของเขตการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้สามารถจัดการแข่งขันในทุกเขตการศึกษา ให้แล้วเสร็จภายใน ๑-๒ วัน ทั่วประเทศ เพื่อลดปัญหาความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน อันเกิดจากการที่ครู/อาจารย์จากโรงเรียนที่สมัครเข้าร่วมการแข่งขันเดินทางมาสังเกตการณ์การจัดการแข่งขัน โดยเฉพาะการเฉลยคำถาม-คำตอบในเขตการศึกษาอื่นเพื่อนำคำตอบไปเผยแพร่ให้กับนักเรียนของตน จนนำไปสู่ปัญหาข้อร้องเรียนเรื่องความไม่เป็นธรรมดังกล่าว ในส่วนการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้ ได้เพิ่มรูปแบบการบรรยายความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยไว้ในกิจกรรมในภาคเช้า ภายหลังจากการแข่งขันรอบแรกแล้ว หรือบางเขตการศึกษาอาจใช้รูปแบบกิจกรรมบทบาทสมมุติ โดยการจำลองสถานการณ์การประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ครู/อาจารย์ และนักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

ด้วยความพยายามที่จะพัฒนาโครงการจัดการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ให้มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป คณะอนุกรรมการฯ จึงได้นำข้อมูลจากรายงานผลการปฏิบัติงานของหัวหน้าทีมที่ดำเนินการจัดการแข่งขันในแต่ละเขตการศึกษา หรือเขตตรวจราชการในปัจจุบัน และข้อมูลจากการวิจัยประเมินผลโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นการประเมินผลตามวัตถุประสงค์โครงการ (Objective Based Models) ตามแนวคิดการประเมินผลโครงการของไทเลอร์ (Tyler) มาปรับใช้ในการดำเนินการวิจัยประเมินผลโครงการในครั้งนี้

การวิจัยประเมินผลโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๔๙ เป็น การวิจัยประเมินผลโครงการ ทั้งขณะดำเนินโครงการ (Formative Evaluation) และสิ้นสุดโครงการ (Summative Formation) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลโครงการ ๔ ด้าน คือ ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อมของโครงการ ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการดำเนินงาน และด้านผลผลิตของโครงการ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แสดงถึงผลสำเร็จของโครงการ ความเหมาะสมของโครงการต่อบริบทของการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ทางการเมือง และการสนับสนุนด้านปัจจัยดำเนินโครงการ ตลอดจนประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการ โดยผลการวิจัยจะสามารถเป็นข้อมูลประกอบการ

พิจารณาตัดสินใจปรับปรุงโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา และโครงการในลักษณะเดียวกันให้สามารถตอบสนองภารกิจในการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Objective of Research)

๑. เพื่อประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตของโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาประจำปี ๒๕๔๙
๒. เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะของโครงการ เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เสนอต่อผู้บริหารเพื่อปรับปรุงโครงการต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการประเมินตามแนวคิดการประเมินผลโครงการแบบยึดการตัดสินใจเป็นหลัก (Decision-making Approach) หรือ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam & Shinkfield, ๑๙๘๕) ซึ่งเป็นการประเมินโครงการโดยพิจารณาจากบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context) ปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการดำเนินงาน (Process) และ ผลผลิต (Product) ดังนี้

๑. การประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญเพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ เป็นการตรวจสอบว่าโครงการที่จะวิจัยสนองตอบต่อปัญหา หรือความต้องการที่แท้จริงหรือไม่ วัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กรหรือนโยบายขององค์การหรือไม่ โครงการที่มีความเป็นไปได้หรือมีโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนจากองค์การต่าง ๆ หรือไม่ เป็นต้น

๒. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการประเมินว่าปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ด้านบุคลากรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การบริหารจัดการว่ามีความเหมาะสม เพียงพอ และมีความเป็นไปได้หรือไม่ โดยข้อพิจารณาที่จะช่วยให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ เป็นต้น

๓. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินระหว่างการดำเนินโครงการ เพื่อหาข้อดี ข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ว่าเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาขั้นตอนใด และมีการแก้ไขปัญหอย่างไร เป็นต้น

๔. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อดูว่าผลผลิตที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการแล้วว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ คุณภาพของผลลัพธ์เป็นอย่างไร เกิดผลกระทบหรือผลข้างเคียงขึ้นใดหรือไม่ เป็นต้น

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการประเมินโดยใช้แบบจำลอง CIPP เป็นการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบของระบบทั้งหมด ซึ่งผู้ประเมินจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่ครอบคลุมทั้ง ๔ ด้าน มีการกำหนดประเด็นของตัวแปรหรือตัวชี้วัด กำหนดแหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล กำหนดเครื่องมือการประเมิน วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน ดังนั้น หากการประเมินมีการวางแผนและดำเนินการอย่างเป็นระบบ เหมาะสมก็จะทำให้การประเมินโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

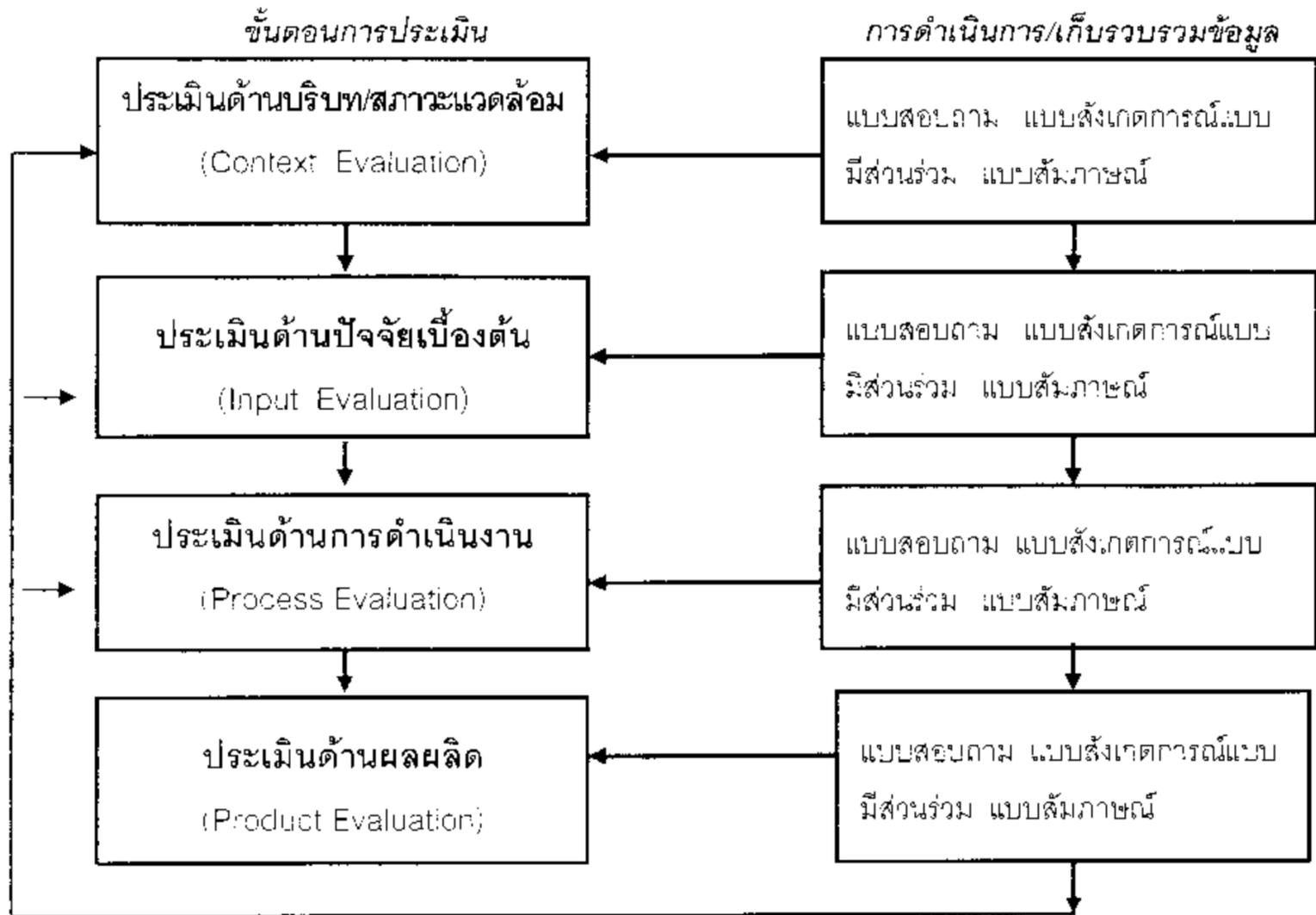
ตารางที่ ๑ ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทการประเมิน ประเภทการตัดสินใจ และ การนำไปใช้ประโยชน์ตามแบบจำลองของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam)

ประเภทการประเมิน	ประเภทของการตัดสินใจ	การนำไปใช้ประโยชน์
Context Evaluation	Planning Decision	ใช้กำหนดนโยบายหรือเป้าหมายใช้คัดเลือกโครงการที่เหมาะสม
Input Evaluation	Structuring Decision	กำหนดโครงสร้างการดำเนินงาน ยุทธวิธี วิธีการ แผนการดำเนินงาน
Process Evaluation	Implementation Decision	ติดตามและกำกับการทำงานตามแผน ปรับปรุงวิธีการดำเนินงาน รายงานความก้าวหน้าของโครงการ
Product Evaluation	Recycling Decision	ยุติ ชะลอ หรือขยายโครงการ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบจำลอง CIPP มีความหลากหลายรูปแบบ เช่น การวิเคราะห์เอกสาร การใช้แบบสอบถาม การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ หรือการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ เป็นต้น

ในการวิจัยประเมินผลโครงการครั้งนี้ คณะผู้วิจัยจึงใช้การประเมินผลแบบ CIPP Model ในกรณีประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตของโครงการ เนื่องจากเป็นรูปแบบการประเมินที่มีกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมีความหลากหลาย ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรง มีความครอบคลุม และสามารถตรวจสอบข้อมูลด้านต่าง ๆ ซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี โดยกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ดังแสดงตามแผนภาพที่ ๑

แผนภาพที่ ๑ กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) เรื่อง การวิจัยประเมินผล
โครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๔๙ โดยใช้
รูปแบบ CIPP Model

วิเคราะห์ผลร่วมกับการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Research)

จากเอกสารรายงานผลการปฏิบัติงานของหัวหน้าทีม

ประเมินผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยประเมินผลโครงการแข่งขัน
ตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาประจำปี
๒๕๔๙

ขอบเขตของการวิจัย (Limitation of Research)

๑. การวิจัยประเมินผลโครงการครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการประเมินใน ๔ ด้านคือ ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) และด้านผลผลิต (Product) เท่านั้น

๒. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง : ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ นักเรียน/นักศึกษา ครู/อาจารย์และผู้สังเกตการณ์ ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะการจัดการแข่งขันในรอบคัดเลือกระดับเขตตรวจการศึกษาเท่านั้น เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่แข่งขันในรอบชิงชนะเลิศเป็นกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวกัน

นิยามเชิงปฏิบัติการ (Operational Definition)

๑. การวิจัยประเมินผลโครงการ หมายถึง การวิจัยประเมินผลโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๔๙ โดยใช้รูปแบบ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ประเมินผล ๔ ด้าน คือ

๑.๑ ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) ได้แก่ ความสอดคล้องของโครงการกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน และความสอดคล้องของวัตถุประสงค์โครงการกับนโยบายขององค์กร

๑.๒ ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) ได้แก่ ระยะเวลาในการเตรียมตัว การเลือกอาสาสมัครคนต่าง ๆ กระบวนการคัดเลือก เอกสารประกอบ และงบประมาณสนับสนุน

๑.๓ ด้านกระบวนการดำเนินงาน ได้แก่ การดำเนินการประชุม การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่วิทยากร ระยะเวลาดำเนินการ ลักษณะของแบบทดสอบ การจัดกิจกรรม สถานที่จัดการแข่งขัน คือ/สถานที่ศูนย์ฯ และการอำนวยความสะดวก

๑.๔ ด้านผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลการดำเนินการ และผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของโครงการ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจต่อการเมืองการปกครอง พัฒนาศักยภาพเมื่อการปกครอง และประโยชน์ของโครงการ

๒. ผู้เข้าร่วมโครงการ หมายถึง นักเรียน/นักศึกษา ที่เข้าร่วมโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ครู/อาจารย์ที่ควบคุมนักเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขัน และผู้สังเกตการณ์ที่เข้าสังเกตการณ์ไปงานที่ดำเนินการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาครั้งแรก

๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ หมายถึง วัตถุประสงค์ของโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๔๙ คือ

๓.๑ เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓.๒ เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย

๔. นโยบาย/พันธกิจขององค์กร หมายถึง นโยบาย พันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร คือ การส่งเสริมเผยแพร่บทบาทภารกิจของสภาผู้แทนราษฎรและรัฐสภา เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาให้สาธารณชนรับรู้ และมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Beneficial of Research)

๑. สามารถประเมินผลสำเร็จของโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ตามวัตถุประสงค์โครงการ เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย

๒. จัดทำข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารในการติดตาม กำกับการดำเนินงาน และการพัฒนาโครงการ ให้สามารถดำเนินโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด

๓. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีแนวทางในการพิจารณา คัดเลือกโครงการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีความเหมาะสมสูงสุดสอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเมือง และนโยบายขององค์กร

๔. เป็นข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจในการทำวิจัยประเมินผลโครงการ และการประเมินผลโครงการเกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย

บทที่ ๒ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยประเมินผล "โครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๔๙" คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการด้านการส่งเสริมและเผยแพร่ประชาธิปไตย โดยแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

๑. แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ
๒. แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง
๓. แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติทางการเมือง
๔. แนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง
๕. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลโครงการและการวิจัยประเมินผล
๖. โครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา
๗. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - ๗.๑ การจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย
  - ๗.๒ เจตคติและพฤติกรรมประชาธิปไตย

๑. แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติประกอบด้วย

๑.๑ ความหมายของทัศนคติ

เธอร์สตัน (Thurstone, ๑๙๒๘ อ้างใน ปัทมา วิมลเศรษฐ ๒๕๓๙:๗) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นผลรวมทั้งหมดของมนุษย์เกี่ยวกับความรู้สึก อคติ ความคิด ความกลัวต่อบางสิ่งบางอย่าง การแสดงออกทางด้านการพูดเป็นความคิด (Opinion) และความคิดนี้เป็นสัญลักษณ์ของทัศนคติ ดังนั้น ถ้าต้องการวัดทัศนคติก็สามารถทำได้โดยวัดความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้น

สุนีย์ ธีรดากร (๒๕๒๕: ๙) ให้ความหมายว่า ทักษะคิด เป็นสภาพจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์ อันทำให้บุคคลมีท่าทีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง อาจแสดงท่าทีในทางที่พอใจ เห็นด้วย หรือไม่พอใจ ไม่เห็นด้วยก็ได้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (๒๕๒๖: ๓) กล่าวว่า ทักษะคิดเป็นความคิดเห็นซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ เป็นส่วนหนึ่งที่พร้อมที่จะมีปฏิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก

ออลพอร์ต (Allport อ้างใน ปัทมา วิมลเศรษฐ ๒๕๓๙: ๘) ให้ความหมายของทักษะคิดว่า หมายถึง สภาวะของความพร้อมทางด้านจิต ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้จะเป็นแรงที่จะกำหนดทิศทางของปฏิริยาของบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

จากความหมายหรือคำจำกัดความข้างต้น สรุปได้ว่า ทักษะคิดหมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มาสัมผัส ทั้งที่เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย โดยแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา

๑.๒ องค์ประกอบของทักษะคิด

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (๒๕๒๖: ๓-๔) กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะคิดว่า “ทักษะคิดเป็นความคิดเห็นซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ เป็นส่วนที่พร้อมที่จะมีปฏิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก” โดยองค์ประกอบของทักษะคิด ได้แก่

๑. องค์ประกอบทางด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Component) ได้แก่ ความคิด ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มนุษย์ใช้ความคิด ความคิดนี้อาจจะอยู่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งแตกต่างกัน

๒. องค์ประกอบทางด้านท่าทีความรู้สึก (Affective Component) เป็นส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งจะเป็นตัวเร้า “ความคิด” อีกต่อหนึ่ง ถ้าบุคคลมีภาวะความรู้สึกที่ดี หรือไม่ดีขณะที่คิดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

๓. องค์ประกอบทางด้านปฏิบัติ (Behavioral Component) องค์ประกอบนี้เป็นองค์ประกอบที่มีแนวโน้มในทางปฏิบัติหรือถ้ามีสิ่งเร้าที่เหมาะสมจะเกิดการปฏิบัติหรือมีปฏิริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง

๑.๓ ลักษณะของทัศนคติ

ซีริฟ (Sherif อ้างใน บังอรสกุล และจำลองสกุล, ๒๕๒๔: ๑๐) กล่าวถึงลักษณะของทัศนคติ สรุปได้ดังนี้

๑. ทัศนคติ เป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ ไม่ใช่เป็นแรงขับทางกาย เช่น ความหิวเป็นแรงขับทางร่างกาย การเลือกชนิดของอาหารของแต่ละบุคคลเป็นพื้นฐานมาจากการเรียนรู้ทางสังคมต่างกัน
๒. ทัศนคติเป็นสิ่งที่คงทนถาวรแม้ว่าเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ เหมือนการเรียนรู้อื่น ๆ แต่ก็มีความรู้สึกที่ฝังรากลึกลงไปและการจะให้เปลี่ยนแปลงไปอย่างใดอย่างหนึ่ง ก็ต้องใช้เวลานานจึงจะเปลี่ยนได้ เพราะทัศนคติมีผลต่ออารมณ์ของเขา
๓. ทัศนคติ เป็นความรู้สึกที่แสดงโดยตรงต่อสิ่งเร้าเป็นอย่างไร้ไป บุคคลย่อมแสดงความรู้สึกชอบต่อบุคคลที่เขารู้จัก และอาจแสดงความรู้สึกไม่ชอบกับอีกคนหนึ่งที่เขารู้จักเช่นกัน แสดงว่าเขาแยกแยะรับรู้ต่อสิ่งเรานั้น
๔. ทัศนคติ สามารถเกิดกับทุกสิ่งได้ เช่น กับบุคคล กลุ่ม สถาบัน แนวความคิด และกระบวนการทั่ว ๆ ไป เป็นต้น
๕. ทัศนคติ เป็นพื้นฐานอย่างน้อยก็เป็นส่วนหนึ่ง อันเป็นแรงผลักดันก่อให้เกิดลักษณะนิสัยขึ้นได้

๑.๔ การเกิดทัศนคติ

อัลพอร์ต (Allport, ๑๙๓๕ อ้างใน ปัทมา กมลเศรษฐ ๒๕๓๙: ๑๒) กล่าวถึงการเกิดทัศนคติว่า

๑. การเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมหรือขนบธรรมเนียมต่างๆ ของสังคมแล้วนำเอาสิ่งที่เรียนรู้เหล่านั้นมาเป็นรากฐานของทัศนคติ
๒. การแบ่งแยกความรู้ที่ได้มาจากประสบการณ์ของตนเอง เช่น เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูมาดีมักมองโลกในแง่ดี
๓. ประสบการณ์ที่ได้รับมาจากเดิม ไม่ว่าจะป็นในด้านดีหรือไม่ดี เช่น การที่เด็กจดจำรูปร่างของบุคคลที่ทำให้เกลียดเขาก็มักมีทัศนคติไม่ดีต่อบุคคลที่มีรูปร่างลักษณะเช่นนั้นด้วย

๔. การเลียนแบบ จนในที่สุดก็ยอมรับเอาทัศนคติผู้ที่เขาเลียนแบบเป็นทัศนคติของตนเอง เช่น การที่บุตรเลียนแบบทัศนคติของบิดาของตน เมื่อบิดามีทัศนคติต่อบุคคลหรือสถาบันหนึ่งเช่นไร บุตรก็มีทัศนคติเช่นนั้นด้วย

สรุปว่าทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งขั้นตอนหรือกระบวนการเรียนรู้นั้นแตกต่างกันแล้วแต่ชนิดลักษณะของทัศนคติและแล้วแต่บุคคลและสิ่งแวดล้อม

๑.๕ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทัศนคติ

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (๒๕๒๔: ๒๔๐-๒๔๑) กล่าวถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทัศนคติว่าแบ่งออกเป็น ๔ ปัจจัยดังนี้

๑. การอบรมเลี้ยงดู คำสั่งสอนของบิดามารดา ญาติพี่น้อง ตลอดจนผู้ปกครองของเด็ก มีส่วนทำให้เด็กมีทัศนคติทั้งทางดีและไม่ดีต่อสิ่งต่าง ๆ เพราะสังคมแรกที่เด็กประสบคือสมาชิกของครอบครัวและสภาพในครอบครัว

๒. วัฒนธรรมภายในสังคมนั้นๆ สิ่งใดที่ได้รับจากวัฒนธรรมในทางที่ดีบุคคลในสังคมนั้นก็มีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น ตรงกันข้ามถ้าสิ่งใดที่วัฒนธรรมกำหนดว่าเป็นสิ่งไม่ดี บุคคลในสังคมนั้นย่อมมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติทางลบไปด้วย

๓. สถาบันการศึกษา การได้รับคำอบรมสั่งสอนจากสถาบันต่าง ๆ ทางการศึกษา ทั้งระดับก่อนวัยเรียน อนุบาล ประถม มัธยม เตรียมอุดมจนถึงอุดมศึกษา สามารถทำให้เด็กมีทัศนคติแตกต่างกันได้

๔. การพักผ่อนหย่อนใจ ได้แก่ สถานเริงรมย์ เช่น โรงภาพยนตร์ รายการทางวิทยุ โทรทัศน์ สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติของเด็กมาก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะควบคุมรายการ ตลอดจนภาพยนตร์ที่ฉายในโรงภาพยนตร์ให้มีประโยชน์มีเนื้อหาสาระที่สำคัญ และเป็น การสร้างสรรค์เพื่อทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อสิ่งต่าง ๆ อย่างถูกต้อง

๑.๖ การวัดทัศนคติ

อุทัย นริญโต (๒๕๑๙: ๘๑) สรุปหลักสำคัญที่ใช้ในการสร้างแบบวัดทัศนคติของบุคคลหรือชาวชุมชนออกเป็น ๓ หลัก ดังนี้

๑. ทิศทาง (Direction) คือ ทิศคนคิดเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ชอบหรือไม่ชอบ
๒. องศา (Degree) คือ การแสดงออกมากน้อย หรือไม่พอใจเท่าใดต่อทัศนคติเกี่ยวกับตัวบุคคลหรือสิ่งของ
๓. ความแน่นอน (Intensity) คือ ความรู้ดีชอบหรือไม่ชอบ จะมีลักษณะแน่นอน ไม่เปลี่ยนแปลง

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ (๒๕๒๖: ๗๕-๗๗) กล่าวถึง การวัดทัศนคติว่า ลักษณะวัดทัศนคติส่วนใหญ่จะประกอบด้วยข้อความหลายข้อความ เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย เนื่องจากการแสดงทัศนคติว่าเห็นด้วยหรือไม่ขึ้นอยู่กับการใช้ถ้อยคำในการเรียบเรียงประเด็นรายการ หรือคำถามเพียงคำถามเดียวโดยลำพัง จึงมักจะเชื่อถือไม่ได้ เพราะมักจะตั้งคำถามในแง่ใดแง่หนึ่งหรือทิศทางใดทิศทางหนึ่งเท่านั้น ซึ่งวัดได้เพียงด้านเดียว จึงเป็นการยากที่ข้อความเพียงข้อความเดียวจะเป็นดัชนีแสดงทัศนคติที่กว้างกว่าได้

อารง สุทธาศาสน์ (๒๕๒๗: ๖๘-๗๕) ได้เสนอขั้นตอนการสร้างแบบวัดทัศนคติของ ลิกเอร์ต (Likert) ดังนี้

๑. ให้เขียนข้อความเกี่ยวกับตัวแปรที่ต้องการจะวัดมาจำนวนหนึ่ง ควรจะให้มีความหลากหลาย ข้อความทั้งหมดนี้ให้มีข้อความที่มองในแง่ดีหรือนิมาน และข้อความที่มองในแง่ร้ายหรือนิเสธ
๒. แต่ละข้อความจะมีระดับของการแสดงความเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบว่าข้อความนั้นเป็นข้อความเชิงนิมานหรือนิเสธ
๓. มีการกำหนดคะแนน เช่น เห็นด้วยอย่างมาก ให้ ๕ คะแนน เห็นด้วยค่อนข้างน้อยให้ ๓ คะแนน เห็นด้วยน้อยให้ ๒ คะแนน เห็นด้วยน้อยมากให้ ๑ คะแนน สำหรับข้อความเชิงนิมาน และข้อความเชิงนิเสธ จะมีการให้คะแนนในลักษณะตรงกันข้ามกัน คือ เห็นด้วยอย่างมากให้ ๑ คะแนน เห็นด้วยค่อนข้างมากให้ ๒ คะแนน เห็นด้วยค่อนข้างน้อยให้ ๓ คะแนน เห็นด้วยน้อยมากให้ ๔ คะแนน
๔. นำข้อความที่คัดเลือกแล้วนำมาเรียบเรียง และตรวจสอบความสมบูรณ์ เรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้
๕. นำแบบวัดทัศนคติที่ทดสอบแล้วนั้นมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเลือกเอาเฉพาะข้อความที่ดี นำมาหาค่าไครัลควอร์ ค่าความสัมพันธ์ ค่าความแตกต่าง
๖. นำข้อความที่ผ่านการคัดเลือกแล้ว มาเรียบเรียงเป็นแบบวัดทัศนคติ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

๒. แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง

๒.๑ ความหมายคำว่าการเมือง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ (๒๕๒๖: ๙๐) ให้ความหมายของคำว่า "การเมือง" ไว้ดังนี้

๑. งานที่เกี่ยวกับรัฐหรือแผ่นดิน เช่น วิชาการเมือง ได้แก่ วิชาว่าด้วยรัฐ การจัดส่วนแห่งรัฐ และการดำเนินการแห่งรัฐ

๒. การบริหารประเทศเฉพาะที่เกี่ยวกับนโยบายในการบริหารประเทศ เช่น การเมืองระหว่างประเทศ ได้แก่ การดำเนินนโยบายระหว่างประเทศ

๓. กิจการอำนาจหรือควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน เช่น ตำแหน่งการเมือง ได้แก่ ตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่อำนาจการ (คณะรัฐมนตรี) หรือควบคุม (สภาผู้แทนราษฎร) การบริหารแผ่นดิน

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (๒๕๒๗: ๕-๖) ได้ชี้ให้เห็นความหมายของการเมืองในสองแนวทางโดยสรุปได้ดังนี้

แนวทางที่หนึ่ง การเมืองเป็นกิจกรรมของมนุษย์ที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงและมีขอบเขตจำกัดอยู่ที่องค์การและสถาบันการเมืองสำคัญ ๆ ได้แก่ คณะรัฐบาล รัฐสภา พรรคการเมือง กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ ระบบราชการ คณะทหาร การเลือกตั้ง การปฏิบัติ การรัฐประหาร ฯลฯ การเมืองในความหมายนี้จึงแคบ เพราะเป็นการเชื่อมโยงกิจกรรมการเมืองเข้ากับสถาบันองค์กรทางการเมืองมากกว่าการมองเป็นปฏิสัมพันธ์ทั้งระบบ

แนวทางที่สอง การเมืองเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นทั่วไป และมีอยู่อย่างกว้างขวางโดยมองในลักษณะที่กว้าง ๆ ว่าเป็นปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) ตั้งแต่ระดับสังคมย่อย ได้แก่ ครอบครัว ชุมชนขนาดเล็ก สโมสร โรงงาน องค์การสถาบัน หรือสังคมระดับชาติ ฯลฯ

กระมล ทองธรรมชาติ (๒๕๑๕: ๑๒) ให้ความหมายไว้ว่า การเมือง คือ การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสังคม ซึ่งอาจมีผลประโยชน์ร่วมกัน หรือขัดแย้งกัน หรือมีความคิดเห็นเหมือนกัน ที่มารต่อสู้ เพื่อสรรหาบุคคลไปทำหน้าที่ในการปกครองประเทศแทนเขา และเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจที่จะหวังให้พวกตนสามารถตัดสินใจในเรื่องราวของส่วนรวมได้โดยธรรม

กล่าวโดยสรุป การเมืองหมายถึงการอยู่ร่วมกันของบุคคลในสังคม ซึ่งมี
 ความคิดเห็นเหมือนกันหรือขัดแย้งกัน เพื่อหาผลประโยชน์ร่วมกัน ช่วยกันขจัดปัญหา จัดสรร
 ทรัพยากรประโยชน์ เพื่อความคงอยู่ และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี

๓. แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติทางการเมือง

๓.๑ ความหมายของทัศนคติทางการเมือง

พฤษธิลา นุ่มพล, น.ร.ว. (๒๕๓๑: ๙๔) กล่าวถึงความหมายของทัศนคติทาง
 การเมืองว่า ทัศนคติทางการเมืองสอดคล้องกับความโน้มเอียงทางการเมือง (Political Orientation)
 เนื่องจากความโน้มเอียงทางการเมืองเป็นท่าที (Predispositions) ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือ
 สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง โดยมีความเชื่อพื้นฐานว่า ปัจเจกชนจะมีอิสระในการกำหนด
 ความโน้มเอียงไม่ได้ทั้งหมด แต่จะขึ้นอยู่กับประเพณี ความทรงจำทางประวัติศาสตร์และพื้นฐาน
 ทางสังคมที่หล่อหลอมปัจเจกชนด้วย

อัลมอนด์ และเวอร์บา (Almond G. & Verba S. ๑๙๖๓: ๓ อ้างใน ปัทมา วิมลเศรษฐ,
 ๒๕๓๙: ๒๒) กล่าวว่า ความโน้มเอียงทางการเมืองมีองค์ประกอบ ๓ ประการคือ

๑. ความโน้มเอียงด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Orientation) ความรู้และ
 ความเชื่อเกี่ยวกับระบบการเมือง บทบาททางการเมือง

๒. ความโน้มเอียงทางด้านความรู้สึก (Affective Orientation) หมายถึง ความพอใจ
 หรือไม่พอใจต่อระบบการเมือง บุคคลที่มีบทบาททางการเมือง และการดำเนินงานทางการเมือง

๓. ความโน้มเอียงทางการประเมินค่า (Evaluative Orientation) หมายถึง
 การตัดสินใจและแสดงความคิดเห็นต่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง ซึ่งโดยทั่วไปจะเกี่ยวข้องกับมาตรฐาน
 ทศาคานิยม (Value) เช่น การตัดสินใจว่าดีหรือไม่ เป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์ เป็นต้น ดังนั้น
 ความโน้มเอียงทางการประเมินค่า จึงอาจเทียบได้กับองค์ประกอบทางพฤติกรรมของทัศนคติ
 เนื่องจากเป็นสิ่งที่เกิดจากการตัดสินใจโดยอาศัยมาตรฐานทางค่านิยม ซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรมที่
 จะแสดงออกต่อไปในอนาคต

๓.๒ ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติทางการเมือง

จากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติทางการเมือง พบว่า ทัศนคติทางการเมืองเกิดขึ้นจากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ (ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ, ๒๕๒๖ : ๒๒)

๑. เพศ จากการศึกษาวิจัยของ Lang, B., Schoman, R.L., Field, G.R. และ Williamson, R.C. พบว่าเพศหญิงมีความรู้เกี่ยวกับการเมืองมีความสนใจทางการเมือง และเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยกว่าเพศชาย

๒. สาขาวิชาการศึกษา โดย Marvick, D., Spencer, M., Lyman, P.N., Skrzypek, S., Roas, L.L. และ Walker, K.N. ได้ทำการศึกษาในหลายประเทศพบว่า นักศึกษาทางสังคมศาสตร์ กฎหมาย และมนุษยศาสตร์ จะมีความสนใจทางการเมืองลักษณะซ้ำนิยมมากกว่านักศึกษาทางวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์

๓. ความเชื่อทางศาสนา โดยงานวิจัยของ Moor, C.H., and Hochschild, A.R. พบว่า ความศรัทธาเชื่อถือในศาสนามีความสัมพันธ์ในทางลบกับความสนใจทางการเมืองและการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง

๔. ภูมิหลังทางครอบครัว จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานะทางสังคมของครอบครัวของนักศึกษากับความสนใจทางการเมืองของนักศึกษา พบว่า ยังมีข้อสรุปที่ขัดแย้งกันอยู่ กล่าวคือ นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่กำลังเปลี่ยนสถานะทางสังคมสูงขึ้น มีความตื่นตัวทางการเมืองสูงกว่านักศึกษาที่มีสถานะทางสังคมสูงอยู่แล้ว และยังพบว่านักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีสถานะทางสังคมต่ำ มีแนวโน้มทางความคิดเห็นในลักษณะซ้ำนิยมรุนแรงมากกว่า

๕. การพักอาศัยกับครอบครัว โดย Walker, K.N., Lipset, S.M. และ Hun oh, B. ทำการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีได้พักอาศัยกับครอบครัวมีความสนใจและเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง และความคิดทางการเมืองที่รุนแรงมากกว่านักศึกษาที่พักอาศัยกับครอบครัว

๖. ทัศนคติและความสนใจทางการเมืองของบิดามารดา เช่น จากการศึกษาของ Kuroda, M. และ Liebman, A. พบว่า ทัศนคติและความสนใจทางการเมืองของบิดามารดามีความสัมพันธ์และไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับความสนใจทางการเมือง

๗. อายุและความสนใจทางการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่าง ๒ ปัจจัยนี้ ยังมีความคลุมเครืออยู่ กล่าวคือ ผลการศึกษาในบางแห่งพบว่าผู้นักศึกษาที่หัวรุนแรงจะเป็นกลุ่มที่มีอายุมากและนักศึกษาในมหาวิทยาลัยจะเป็นเวลานาน แต่ในบางแห่งกลับพบว่าความคิดที่รุนแรงทางการเมืองของนักศึกษาจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยจากปีที่ ๑ ถึง ปีที่ ๓ และเริ่มลดลงในปีสุดท้าย

๘. ปัจจัยเกี่ยวกับจิตใต้สำนึก กลุ่มพวกนักจิตวิเคราะห์ ได้ศึกษาโดยอาศัยแนวคิดปมเอดิปัส (Oedipus Complex) อธิบายทัศนคติทางการเมืองว่า ทัศนคติทางการเมืองแบบหัวรุนแรงของนักศึกษา เป็นผลผลักดันมาจากความปรารถนาที่ผสมกันระหว่างความต้องการสรรหาผู้ปกครองประเทศ สรรหาบิดามารดา และสรรหาตัวเอง พลังกระตุ้นที่ทำให้เกิดพลังสรรหาเช่นนี้ ถือกำเนิดขึ้นมาระยะแรกของวัยเด็กเป็นความต้องการที่จะสรรหาบิดาตนเองเพื่อเข้าแทนที่บิดา แต่ในขณะเดียวกันก็เกิดความรู้สึกถึงบาปจนถึงขั้นเกลียดตนเอง ความปรารถนาดังกล่าวมีผลทำให้นักศึกษามีหัวรุนแรงทางการเมือง ก็เนื่องจากการแทนที่ความชิงชังที่มีต่อบิดามารดาไปสู่การมีบทบาททางการเมืองเพื่อไม่ทำให้ตัวเองเกิดความรู้สึกต่ำต้อยต่อไป

๔. แนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง

๔.๑ ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

นักวิชาการทางรัฐศาสตร์ ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในทัศนะหรือแง่มุมต่าง ๆ ดังนี้

ฮันติงตัน และโดมิงเควซ (Huntington & Dominguez) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า กิจกรรมหรือการกระทำของประชาชนที่ต้องการมีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจของรัฐบาล โดยการกระทำหรือความพยายามนั้น เป็นได้ทั้งถูกต้องและไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ใช้กำลังหรือไม่ใช้กำลัง สำเร็จหรือล้มเหลว ทั้งที่สมัครใจหรือไม่สมัครใจ รวมถึงการเลือกตั้ง การร่วมในการรณรงค์หาเสียง การประท้วงและการใช้กำลังรุนแรง เช่นเดียวกับความหมายของ แมค คลอสกี (Mc. Closky, H.) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ โดยสมัครใจ ซึ่งสมาชิกในสังคมมีส่วนร่วมโดยตรงหรืออ้อมในการเลือกผู้ปกครองประเทศ การกำหนดนโยบายสาธารณะ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การติดตามข่าวสาร การอภิปราย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเข้าร่วมประชุม การบริจาคเงิน และการติดต่อกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อ้างใน เกรียงไกร จงเจริญ ๒๕๓๖: ๒๓-๒๔)

ลูจิต บุญบังการ (๒๕๓๔: ๓๖) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ กิจกรรมที่บุคคลมีจุดประสงค์เพื่ออิทธิพลในกระบวนการตัดสินใจของรัฐบาล ขณะที่ จรุง สุภาพ ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า หมายถึง การที่ประชาชนจะพึงมีในการกำหนดนโยบายในการตัดสินใจ และในกิจการต่างๆ ของรัฐบาลและในทางการเมือง หรือเป็นการ

มีส่วนร่วมของประชาชนต่อรัฐบาล เช่น การเข้าเป็นรัฐบาล การมีอิทธิพลต่อรัฐบาล การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

ทิพาพร พิมพิสุทธิ กล่าวว่าการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือการมีส่วนร่วมในการกระทำ (Activity) ของแต่ละบุคคล ซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบายของรัฐบาล และมีผลโดยตรงต่อนโยบายของรัฐบาล เรียกว่า "การมีส่วนร่วมโดยตนเอง (Autonomous Participation)" และการมีส่วนร่วมที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบายทางอ้อม เรียกว่า "การมีส่วนร่วมโดยการถูกระดม (Mobilized Participation)" (อ้างใน เกรียงไกร จงเจริญ ๒๕๓๖: ๒๔-๒๕)

จากความหมายข้างต้น กล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นกิจกรรมหรือกิจการที่ประชาชนกระทำ หรือดำเนินการทางการเมือง โดยความสมัครใจหรือได้รับการจูงใจ ใ้มน้ำใจจากภายนอก เช่น บุคคลอื่น พรรคการเมือง หรือสถานการณ์เพื่อต้องการเลือกผู้ปกครองประเทศ การเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจในกิจการต่าง ๆ ของรัฐบาล โดยประชาชนได้กระทำทั้งที่เป็นการกระทำทางตรงและทางอ้อม เป็นการกระทำทั้งที่ถูกต้องหรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย การประท้วงที่ใช้กำลังรุนแรงหรือไม่ใช้กำลังรุนแรงก็ได้

๔.๒ ความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) เป็นทั้งเป้าหมายและกระบวนการทางการเมือง กล่าวคือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย ทั้งนี้ เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย สังคมใดจะมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำพิจารณาได้จากระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยสังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ แสดงว่าสังคมนั้นมีระดับความเป็นประชาธิปไตยต่ำ (Geertz, ๑๙๖๓ อ้างใน สมบัติ อารงษ์วงศ์, ๒๕๓๘: ๓๘) โดยนัยนี้ นักวิชาการทางรัฐศาสตร์บางกลุ่มจึงถือว่า การพัฒนาทางการเมือง คือ การทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นเป้าหมายของการพัฒนาทางการเมืองโดยตรง โดยเฉพาะการพัฒนาทางการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย

ในส่วนของกระบวนการทางการเมืองนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองแท้จริง คือ การแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคม กิจกรรมเหล่านี้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในสังคมการเมือง และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกับองค์การทางการเมืองรวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับรัฐบาล การแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองเหล่านี้ คือ

กระบวนการทางการเมืองซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ประชาชนต้องการ ในกรณีที่การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นกระบวนการทางการเมือง ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลและองค์การทางการเมืองที่ครอบคลุมระบบปฏิสัมพันธ์ (Interaction System) ทางการเมืองทั้งหมด จะช่วยให้เข้าใจบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลและองค์การทางการเมืองได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

หากพิจารณาการมีส่วนร่วมทางการเมืองภายใต้กรอบของระบบการเมือง อาจจำแนกได้ ๒ ลักษณะสำคัญ กล่าวคือ ลักษณะแรก เป็นลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ซึ่งมีความหมายครอบคลุมลักษณะต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น ส่วนลักษณะที่สอง คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบอำนาจนิยมหรือระบบเผด็จการ ลักษณะสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบนี้จะเป็นไปแบบทิศทางเดียว กล่าวคือ ประชาชนจะแสดงบทบาททางการเมืองได้เฉพาะภายใต้กรอบที่ผู้ปกครองกำหนดให้เท่านั้น โดยส่วนใหญ่จะเป็นการแสดงออกทางการเมือง เพื่อสนับสนุนผู้ปกครองภายใต้การระดมและการกำกับของผู้ปกครองโดยตรง อาจเป็นการแสดงออกของประชาชนเพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล หรือแสดงออกซึ่งการต่อต้านต่างชาติที่เป็นปฏิปักษ์กับรัฐบาล การแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบบอำนาจนิยม หรือระบบเผด็จการจะเป็นไปในลักษณะของ การระดมการมีส่วนร่วม (Mobilized Participation) เป็นสำคัญและจะต้องเป็นไปในลักษณะ การสนับสนุนผู้นำเผด็จการเท่านั้น จะแสดงออกเพื่อการคัดค้านผู้นำหรือรัฐบาลเผด็จการมิได้ ดังนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบบอำนาจนิยมหรือระบบเผด็จการ จึงแตกต่างกับระบบประชาธิปไตยอย่างชัดเจน เพราะการแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบบประชาธิปไตยสามารถกระทำได้ ทั้งในทางสนับสนุนและคัดค้านรัฐบาล และโดยส่วนใหญ่จะเป็นการแสดงออกที่เป็นอิสระจากการควบคุมหรือกำกับของรัฐบาล นอกจากนี้ การแสดงออกทางการเมืองของประชาชนในระบบประชาธิปไตย อาจมีอิทธิพล หรือส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของรัฐบาลและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลได้ ทั้งนี้ เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบบประชาธิปไตย ถ้าสะท้อนถึงความต้องการของประชาชน ส่วนใหญ่ ก็คือการแสดงออกซึ่งเจตจำนงทั่วไป (General Will) ของประชาชนนั่นเอง ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้นำทางการเมืองจะต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง

๔.๓ ลักษณะและรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สิทธิพันธ์ พุทธิพงษ์ (๒๕๓๖ : ๑๖๒) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของแต่ ละสังคม อาจดำเนินการใน ๒ ลักษณะ ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นอิสระ (Autonomous Political Participation) หมายถึง ลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบใดๆด้วยความพึงพอใจ ส่วนตัวเป็นไปโดยความสมัครใจ หรือได้พินิจพิเคราะห์โดยใช้วิจารณญาณของตนเอง มองเห็น ประโยชน์ของการเข้ามีส่วนร่วมและมองเห็นว่าตนเองสามารถที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทาง การเมืองได้อย่างแท้จริง

๒. การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยถูกปลุกกระดม (Mobilized Political Participation) หมายถึง ลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของราษฎรที่เป็นไปโดยที่ไม่ได้เกิด จากเจตจำนงของเขาเอง แต่เกิดจากผู้อื่นปลุกกระดมให้เขาเข้าร่วมในการกระทำกิจกรรมทางการเมือง ในรูปแบบต่าง ๆ โดยการขู่เข็ญ บังคับ ชักจูง หรือใช้อิทธิพลทางวัตถุ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้ เป็นไปตามที่ผู้ปลุกกระดมต้องการ

สำหรับรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง นิและเวอร์บา (Nie & Verba) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นรูปแบบของการกระทำที่ถูกกฎหมายเท่านั้น ส่วนฮันติงตัน และเนลสัน (Huntington & Nelson) ได้เสนอไว้ทั้งในรูปแบบการกระทำที่ถูกกฎหมาย และรูปแบบ การกระทำที่รุนแรง และอาจผิดกฎหมายด้วย ดังนี้ (สุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๕: ๘๙๙ - ๙๐๐)

๑. การออกเสียงเลือกตั้ง (Voting) เป็นกิจกรรมที่ประชาชนจำนวนมากเข้าร่วมได้ และในระบอบที่มิมีการบงการในระบอบประชาธิปไตย จะได้ปฏิบัติอยู่เสมอ รูปแบบนี้เป็นรูปแบบ ที่ถูกต้องตามกฎหมายที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ใช้อิทธิพล หรือแสดงออกซึ่งเจตจำนงในการ เลือกตัวแทน หรือเลือกนโยบาย วิธีการนี้จะสำคัญก็ต่อเมื่อการเลือกตั้ง เป็นเครื่องตัดสินชี้ขาดว่า ใครจะเป็นรัฐบาลหรือผู้กำหนดนโยบายแต่ละระดับ

๒. การรณรงค์หาเสียง (Campaign Activity) กิจกรรมนี้คล้ายกับรูปแบบที่หนึ่ง และอยู่ในกระบวนการเลือกตั้งด้วย แต่การที่ใครคนใดเข้าร่วมในการรณรงค์หาเสียงนั้น จะทำให้ การกระทำของเขามีผลมากกว่าการไปออกเสียงแต่อย่างเดียว เพราะจะมีผลกระทบต่อการแพ้ชนะ หรือผลในการเลือกตั้ง และส่งผลไปถึงการกำหนดนโยบายหรือเลือกรัฐบาลได้

๓. การกระทำของแต่ละบุคคลเป็นเอกเทศต่อปัญหาการเมืองและสังคม (Isolated Contacts) ในกรณีนี้ก็หมายถึงเอกชนได้ริเริ่มทำการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะของตัวเอง หรือครอบครัว หรือปัญหาส่วนรวมของบ้านเมือง แต่เป็นการติดต่อโดยเอกชน เช่น ราษฎรติดต่อกับผู้แทนราษฎร หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อแสดงความเห็น และเรียกร้องให้ผู้แทนราษฎรหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาปัญหาที่เขาเสนอ

๔. การเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม (Cooperative Activity) ที่แสดงออกต่อปัญหาการเมืองและสังคมเป็นลักษณะของกลุ่มและหมู่คณะที่เกี่ยวข้องกับเรื่องปัญหาสังคมและการเมือง เพื่อให้มีอิทธิพลต่อการกระทำของรัฐบาล

๕. กิจกรรมที่ใช้ความรุนแรงและเป็นการกระทำที่อาจผิดกฎหมาย หรือเปลี่ยนผู้นำทางการเมือง

๔.๔ ปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมือง

มิลแบรธ และโกเอล (Milbrath L.W. & Goel M.L.) รวบรวมปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้ค้นพบ สมควรนำมาเสนอ มีดังนี้ (บรรณานุกรม พุชาจันทร์ ๒๕๒๘: ๒๓-๒๕)

๑. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและสิ่งเร้า มีดังนี้

๑.๑ บุคคลที่ได้รับสิ่งเร้าเกี่ยวกับการเมืองมาก จะมีแนวโน้มจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองและจะเข้ามีส่วนร่วมในลักษณะที่ "ลึก" มากขึ้นเท่านั้น

๑.๒ บุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพูดคุยทางการเมืองอย่างไม่เป็นทางการ จะมีแนวโน้มไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบอื่นๆ มากกว่าพวกที่ไม่มีการพูดคุยทางการเมืองเลย

๑.๓ คนชั้นกลางมักได้รับสิ่งเร้าทางการเมืองมากกว่าชนชั้นกรรมกร

๑.๔ บุคคลที่มีแนวโน้มว่าจะติดต่อเจรจากับบุคคลอื่นๆ ที่มีระดับการศึกษาเท่าเทียมกัน และเมื่อบุคคลที่มีการศึกษาลงโดยทั่วไปเข้ายุ่งเกี่ยวและพูดคุยเรื่องการเมืองมากกว่า พวกนี้จึงมาพบสิ่งเร้าเกี่ยวกับการเมืองมากกว่าบุคคลที่มีการศึกษาดำด้วย

๑.๕ บุคคลที่พึงพอใจในพรรค หรือผู้สมัครใด ๆ มักมีสิ่งเร้าทางการเมืองมากกว่าบุคคลที่ไม่รู้จะเลือกใครหรือพรรคใดดี

๒. ปัจจัยส่วนบุคคลและบุคลิกภาพ มีดังนี้

๒.๑ บุคคลที่มีศรัทธาในใจและห่วงใยเรื่องการเมืองมักมีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมทางการเมือง

๒.๒ บุคคลที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมสูงโดยเฉพาะมีระดับการศึกษาสูง มีแนวโน้มในทางจิตวิทยาว่าจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองมากกว่าบุคคลที่มีสถานภาพต่ำ

๒.๓ บุคคลที่มีความจงรักภักดีผูกพันหรือมีความพึงพอใจในพรรคการเมือง หรือกลุ่มทางการเมืองใด ๆ มีแนวโน้มว่าจะกระตือรือร้นที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง

๒.๔ บุคคลที่รู้สึกในความสำเร็จของตนเอง จะเข้าไปมีส่วนร่วมในระดับสูงกว่าบุคคลที่ไม่รู้สึกเช่นนี้

๒.๕ บุคคลที่เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัวในช่วงเยาว์วัยมีแนวโน้มว่าจะพัฒนาความรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญในช่วงเวลาแห่งชีวิตต่อ ๆ มา

๒.๖ พวกที่มีแนวโน้มว่าจะเข้ามีส่วนร่วมในรูปแบบของการใช้ความรุนแรงไม่ได้เป็นเพราะถูกบีบบังคับ ถูกสังคมเพิกเฉย หรือมาจากชนชั้นต่ำ แต่มักจะเป็นพวกที่ได้รับการศึกษาดี เป็นที่รู้จักกันดีในสังคม สนใจการเมืองและมีความรู้เกี่ยวกับการเมืองเป็นอย่างดี และยังเป็นพวกที่เชื่อในความสามารถของตนเองว่าจะสร้างผลกระทบต่อการเมืองได้

๒.๗ บุคคลที่มีบุคลิกภาพชอบออกสังคมมักจะมีแนวโน้มว่าจะเข้าสู่การเมืองและมักจะมิบทบาทเป็นผู้นำด้วย

๒.๘ บุคคลที่เกิดจากชนชั้นกลางระดับสูงหรืออยู่ในสภาพแวดล้อมซึ่งมีสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมสูง มีแนวโน้มว่าจะพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองและมีความรู้สึกที่ตนเองมีความสามารถมากกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมต่ำ

๓. ปัจจัยด้านสภาพสังคม/ครอบครัว/ชุมชนและการเป็นสมาชิกกลุ่ม มีดังนี้

๓.๑ บุคคลที่อยู่ใกล้ศูนย์กลางของสังคมมีแนวโน้มจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าบุคคลที่อยู่ห่างไกล

๓.๒ เด็กที่เติบโตจากครอบครัวที่บ้านอยู่ใกล้ศูนย์กลางของสังคมมีแนวโน้มว่าจะพัฒนาบุคลิกภาพ ความเชื่อ และทัศนคติอันจะนำไปสู่การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองได้ง่าย

๓.๓ ประเทศที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับสูง จะมีระดับของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าในประเทศที่มีระดับของการพัฒนาต่ำ

๓.๔ บุคคลที่มีความกินดีอยู่ดีอยู่มาก มีแนวโน้มว่าจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าพวกที่ยากไร้

๓.๕ บุคคลที่มีการศึกษาสูง มีแนวโน้มว่าจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าพวกที่มีการศึกษาน้อย

- ๓.๖ บุคคลที่มีฐานะดีมีแนวโน้มจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่า
บุคคลที่มีฐานะด้อยกว่า
- ๓.๗ ชาวชนบทมักจะมีความตื่นตัวทางการเมืองน้อยกว่าชาวเมือง
- ๓.๘ บุคคลที่เข้าเกี่ยวข้องกับองค์กร มักเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่า
บุคคลที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับ
- ๓.๙ สมาชิกสหภาพแรงงานมักมีความสนใจการเมืองมีจุดยืนทางการเมือง
และไปใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนมากกว่าพวกที่ไม่ได้เป็นสมาชิก
- ๓.๑๐ บุคคลอาศัยอยู่ชุมชนใด ๆ เป็นเวลานาน มักจะมีแนวโน้มว่าจะเข้ามา
มีส่วนร่วมทางการเมืองมาก
- ๓.๑๑ การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของคนจะเพิ่มขึ้นตามช่วงอายุ กระทั่งถึง
วัยกลางคนแล้วจะค่อย ๆ ลดลงเมื่ออายุมากขึ้น

๕. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลโครงการ และการวิจัยประเมินผล

๕.๑ การประเมินผล

ความหมายของการประเมินผลมีมากมาย ตามสาขา และการนำไปประยุกต์ใช้
กับโครงการประเภทต่าง ๆ ดังนี้

นิตยา ชูโต (๒๕๓๑: ๙) สรุปการประเมินผลโครงการ หมายถึง กิจกรรมการเก็บ
รวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ความหมายข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความต้องการ การหาแนวทางวิธีการ
ปรับปรุงวิธีการจัดการเกี่ยวกับโครงการ และหาผลที่แน่ใจว่าเกิดจากโครงการ เพื่อเป็นการเพิ่ม
คุณภาพ และประสิทธิภาพของโครงการให้ดียิ่งขึ้น

สุรพล กาญจนะจิตรา (๒๕๒๗: ๑) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นเครื่องมือที่ใช้
ตัดสินใจการปฏิบัติงานว่าโครงการที่ดำเนินการนั้นได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายหรือไม่

จุดมุ่งหมายของการประเมินผลโครงการนั้น สตรีเวน (Scriven) กล่าวว่า มีอยู่ ๒
ประการคือ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ๒๕๓๕: ๑๖๕)

๑. การประเมินผลความก้าวหน้า (Formative Evaluation) ได้แก่ การประเมินผล
ในระหว่างที่โครงการกำลังดำเนินอยู่ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้น โดยการให้
ผลย้อนกลับ (Feed back) ที่มีประโยชน์ต่อผู้ประเมินผลโครงการ

๒. การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) ได้แก่ การประเมินผล เมื่อโครงการได้สิ้นสุดลงเรียบร้อยแล้ว เพื่อประโยชน์ในการศึกษาคุณค่าของโครงการและเพื่อการพิจารณานำลักษณะที่ดีของโครงการไปใช้ในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันต่อไป

สรุปว่า การดำเนินโครงการต่างๆ จำเป็นต้องมีการประเมินผล ซึ่งอาจเป็นการประเมินผลความก้าวหน้าในระหว่างที่โครงการกำลังดำเนินอยู่ หรือการประเมินผลสรุปที่เป็นการประเมินผลในขั้นสุดท้ายของโครงการ หรืออาจทำการประเมินทั้งสองแบบในช่วงเวลาที่ต่างกัน เพื่อให้การตัดสินใจมีคุณค่ายิ่งขึ้น ซึ่งการประเมินผลจะใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล และทำการวิเคราะห์ผล เพื่อหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโครงการว่าได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ เพียงใด สำหรับใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับสู่ผู้บริหารโครงการเพื่อนำไปตัดสินใจว่า ควรปรับปรุง แก้ไข พัฒนาโครงการต่อไปหรือควรยุติโครงการ การประเมินผลโครงการในลักษณะดังกล่าวย่อมมีความเหมาะสมในระดับผลลัพธ์ รูปธรรมของโครงการ หรือในระดับผลรวมของปรากฏการณ์ที่มุ่งศึกษา แต่ปัจจุบันนักบริหารและนักปฏิบัติเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของผลลัพท์ของโครงการ ผลกระทบทั้งที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ ผลกระทบทั้งทางตรง ทางอ้อมและผลข้างเคียง ด้วยเหตุนี้การประเมินผลปัจจุบันจึงประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์มาใช้ในการประเมินผลด้วย

สำหรับความหมายของการวิจัยประเมินผลโครงการ (ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, ๒๕๓๗: ๗๓๑) มีดังนี้

พงศ์สันต์ ศรีสมทรัพย์ (๒๕๒๘:๖) กล่าวว่า การวิจัยประเมินผลโครงการหมายถึง การวัดผลงานของโครงการเพื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินโครงการมีการตัดสินใจที่ดีขึ้น และเพื่อปรับปรุงโครงการในอนาคต ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ ๔ ประการ คือ ๑) "การวัดผลงาน" เป็นการนำวิธีการวิจัยมาใช้ ๒) "ผลงาน" เป็นการเน้นถึงผลลัพธ์สุดท้ายของโครงการ ๓) "การเปรียบเทียบผลงานกับเป้าหมาย" เป็นการเน้นให้ถึงการใช้เกณฑ์ หรือสิ่งที่วัดให้ชัดเจนเพื่อตัดสินใจว่าโครงการดำเนินไปได้ดีเพียงใด ๔) "การนำเอาผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจ" เพื่อปรับปรุงโครงการในอนาคตเป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นถึงความมุ่งหมายของสังคม จากกรประเมินผล

สรุปว่า การวิจัยประเมินผล หมายถึง การวิจัยประยุกต์ที่ใช้กระบวนการทางวิจัยมาประยุกต์ใช้กับโครงการ เพื่อแสวงหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ขั้นตอนของโครงการเป็นไปตามที่กำหนดหรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรและมีผลกระทบในด้านใด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ ปรับปรุง เพิ่มหรือลดเทคนิคของโครงการ เพื่อให้การควบคุมการดำเนินโครงการที่จะขยายต่อไปมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๕.๒ รูปแบบของการวิจัยประเมินผล

เฮาส์ (House, ๑๙๘๐) ได้อาศัยกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้ทางการวิจัยประเมินผลของ Wortthen & Sanders, ๑๙๗๓ ของ Popham, ๑๙๗๕ และ Stake, ๑๙๗๖ แบ่งการวิจัยประเมินผลออกเป็น ๘ แนวทาง คือ (ประชัย เปี่ยมลมบูรณ์, ๒๕๒๙: ๕๘-๗๓)

๑. แนววิเคราะห์เชิงระบบ (System Analysis Approach)

แนวทางนี้อาศัยพื้นฐานของระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้พยายามประยุกต์ใช้รูปแบบการวิจัยทดลองเป็นสำคัญซึ่งคำถามหลัก ที่มุ่งแสวงหาคำตอบของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ ดังนี้

- ๑) ได้ถึงประชากรกลุ่มเป้าหมายหรือไม่
- ๒) ได้รับการนำไปปฏิบัติตามวิธีการที่กำหนดหรือไม่
- ๓) มีประสิทธิผลหรือไม่
- ๔) มีความสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายเพียงใด
- ๕) อัตราส่วนระหว่างต้นทุนกับประสิทธิผลเป็นเช่นไร

การวิจัยประเมินผลแนวนี้ มีสมรรถนะในการตอบคำถามเกี่ยวกับการวางแผนงานติดตามผล รวมทั้งผลลัพธ์และผลกระทบของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ ตลอดจนประสิทธิภาพในทางเศรษฐศาสตร์ และมักประยุกต์ใช้ทางการทหาร การศึกษา การสาธารณสุข และการบริการสาธารณะอื่น ๆ

๒. แนววัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (The Behavioral Objective of Goal-Based Approach)

แนวทางนี้ได้ยึดวัตถุประสงค์เป็นประเด็นสำคัญ สำหรับการศึกษาคำสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ จากผลต่างระหว่างความมุ่งหวังที่ตั้งไว้ตามวัตถุประสงค์กับผลลัพธ์และผลกระทบที่ปรากฏขึ้นจริง

๓. แนวการตัดสินใจ (Decision-Making Approach)

แนวทางนี้มุ่งเน้นความสำคัญของการเชื่อมโยงระหว่างการประเมินผลกับการตัดสินใจของนักบริหาร โดย (Stufflebeam, ๑๙๗๔) ได้ใช้ตัวอักษร ๔ ตัวหน้า เรียกย่อว่า "ชิบ" (CIPP) เป็นตัวย่อมีความหมายของแต่ละขั้นตอน ดังนี้

C = Context Evaluation	หมายถึง การประเมินสภาวะแวดล้อม
I = Input Evaluation	หมายถึง การประเมินปัจจัยนำเข้า
P = Process Evaluation	หมายถึง การประเมินกระบวนการ
P = Product Evaluation	หมายถึง การประเมินผลผลิต

๔. แนวอิสระจากเป้าประสงค์ (Goal-Free Approach)

การวิจัยประเมินผลประเภทนี้ เป็นการแสดงปฏิกิริยาตอบโต้ต่อการวิจัยประเมินผลข้างต้น คือ การวิจัยประเมินผลแนวอิสระจากเป้าประสงค์ (Scriven, ๑๙๗๒, ๑๙๗๓) และการวิจัยประเมินผลแนวตอบสนอง (Responsive Evaluation)

๕. แนวศึกษาเฉพาะกรณี (The Case-Study Approach)

การวิจัยประเมินผลแนวนี้ เน้นความสำคัญในส่วนของการประเมินกระบวนการตามนโยบาย/แผนงาน/โครงการ รวมทั้งพยายามศึกษาทิศทางที่ผู้รับบริการกลุ่มต่าง ๆ เข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย/แผนงาน/โครงการดังกล่าว คำถามหลักจึงได้แก่ นโยบาย/แผนงาน/โครงการมีลักษณะอย่างไรในสายตาของประชาชน โดยจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อการปรับความเข้าใจของผู้รับบริการเกี่ยวกับการวิจัยประเมินผล ซึ่งมีการรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก รวมทั้งการวิเคราะห์เชิงตรรก และการวิเคราะห์เอกสารเพื่อการเสนอรายงานการวิจัยประเมินผลที่เข้าใจง่ายสำหรับบุคคลทั่วไปในลักษณะการพรรณนาความ

๖. แนววิจารณ์ศิลปะ (Art Criticism Approach)

นักวิจารณ์ศิลปะ วรรณกรรม ละคร และภาพยนตร์ต่างให้คุณค่ากับการพิจารณาตัดสินคุณค่าของผลงานในเชิงศิลปะที่ก่อให้เกิดการวิจัยประเมินผล เป็นการเพิ่มความกระฉับกระเฉงเกี่ยวกับคุณภาพของบางอย่าง ตามทัศนะของ ไอซ์เนอร์ (Eisner, ๑๙๗๙) กล่าวว่า นักวิจารณ์ศิลปะต้องเป็นบุคคลผู้ที่มีความชำนาญเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และมีประสบการณ์ในด้านนั้นๆ อย่างมาก สามารถบ่งบอกประเด็นสำคัญเฉพาะเหตุการณ์ เฉพาะสิ่งของ หรือเฉพาะปรากฏการณ์ได้อย่างลึกซึ้งชัดเจน

๗. แนวกึ่งนิติบัญญัติ (Quasi-Legal Approach)

การประเมินผลตามแนวนี้ มุ่งไปที่การดำเนินงานพิจารณาเลียนแบบศาลในประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นตามนโยบาย/แผนงาน/โครงการสาธารณะ การวิจัยประเมินผลตามแนวนี้ อาศัยวิธีพิจารณาตามรูปแบบของกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้คู่กรณีแต่ละฝ่ายได้นำสืบพยานบุคคลและพยานหลักฐานต่าง ๆ ต่อศาล หรือคณะกรรมการผู้พิจารณาหรือการตัดสินต่อไป

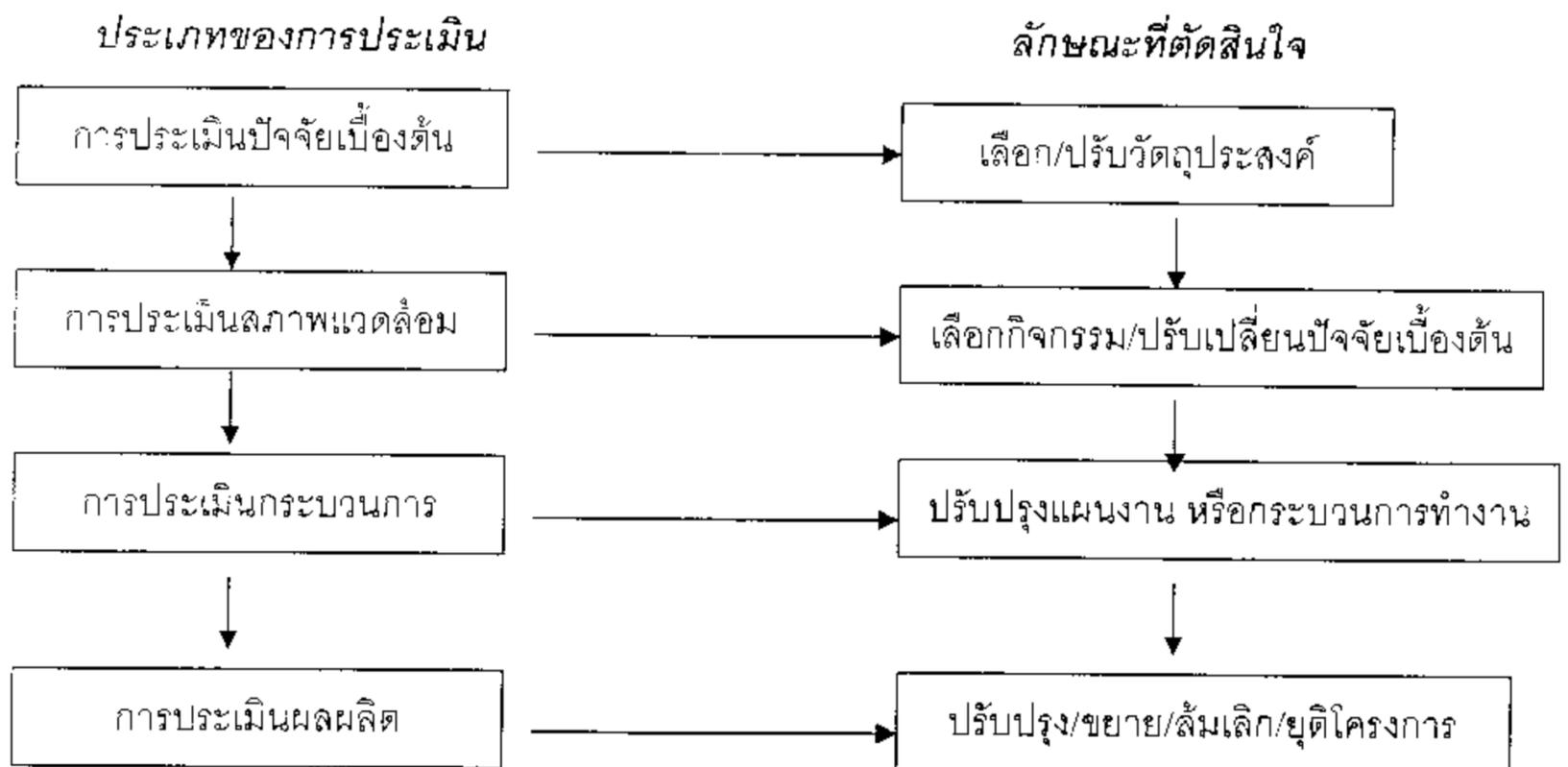
๘. แนวตรวจสอบเชิงวิชาชีพ (The Professional Review Approach)

การวิจัยประเมินผลตามแนวนี้ สืบทอดมาจากแนวความคิดทางการประเมินผลของสมาคมวิชาชีพต่างๆ เช่น แพทย์สมาคม สมาคมทนายความ สมาคมนักสังคมสงเคราะห์ และสมาคมครู เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อการพิจารณาดัดสินคุณภาพผลงานของบุคคลร่วมวิชาชีพกับสภาพปัญหาและลักษณะวัตถุประสงค์ของแต่ละโครงการ

ถ้ารับการประเมินผลโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๔๙ คณะผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการประเมินของสตีฟเฟิลบีม (Stufflebeam)

โดย แดเนียล แอล สตีฟเฟิลบีม และคณะ (Stufflebeam, L. D., ๑๙๖๗) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมิน เรียกว่า ซิปโมเดล (CIPP Model) เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีจุดเน้นที่สำคัญ คือ สามารถใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการ เพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา วัตถุประสงค์การประเมิน คือ การให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ คำว่า CIPP เป็นคำย่อมาจากคำว่า (Context, Input, Process และ Product) สตีฟเฟิลบีม ได้ให้ความหมายว่า การประเมินเป็นกระบวนการของการบรรยาย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ ข้อมูลข่าวสาร เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมโดยการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศที่สำคัญนี้ มุ่งประเมิน ๔ ด้านคือ ประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

ประเภทการประเมินและลักษณะการตัดสินใจ ตามกรอบความคิดของรูปแบบการประเมิน แสดงได้ดังแผนภาพดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๒ ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจแบบจำลอง CIPP

แนวทางการประเมินในด้านต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

๑. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation: C) เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญ ช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการความเป็นไปได้ของโครงการเป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามต่าง ๆ เช่น

- เป็นโครงการที่สนองปัญหาหรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่
- วัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กรหรือไม่
- เป็นโครงการที่เป็นไปได้ในแง่ของโอกาส ที่จะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ หรือไม่

๒. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation: I) เป็นการประเมินเพื่อใช้ข้อมูลตัดสินใจปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการเหมาะสมหรือไม่ โดยดูว่าปัจจัยที่ไว้จะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ เป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญ เช่น

- ปัจจัยที่กำหนดไว้ในโครงการมีความเหมาะสมเพียงพอหรือไม่ในโครงการมีความเหมาะสมเพียงพอหรือไม่
- กิจกรรม/แบบ/ทางเลือกที่ได้เลือกสรรแล้ว ที่กำหนดไว้ในโครงการมีความเป็นไปได้ และเหมาะสมเพียงใด

๓. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) เป็นการประเมินระหว่าง การดำเนินงานโครงการเพื่อหาข้อดีและข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ กำหนดไว้ และเป็นการรายงานผลการปฏิบัติของโครงการนั้นด้วย ซึ่งเป็นการตรวจสอบเพื่อตอบ คำถามที่สำคัญ เช่น

- การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ กิจกรรมใดทำได้ หรือทำไม่ เพราะเหตุใด
- เกิดปัญหา อุปสรรคอะไรบ้าง
- มีการแก้ไขปัญหาอย่างไร

๔. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation: P) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้น เมื่อสิ้นสุดโครงการว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ โดยอาศัยข้อมูลจาก การรายงานผลที่ได้จากการประเมินสภาพแวดล้อมปัจจัยเบื้องต้น และกระบวนการร่วมด้วย เพื่อ เป็นการตรวจสอบ และตอบคำถามสำคัญ ๆ เช่น

- เกิดผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่
- คุณภาพของผลลัพธ์เป็นอย่างไร/เกิดผลกระทบอื่นใดบ้างหรือไม่

๖. โครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา

โครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา เริ่มดำเนินโครงการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ โดยขณะนั้นสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาเป็นผู้ดำเนินการ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ได้แยกออกมาเป็นสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งโครงการดังกล่าวก็ยังคงมีการดำเนินการต่อ โดยมีสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา โครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาได้มีการ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการแข่งขัน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้มากขึ้น และเพื่อให้

แห่งชาติสมัยระยะเวลาดำเนินการ และงบประมาณที่ได้รับ จากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และจากมูลนิธิคอนราด อาเดเนาเวร์ (Konrad Adenauer) ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันนี้

รูปแบบการจัดการแข่งขันตอบปัญหาในระยะแรก เป็นการตั้งคำถามถามนักเรียน ผู้เข้าร่วมแข่งขันทีละข้อ ซึ่งเป็นความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา จนได้โรงเรียนผู้ชนะเลิศ โดยมีการจัดการแข่งขัน ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ต่อมาได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและ คณะอนุกรรมการดำเนินการเพื่อพิจารณาออกคำถาม และเดินทางไปจัดการแข่งขันตอบปัญหายัง เขตการศึกษาต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยรูปแบบการจัดการแข่งขัน แบ่งเป็นรอบ ๆ ใช้วิธีการถาม - ตอบทีละข้อ รอบละ ๑๐ ข้อ เพื่อคัดเลือกโรงเรียนที่ชนะเลิศในแต่ละรอบไปแข่งขันในรอบที่ ๒ เพื่อคัดเลือกตัวแทนของเขตการศึกษามาแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ การจัดการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาได้เพิ่มจำนวนข้อในแบบทดสอบ เป็นจำนวน ๓๐ ข้อในรอบแรก เพื่อคัดเลือกตัวแทนของโรงเรียนในเขตการศึกษา ไปแข่งขันในรอบที่ ๒ เพื่อหาตัวแทนของเขตการศึกษามาแข่งขันในรอบชิงชนะเลิศ การแข่งขันในรอบนี้ ใช้วิธีการถาม-ตอบทีละข้อ โดยลดเวลาของการจัดการแข่งขันเหลือเพียง ๑ วัน และเพิ่มกิจกรรมการบรรยายความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยในภาคเช้าด้วย

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมเสริมความรู้จากการบรรยาย เป็นกิจกรรมบทบาทสมมติ จำลองการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร และได้มีส่วนร่วมในการแสดงกิจกรรมมากขึ้น ซึ่งรูปแบบของการจัดการแข่งขันยังคงรูปแบบในลักษณะนี้มาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ภายใต้การดำเนินการของ คณะกรรมการจัดการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา

๖.๑ วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตลอดจนเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย

๖.๒ คุณสมบัติของผู้เข้าแข่งขัน

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ และสายอาชีพ ภาครัฐบาลและเอกชนทั่วประเทศส่งนักเรียนเข้าร่วมแข่งขันโรงเรียนละ ๒ คน

๖.๓ วิธีการคัดเลือก

๑. คัดเลือกโรงเรียนที่เป็นตัวแทนเขตการศึกษาอย่างน้อยเขตละ ๑ โรงเรียน หากเขตการศึกษาใดมีโรงเรียนที่เข้าแข่งขันเกิน ๔๐ โรงเรียน ให้มีตัวแทนเพิ่มขึ้นอีก ๑ โรงเรียน เศษของ ๔๐ โรงเรียน ถ้าเท่ากับ ๒๐ โรงเรียนหรือมากกว่า ให้นำเป็น ๔๐ โรงเรียน

๒. กิจกรรมในภาคเช้าและบ่าย มีดังนี้

ภาคเช้า : ดำเนินการแข่งขัน โดยวิธีทดสอบเพื่อคัดเลือกโรงเรียนที่ได้คะแนนสูงสุดร้อยละ ๑๐ ของโรงเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขันทั้งหมดแต่ต้องไม่น้อยกว่า ๕ โรงเรียน ในกรณีโรงเรียนที่ผ่านการทดสอบมีคะแนนเท่ากันก็ให้มีสิทธิเข้าแข่งขันในภาคบ่าย เมื่อดำเนินการทดสอบแล้ว มีกิจกรรมเสริมความรู้ โดยกิจกรรมบทบาทสมมติหรือการบรรยาย และ ประกาศผลการทดสอบ รอบที่ ๑

ภาคบ่าย : คณะกรรมการเฉลยข้อสอบ และ โรงเรียนที่ผ่านการทดสอบในภาคเช้า เข้าแข่งขันโดยวิธีการถามตอบทีละข้อ เพื่อคัดเลือกโรงเรียนที่เป็นตัวแทนเขตการศึกษาอย่างน้อยเขตละ ๑ โรงเรียน เพื่อเข้าแข่งขันในรอบชิงชนะเลิศ และมีการมอบรางวัลแก่นักเรียนที่เข้าแข่งขัน

๖.๔ การมอบรางวัล

รอบคัดเลือก มอบเกียรติบัตรและคำพยานะ

รอบชิงชนะเลิศ มี ๓ รางวัล คือ รางวัลชนะเลิศ ได้รางวัลของประธานรัฐสภา พร้อมเกียรติบัตรและเงินทุนการศึกษา จำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท รางวัลรองชนะเลิศ ได้รางวัลของรองประธานรัฐสภาพร้อมเกียรติบัตรและเงินทุนการศึกษา จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท และรางวัลชมเชย เกียรติบัตรและเงินทุนการศึกษา รางวัลละ ๖,๐๐๐ บาท

๖.๕ ระยะเวลาและสถานที่รับสมัคร

แต่ละโรงเรียนสามารถส่งรายชื่อนักเรียนที่จะเข้าแข่งขัน ไปยังสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่โรงเรียนสังกัดอยู่ สำหรับโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ส่งรายชื่อได้ที่สำนักงานสามัญศึกษากรุงเทพฯ

๗. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษา รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องใน ๒ ประเด็น ได้แก่

๗.๑ การจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย

๗.๒ เจตคติและพฤติกรรมประชาธิปไตย

๗.๑ การจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ได้แก่

ชอุ่ม อารุ่ง (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บทคัดย่อ ๒๕๓๓) ศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ตามโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ครูหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ จำนวน ๕๖๘ คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ด้านการเตรียมดำเนินงาน ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดนโยบายของโรงเรียน ได้มีการเตรียมบุคลากรด้วยการพาไปศึกษาดูงาน จัดทำโครงการ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก จัดเตรียมเครื่องมือนิเทศ เครื่องมือประเมินผล จัดประชุมชี้แจงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การสนับสนุนและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานผ่านนักเรียนไปยังผู้ปกครอง กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยที่โรงเรียนส่วนใหญ่จัด คือ กิจกรรมสหกรณ์

ยิ่ง ทศน์แก้ว (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บทคัดย่อ ๒๕๓๓) ศึกษาการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ได้รับมอบหมายหรือมีส่วนร่วม จำนวน ๒๕๘ คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ที่จัดมาก

ที่สุด คือ กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมคณะกรรมการนักเรียน การใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ส่วนกิจกรรมที่โรงเรียนจัดน้อยที่สุด คือ กิจกรรมชุมนุมต่าง ๆ

ชัชยา ไชติดีโลก (๒๕๓๓) ศึกษาแนวความคิดการจัดสถานักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามทัศนะของผู้บริหาร ครูที่ปรึกษาสถานักเรียน ประธานสถานักเรียนของโรงเรียน จำนวน ๓๖ โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ๑๐๘ คน เครื่องมือวิจัยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบบปลายเปิด พบว่า สถานักเรียนส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในระดับมาก อันดับรอง ได้แก่ สถานักเรียนช่วยฝึกฝนนักเรียนให้เป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย

ปรีดา รุ่งโรจน์ (๒๕๓๓) ศึกษาการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน และกิจกรรมที่จัดแล้วประสบความสำเร็จมากที่สุด ที่ส่งผลให้เกิดคุณธรรม ด้านคารวธรรม สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม ได้แก่ กิจกรรมอาหารกลางวัน กิจกรรมทำความสะอาดสถานที่ และกิจกรรมปกครองตนเอง

ธเนศ ขำเกิด (๒๕๓๕) รายงานผลโครงการส่งเสริมการนิเทศตามสื่อแนวทางการนิเทศการสร้างเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในทุกเขตการศึกษา จำนวน ๒๐ จังหวัด พบว่า คะแนนค่าเฉลี่ยหลังการนิเทศสูงขึ้นในทุกด้าน คือ ด้านการจัดองค์การบริหาร การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนอกห้องเรียน และการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม และมีผลทางอ้อมผลกระทบต่อผลข้างเคียงในทางบวกเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน เป็นต้นว่า โรงเรียนในโครงการมีผลงานดีเด่น หรือได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยที่เกี่ยวข้องทั้ง ๔ ด้าน และโรงเรียนหน่วยงานทางการศึกษา และบุคคลที่เกี่ยวข้องเห็นคุณค่าของสื่อและแนวทางการสร้างเสริมประชาธิปไตยตามคู่มือสร้างเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

สำนักงานการศึกษากทม. (๒๕๓๖) ศึกษาสภาพความเป็นนักประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของครู เพื่อสร้างเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน และแสดงพฤติกรรมการวิถีวิตประชาธิปไตยของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ - ๖ ปีการศึกษา ๒๕๓๕ จำนวน ๑,๒๐๐ คน จาก ๓๖ โรงเรียน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๓๕ ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ๓๖ โรงเรียน จำนวน ๑,๑๙๑ คน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของครูและนักเรียน พบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูผู้สอน

ปฏิบัติมากที่สุด มาก และปานกลาง คือ พยายามสร้างมนุษยสัมพันธ์กับนักเรียนด้วยความจริงใจ ให้วิธีทำงานตามขั้นตอน ไม่ทำแบบรวบรัด การค่อย ๆ ฝึกอบรมให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในตนเอง ส่งเสริมให้นักเรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้นักเรียนในชั้นพิจารณาตัดสินลงโทษตนเอง โดยมีครูเป็นพี่ปรึกษา

ส่วนด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า กิจกรรมที่ส่วนใหญ่ปฏิบัติทั้งระดับมากและปานกลาง กิจกรรมที่ปฏิบัติในระดับมาก ได้แก่ กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโดยการจูงใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ทั้งทางวาจาและการกระทำ กิจกรรมที่ปฏิบัติในระดับปานกลาง ได้แก่ เปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้กำหนดกิจกรรมขึ้นมาเอง โดยมีครูที่ปรึกษาและความคิดรวบยอดเกี่ยวกับพฤติกรรมตามวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียน ๘ คุณลักษณะ ได้แก่ คุณลักษณะการมีความรับผิดชอบ การเชื่อในวิธีการหาเหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ การทำงานเป็นหมู่คณะ การเคารพในความเสมอภาค การมีวินัยในตนเอง การใช้เสียงข้างมากในการตัดสินปัญหา การรู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น และการยอมรับในเหตุผล ทุกคุณลักษณะอยู่ในระดับดี

สมนึก มั่งน้อย (๒๕๓๙) ศึกษาการรับรู้พฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ กรุงเทพมหานคร จำนวน ๔๐๐ คน จำแนกตามประสบการณ์ที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนแตกต่างกัน โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนแตกต่างกัน รับรู้พฤติกรรมประชาธิปไตยของตนอยู่ในระดับดีทุกด้าน คือ ด้านการรู้จักบทบาทหน้าที่ของตน ด้านการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ด้านการคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ด้านการยอมรับและเคารพสิทธิและหน้าที่ของบุคคล ด้านการใช้ปัญญาหรือเหตุผลในการตัดสินปัญหา

สุวิทย์ วรจำปา (๒๕๓๙) ศึกษาการพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดองค์กรบริหารให้มีลักษณะเป็นประชาธิปไตย ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมประชาธิปไตย ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตย และด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เป็นประชาธิปไตยตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน ๒๑๔ คน ครูสายการสอนจำนวน ๓๗๕ คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๓๗๗ คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครูสายการสอนใน

ภาพรวมทุกด้าน เห็นว่าการพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนนักเรียนมีความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (๒๕๔๐) รายงานการปฏิบัติการสร้างเสริมประชาธิปไตยของโรงเรียน และคุณลักษณะประชาธิปไตยของนักเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษาปีการศึกษา ๒๕๔๐ ตามความคิดเห็นของครู อาจารย์ จำนวน ๔๔๖ คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ปีที่ ๖ จำนวน ๓,๕๑๔ คนทั่วประเทศ โดยใช้แบบสอบถามมาตรฐานค่า ๔ อันดับ ผลปรากฏว่า ครูและนักเรียนมีความเห็นตรงกันว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกขนาดมีการปฏิบัติการสร้างเสริมประชาธิปไตย อยู่ในระดับมากที่สุด ๔ ด้าน เรียงลำดับดังนี้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียน ด้านการจัดองค์การบริหารและด้านการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ในส่วนของคุณลักษณะประชาธิปไตยนักเรียน ครู และนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า นักเรียนมีคุณลักษณะประชาธิปไตย ๑๒ คุณลักษณะ ตามที่กรมสามัญศึกษากำหนด อยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุดทุกคุณลักษณะ

วาสนา รอดเขียง (๒๕๔๐) ศึกษาผลการจัดกิจกรรมกลุ่ม เพื่อพัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านสามัคคีธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนวัดทรงธรรม จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา ๒๕๓๙ โดยกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านสามัคคีธรรมต่ำกว่าเบอร์เซนไทล์ที่ได้ ๒๕ ลงมา จำนวน ๓๐ คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มอย่างง่ายให้เป็นกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ เครื่องมือวิจัยใช้แบบสอบถามพฤติกรรมด้านสามัคคีธรรม ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านสามัคคีธรรมดีขึ้น หลังการเข้าร่วมกิจกรรมและสูงกว่ากลุ่มการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๕

จากการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย พบว่าโรงเรียนได้จัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยอย่างหลากหลาย มีทั้งการส่งเสริมโดยตรง เช่น การเลือกตั้งสมาชิกเรียน หรือคณะกรรมการนักเรียน กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย และทางอ้อม ได้แก่ การจัดกิจกรรมสหกรณ์ กิจกรรมชุมชน การจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนอื่น ๆ และการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมเสริม นอกจากนี้ปัจจัยเสริมอื่น ๆ ได้แก่ การจัดองค์การบริหารที่เป็นประชาธิปไตย และโรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติการพัฒนาประชาธิปไตยอยู่ในระดับมาก และประสบการณ์ของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กัน มีส่วนพัฒนาประชาธิปไตยได้เช่นเดียวกัน

๗.๒ เจตคติและพฤติกรรมประชาธิปไตย

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเจตคติและพฤติกรรมประชานิยม มีดังนี้

ชาญฤทธิ์ อำนางเจริญ (๒๕๓๒) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้พื้นฐานทางการเมืองกับเจตคติต่อการเมืองระบอบประชานิยม ของประชาชนในอำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดอุดรธานี เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเมืองในระบอบประชานิยม ตามเพศและวัย การวิจัย พบว่า ความรู้พื้นฐานทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการเมืองในระบอบประชานิยมในทางบวก ประชาชนมีความรู้พื้นฐานทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง เพศหญิงและเพศชายมีความรู้พื้นฐานการเมืองแตกต่างกัน สำหรับวัยหนุ่มสาว วัยกลางคน และวัยชรา มีพื้นฐานทางการเมืองไม่แตกต่างกัน ประชาชนมีเจตคติทางการเมืองระดับปานกลาง

กุสุมาวดี พะวินรัมย์ (๒๕๓๘) ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมประชานิยมของครูอนุบาลในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติทั่วประเทศ จำนวน ๓๕๐ คน โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมและแบบสังเกตพฤติกรรมประชานิยม มีผู้วิจัยสร้างขึ้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า ครูจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้เด็กอยู่ในระดับมาก ในด้านการเคารพผู้อื่น ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวม ด้านการปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่และเสรีภาพของตน และผู้อื่น ด้านการแสดงความคิดเห็น และด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แต่ครูจัดประสบการณ์ระดับปานกลางในด้านการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และด้านการพิจารณาความคิดเห็นของผู้อื่น

บุญมี เด็ดอนันต์กุล (๒๕๓๘) ศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรมประชานิยมต่อการเปลี่ยนเจตคติต่อประชานิยมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ในการเรียนวิชาสังคมศึกษา จากกลุ่มตัวอย่าง ๖๐ คน แยกเป็นกลุ่มทดลอง ๓๐ คน ได้รับการฝึกพฤติกรรมประชานิยมด้านวิถีชีวิตและกลุ่มควบคุม ๓๐ คน ไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมประชานิยมด้านวิถีชีวิต หลังการทดลอง พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเจตคติต่อประชานิยมด้านวิถีชีวิตสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมประชานิยมด้านวิถีชีวิตอย่างมีนัยสำคัญตามสถิติที่ระดับ ๐.๕๒

ศิริพร กิจเกื้อกุล (๒๕๓๘) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมประชานิยมของนักศึกษาผู้ใหญ่ วิธีเรียนแบบชั้นเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการมีความเคารพซึ่งกันและกัน ด้านการแบ่งปัน ร่วมงานกันและระดมงานกัน และด้านการมีความเชื่อมั่นในวิธีการแห่งปัญญา จากกลุ่มตัวอย่าง ๔๓๐ คน โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าทั้งตัวเลือก และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการหาค่าร้อยละ

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า t - test ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมประชาธิปไตยทั้งสามด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน

สมบัติ อารงธัญวงศ์ (๒๕๓๘) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ทัศนคติการเมืองของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร ประชากรตัวอย่างเป็นเยาวชนที่มีอายุระหว่าง ๑๖ - ๑๘ ปี จำนวน ๑,๓๙๐ คน มีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจระดับความรู้ ความเข้าใจของเยาวชนต่อคุณค่าและหลักการของระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อระดับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนส่วนใหญ่สนใจที่จะใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร้อยละ ๗๑.๘ นักการเมืองส่วนใหญ่ควรทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม ร้อยละ ๙๓.๕ นักการเมืองจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมร้อยละ ๙๕.๑ และเยาวชนในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีระดับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยค่อนข้างสูง ปัจจัยเกี่ยวกับเพศและรายจ่ายต่อเดือน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในระดับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เยาวชนมีระดับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มที่มีการติดตามข่าวสารทางการเมืองเป็นประจำ และกลุ่มที่มีการติดตามข่าวสารน้อย กลุ่มที่มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองภายในครอบครัวมาก และกลุ่มที่มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองภายในครอบครัวน้อยกว่า

จากการรวบรวมการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเจตคติหรือทัศนคติทางการเมือง พบว่า ประชาชนมีเจตคติ หรือทัศนคติทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก และการได้รับการฝึกพฤติกรรมประชาธิปไตย หรือการที่ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านประชาธิปไตยให้นักเรียนมีส่วนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติหรือมีส่วนช่วยพัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนให้สูงขึ้นได้

บทที่ ๓ ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยประเมินผล "โครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาประจำปี ๒๕๕๙" มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เสนอต่อผู้บริหารเพื่อปรับปรุงโครงการ

การวิจัยประเมินผลโครงการนี้ มีระเบียบวิธีการวิจัย (Research Methodology) โดยมีวิธีดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
๓. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
๔. การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑.๑ ประชากร

การวิจัยประเมินผลโครงการครั้งนี้ ทำการศึกษาในกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาประจำปี ๒๕๕๙ ดังนี้

๑. คณะกรรมการจัดการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา และคณะกรรมการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๕๙ (แต่งตั้งตามคำสั่งคณะกรรมการฯ ที่ ๑/๒๕๕๙) ๓ คณะกรรมาธิการ ๑๗ คน ประกอบด้วย

- คณะอนุกรรมการฝ่ายจัดการแข่งขันฯ มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดกติกาการแข่งขัน ตั้งแต่การสมัครเข้าสอบ ตรวจข้อสอบและให้คะแนน จำนวน ๓๖ คน

- คณะอนุกรรมการฝ่ายพิธีการ ประชาสัมพันธ์ และประสานงาน มีหน้าที่รับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์การแข่งขัน กำหนดแนวทางการแข่งขัน ด้านพิธีการ ประสานงาน และอำนวยความสะดวก จำนวน ๘๒ คน

- คณะอนุกรรมการฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดกิจกรรม เสริมความรู้ ได้แก่ การจัดกิจกรรมบทบาทสมมติ การจัดทำบทบรรยาย จำนวน ๓๕ คน

๒. ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ครู/อาจารย์ที่ควบคุมนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขัน และนักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา

๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือ

๑. คณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๔๘ มาจากการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ในกลุ่มประชากรที่เป็นคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๘๖ คน หรือ คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๗๔

๒. ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ครู/อาจารย์ที่ควบคุมนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขัน และนักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา มาจากการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากทุกเขตตรวจราชการ ๑๓ เขต ทั่วประเทศ รวม ๑,๗๑๗ คน โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามเขตตรวจราชการ ดังแสดงในตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เข้าร่วมโครงการแต่ละเขตตรวจราชการทั่วประเทศ

เขตตรวจราชการ	จำนวนโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
๑ เชียงใหม่	๑๒๖	๑๗๘
๒ พิษณุโลก	๑๓๑	๑๗๘
๓ ลพบุรี	๖๓	๑๕๑
๔ ปทุมธานี	๕๕	๖๙
๕ ระยอง	๗๔	๑๕๙
๖ ราชบุรี	๑๐๐	๑๓๗
๗ อุตรธานี	๑๑๘	๒๒๘
๘ นครราชสีมา	๑๐๕	๑๐๒
๙ อุบลราชธานี/สุรินทร์	๙๙/๗๑=๑๗๐	๒๓๘
๑๐ สุราษฎร์ธานี	๔๒	๔๒
๑๑ สงขลา	๕๔	๑๒๔
๑๒ ยะลา	๓๑	๙๙
กรุงเทพมหานคร	๖๙	๑๑๒
รวม	๑๑๓๘	๑,๗๙๗

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Instrument of Research)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดย

๑. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติทางการเมือง แนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลโครงการและการวิจัยประเมินผลโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเป็นนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร

๒. สร้างแบบสอบถามจากนิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวชี้วัดด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสังเกตการณ์ แบบมีส่วนร่วม และแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

๑. **แบบสอบถาม** เป็นแบบสอบถามปลายเปิดและแบบสอบถามปลายปิด มี ๓ ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ต่อการประเมินด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการดำเนินงาน และด้านผลผลิตของโครงการ โดยใช้มาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่ารวม

(Summate Rating Scale) ของลิเกิร์ต (Likert's Scale) แบ่งระดับ

ความคิดเห็นเป็น ๕ ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด

ทั้งนี้ แบบสอบถาม ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการฯ และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ครู/อาจารย์ และนักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการแข่งขันตอบปัญหา และผู้สังเกตการณ์ โดยแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๒ กลุ่มนี้ จะมีประเด็นข้อคำถามที่ใกล้เคียงกัน เพื่อให้คณะผู้วิจัยสามารถตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลซึ่งกันและกัน และสามารถวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นหลัก ๆ ทั้ง ๔ ประเด็นร่วมกันได้ เพื่อให้ข้อมูลมีความครบถ้วน สมบูรณ์

๒. **แบบการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม** เป็นแบบสังเกตการณ์แบบตรวจสอบ (Check list) โดยผู้ที่ทำหน้าที่สังเกตการณ์จะทำเครื่องหมาย Check list ตามสภาพการณ์ที่เป็นจริง พร้อมทั้งลงรายละเอียด โดยการสังเกตการณ์มี ๒ ส่วนคือ

- ส่วนที่ ๑ แบบสังเกตการณ์การดำเนินการประชุมพิจารณาข้อสอบ
- ส่วนที่ ๒ แบบสังเกตการณ์การดำเนินการจัดการแข่งขัน

๓. แบบสัมภาษณ์ ใช้แบบสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการแบบมีโครงสร้าง (Structural Question) เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด (Open ended) สัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็น Key Informant ๔ กลุ่ม คือ

- คณะกรรมการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ปี ๒๕๔๙
- คณะอนุกรรมการฝ่ายจัดการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ปี ๒๕๔๙
- คณะอนุกรรมการฝ่ายพิธีการ ประชาสัมพันธ์ และประสานงาน
- คณะอนุกรรมการฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้

๓. การเก็บรวบรวมข้อมูล (Collecting Data)

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งการดำเนินการออกเป็น ๒ ระยะคือ

๓.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างการดำเนินโครงการ (Formative Evaluation)

การเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างดำเนินโครงการ โดย การใช้แบบสอบถาม การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็น Key Informant

๓.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูลเมื่อโครงการสิ้นสุดลง (Summative Evaluation)

การเก็บรวบรวมข้อมูลเมื่อโครงการสิ้นสุดลง โดย

- การวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Studies) จากการรายงานผลการปฏิบัติงานของหัวหน้าทีม ที่ทำหน้าที่ควบคุมการจัดการแข่งขันในแต่ละเขตตรวจราชการ
- การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (Informal Interview) กับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยเห็นว่าเป็น Key Informant
- การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) กับคณะอนุกรรมการดำเนินงานเพื่อสอบถามถึงปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน และการรวบรวมผลคะแนนของนักเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขันในการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เทคนิคแบบสามเส้า (Triangulation Methodological) คือมีการนำเทคนิคการวิเคราะห์ ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology) มาใช้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรง ครบถ้วน จากการตรวจสอบข้อมูลซึ่งกันและกัน และเป็นการลดจุดอ่อนจากเทคนิคการวิจัยแบบใดแบบหนึ่งเพียงอย่างเดียว

๔.๑ ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์โดยใช้ Content Analysis จากแบบสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และแบบสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับกลุ่มตัวอย่าง

๔.๒ ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดย

- วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และแบบสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม โดยใช้ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) มัชฌิมฐาน (Median) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรข้อมูลส่วนบุคคลกับความคิดเห็น ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการดำเนินงาน และด้านผลผลิต โดยใช้สถิติไคส์แควร์ (Chi-Square)
- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรข้อมูลส่วนบุคคล เช่น ความคาดหวังในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เขตตรวจการศึกษากับคะแนนจากแบบทดสอบ โดยใช้สถิติ ANOVA

บทที่ ๔ ผลการศึกษา

การวิจัย เรื่อง “การประเมินผลโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๔๙” มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อมโครงการ (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการดำเนินการ (Process) ผลผลิตของโครงการ (Product) และปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินโครงการ โดยใช้การวิจัยประเมินผลโครงการรูปแบบ CIPP Model ของ Stufflebeam เป็นกรอบในการศึกษาวิจัยร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้สถิติความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) ค่ามัธยฐาน (Median) ร้อยละ (Percentage) ไคสแควร์ (Chi-Square) ทั้งนี้ เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงโครงการ ทั้งในด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินการให้มีความเหมาะสม เพื่อให้ได้ผลผลิตตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้มากที่สุด และเพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในการดำเนินโครงการลักษณะเดียวกันต่อไป อันจะนำมาสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์กร คือ การเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ และเสริมสร้างทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการเมือง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขแก่ประชาชนต่อไป

การนำเสนอผลการศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ แบ่งการนำเสนอเป็น ๕ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

- ๑.๑ คณะกรรมการและคณะกรรมการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๔๙
- ๑.๒ ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ครู/อาจารย์ที่ควบคุมนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขัน และนักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา

ตอนที่ ๒ การประเมินผลโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๔๙

๒.๑ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อบริบทหรือสภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตของโครงการ

๒.๑.๑ คณะกรรมการและคณะกรรมการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๔๙

๒.๑.๒ ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ครู/อาจารย์ที่ควบคุมนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขัน และนักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา

๒.๒ การวิเคราะห์บริบทหรือสภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิต จากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการแบบมีโครงสร้าง (Structural Question)

๒.๓ แบบสังเกตการณ์ของผู้ดำเนินการจัดการแข่งขัน

ตอนที่ ๓ การวิเคราะห์แบบทดสอบ จากการวิเคราะห์ค่าคะแนน

ตอนที่ ๔ ปัญหาและข้อเสนอแนะ

๔.๑ แบบรายงานผลการปฏิบัติงานเขตตรวจราชการ

๔.๒ ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษา

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่

๑.๑ คณะกรรมการ และคณะกรรมการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๔๙ จำนวน ๙๖ คน และ

๑.๒ ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ครู/อาจารย์ที่ควบคุมนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขัน และนักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา จำนวน ๑,๗๙๗ คน

การสุ่มตัวอย่าง ทั้ง ๒ กลุ่ม ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความสนใจให้ข้อมูล ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง สมบูรณ์ ครบถ้วนมากที่สุด

๑.๑ คณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๕๙

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการ/อนุกรรมการ จำนวน ๙๖ คน ส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๒.๐๘ เป็นเพศหญิง และเป็นเพศชาย ร้อยละ ๔๓.๗๕ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ ๓๑-๔๐ ปี คิดเป็น ร้อยละ ๔๔.๗๙ อายุเฉลี่ยประมาณ ๓๖ ปี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ ๙๖.๘๘ มีเพียง ร้อยละ ๒.๐๘ เท่านั้นที่นับถือศาสนาคริสต์ กลุ่มตัวอย่างประมาณสามในห้าจบ การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ ๖๐.๔๒ รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า และต่ำกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕๐ และร้อยละ ๒.๐๘ ตามลำดับ

ด้านการดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน ประมาณครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างดำรงตำแหน่งวิทยากร และนิติกร (เป็นวิทยากร ร้อยละ ๒๘.๑๒ และนิติกร ร้อยละ ๒๐.๘๓) และรองลงมาดำรงตำแหน่ง นักประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๖๓ ส่วนการดำรงตำแหน่งในโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๕๙ ส่วนใหญ่เป็นอนุกรรมการ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕๙ มีเพียงร้อยละ ๓.๑๓ เท่านั้นที่ดำรงตำแหน่งกรรมการ และร้อยละ ๙.๓๘ ไม่ระบุว่าดำรงตำแหน่งใด

ด้านประสบการณ์ในการทำงานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมเป็นกรรมการ/อนุกรรมการ/คณะทำงานในโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภามาแล้ว ระยะเวลา ๒-๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๘๓ รองลงมาร้อยละ ๒๒.๙๒ เคยเข้าร่วมเป็นกรรมการ/อนุกรรมการ/คณะทำงานในโครงการฯ มาแล้วเป็นระยะเวลา ๖-๑๐ ปี โดยร้อยละ ๑๖.๖๗ ของกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมเป็น กรรมการ/อนุกรรมการในโครงการนี้เป็นปีแรก (ค่าเฉลี่ย ๕.๕๗ ปี)

สำหรับประสบการณ์ในการเข้าร่วมเป็นกรรมการ/อนุกรรมการ/คณะทำงาน ในโครงการเผยแพร่ ประชาธิปไตยอื่น ๆ ของสำนักงานฯ พบว่า ร้อยละ ๔๕.๘๓ เคยเข้าร่วมเป็นกรรมการ/อนุกรรมการ/ คณะทำงานของโครงการเผยแพร่ประชาธิปไตยอื่น ๆ มาแล้ว ๑-๕ ปี และร้อยละ ๒๖.๐๔ ไม่เคยดำรง ตำแหน่งกรรมการ/อนุกรรมการ/คณะทำงานในโครงการเผยแพร่ประชาธิปไตยมาก่อน (ค่าเฉลี่ย = ๔.๐๕) รายละเอียดดังแสดงในตาราง

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรรมการ/อนุกรรมการดำเนินงานโครงการ (จำนวน ๙๖ คน)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
๑. เพศ		
- ชาย	๔๒	๔๓.๗๕
- หญิง	๕๐	๕๒.๐๘
- ไม่ระบุ	๔	๔.๑๗
๒. อายุ		
- ๒๐-๓๐ ปี	๒๖	๒๗.๐๘
- ๓๑-๔๐ ปี	๔๓	๔๔.๗๙
- ๔๑-๕๐ ปี	๒๗	๒๘.๑๓
- ๕๑-๖๐ ปี	๐	๐
ค่าเฉลี่ย = ๓๖.๒๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๖.๗๗		
๓. ศาสนา		
- พุทธ	๙๓	๙๖.๘๘
- คริสต์	๒	๒.๐๘
- อิสลาม	๐	๐
- ไม่ระบุ	๑	๑.๐๔
๔. ระดับการศึกษา		
-ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒	๒.๐๘
- ปริญญาตรี	๕๘	๖๐.๔๒
- ปริญญาโทหรือสูงกว่า	๓๖	๓๗.๕๐

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรรมการ/อนุกรรมการดำเนินงานโครงการ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
๕. การดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน		
- ผู้อำนวยการสำนัก/ผู้อำนวยการกลุ่มงาน	๑๐	๑๐.๔๒
- วิทยากร	๒๗	๒๘.๑๒
- นั้ติกร	๒๐	๒๐.๘๓
- นักประชาสัมพันธ์	๑๕	๑๕.๖๓
- อื่นๆ และไม่ระบุ	๒๔	๒๕.๐๐
๖. การดำรงตำแหน่งในโครงการ		
- กรรมการ	๓	๓.๑๓
- อนุกรรมการ	๘๔	๘๗.๔๙
- ไม่ระบุ	๙	๙.๓๘
๗. ระยะเวลาในการเข้าร่วมเป็นกรรมการ/อนุกรรมการ/คณะทำงานในโครงการนี้ (ปี)		
- ๑ ปี (ครั้งแรก)	๑๖	๑๖.๖๗
- ๒-๕ ปี	๔๕	๔๕.๘๓
- ๖-๑๐ ปี	๒๒	๒๒.๙๒
- ๑๐ ปี ขึ้นไป	๑๔	๑๔.๕๘
ค่าเฉลี่ย - ๕.๕๗ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๔.๔๑		

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรรมการ/อนุกรรมการดำเนินงานโครงการ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
๘. ระยะเวลาในการเข้าร่วมเป็นกรรมการ/อนุกรรมการ/คณะทำงานโครงการเผยแพร่ประชาธิปไตยของสำนักงานฯ (ปี)		
- ไม่เคย	๒๕	๒๖.๐๔
- ๑-๕ ปี	๔๔	๔๕.๘๓
- ๖-๑๐ ปี	๒๒	๒๒.๙๒
- ๑๐ ปีขึ้นไป	๕	๕.๒๑
ค่าเฉลี่ย = ๔.๐๕ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๓.๘๙		

๑.๒ ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ครู/อาจารย์ที่ควบคุมนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขัน และนักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา (จำนวน ๑,๗๙๗ คน)

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ นักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมการแข่งขัน ครู/อาจารย์ และผู้สังเกตการณ์ จำนวน ๑,๗๙๗ คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ ๗๓.๕๑ เป็นนักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมการแข่งขัน รองลงมาเป็นครู/อาจารย์ และผู้สังเกตการณ์ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๖๕ และร้อยละ ๕.๖๔ ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ ๖๐.๘๘ มีเพียงร้อยละ ๓๙.๑๑ เป็นเพศชาย

ด้านอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ ๑๕-๒๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๕๙ อายุเฉลี่ย ๒๑.๘๙ ปี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๗๑ รองลงมานับถือศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ ๖.๕๖ และร้อยละ ๑.๕๕ ตามลำดับ

ด้านการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ ๗๘.๓๕ กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/มวช. รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑๙ และจบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ ๓.๙๐

สำหรับการวางแผนศึกษาต่อในอนาคต สอดถามเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน/นักศึกษา ทั้งที่ เป็นผู้เข้าร่วมการแข่งขัน และผู้สังเกตการณ์ พบว่า ร้อยละ ๒๕.๔๓ ของกลุ่มตัวอย่างวางแผนศึกษาต่อในสาขานิติศาสตร์ รองลงมาวางแผนศึกษาต่อในคณะวิทยาศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ/เศรษฐศาสตร์ และคณะรัฐศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๒๐ ร้อยละ ๘.๙๐ และร้อยละ ๘.๔๐ ตามลำดับ โดยมีกลุ่มตัวอย่างประมาณหนึ่งในสี่ (ร้อยละ ๒๕.๘๒) ไม่ระบุว่าวางแผนจะเข้าศึกษาต่อในสาขาใด

ตารางที่ ๔

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการ (จำนวน ๑,๗๙๗ คน)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
๑. สถานภาพ		
- ครู/อาจารย์	๓๗๑	๒๐.๖๕
- นักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมการแข่งขัน	๑,๓๒๑	๗๓.๕๑
- ผู้สังเกตการณ์	๘๕	๔.๖๗
- อื่นๆ และไม่ระบุ	๒๐	๑.๑๗
๒. เพศ		
- ชาย	๖๓๑	๓๕.๑๑
- หญิง	๑,๐๙๕	๖๐.๘๘
- ไม่ระบุ	๗๑	๔.๐๑
๓. อายุ		
- ๑๕-๒๐ ปี	๑,๔๓๐	๗๙.๕๙
- ๒๑-๓๐ ปี	๔๕	๒.๕๐
- ๓๑-๔๐ ปี	๑๐๕	๕.๘๕
- ๔๑-๕๐ ปี	๑๕๓	๘.๕๑
- ๕๑-๖๐ ปี	๖๔	๓.๕๖
ค่าเฉลี่ย = ๒๓.๘๗ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๑๑.๖๕		

ตารางที่ ๔

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เข้าร่วมโครงการ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
๔. ศาสนา		
- พุทธ	๑,๖๔๘	๙๑.๗๑
- คริสต์	๑๑๖	๖.๔๖
- อิสลาม	๒๖	๑.๔๕
- ไม่ระบุ	๗	๐.๓๘
๕. ระดับการศึกษา		
- มัธยมศึกษาตอนต้น	๑๔	๐.๗๘
- มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	๑,๔๐๘	๗๘.๓๕
- อวุบริญา/ปวส.	๓	๐.๑๗
- ปริญญาตรี	๒๙๑	๑๖.๑๙
- ปริญญาโทหรือสูงกว่า	๗๐	๓.๙๐
- ไม่ระบุ	๑๑	๐.๖๑
๖. การวางแผนศึกษาต่อในอนาคต (เฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน/นักศึกษา)		
- นิติศาสตร์	๔๓๙	๒๔.๔๓
- รัฐศาสตร์	๑๕๑	๘.๕๐
- ศิลปศาสตร์	๔๐	๒.๒๓
- บริหารธุรกิจ/เศรษฐศาสตร์	๑๖๐	๘.๙๐
- วิทยาศาสตร์	๓๔๕	๑๙.๒๐
- ศึกษาศาสตร์	๙๓	๕.๑๘
- อื่นๆ	๑๐๕	๕.๘๔
- ยังไม่ระบุ	๔๖๕	๒๕.๘๒

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อบริบทหรือสภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตของโครงการ

๒.๑ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อบริบทหรือสภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตของโครงการ

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context) ปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการดำเนินงาน (Process) และผลผลิต (Product) ของโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๕๙ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อโครงการ ออกเป็น ๒ ส่วน ตามคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

๒.๑.๑ ความคิดเห็นของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๕๙ จำนวน ๙๖ คน และ

๒.๑.๒ ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ครู/อาจารย์ที่ควบคุมนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขัน และนักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา จำนวน ๑,๗๙๓ คน

แบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้แบ่งความคิดเห็นออกเป็น ๕ ระดับตามมาตรวัดของลิเกิร์ต (Likert's Scale) ซึ่งเป็นการวัดแบบจัดอันดับ (Ordinal Level of Measurement) ประกอบด้วยระดับความคิดเห็นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด สำหรับการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยแปลผลความคิดเห็นตามช่วงคะแนน ดังนี้

คะแนน	การแปลความหมาย
๕.๐๐ - ๔.๕๑	มากที่สุด
๔.๕๐ - ๓.๕๑	มาก
๓.๕๐ - ๒.๕๑	ปานกลาง
๒.๕๐ - ๑.๕๑	น้อย
๑.๕๐ - ๑.๐๐	น้อยที่สุด

๒.๑.๑ ความคิดเห็นของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการแข่งขันตอบปัญหา
ความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๔๙ จำนวน ๙๖ คน

๑) ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อมของโครงการ

การศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการฯ ด้านบริบทหรือ
สภาวะแวดล้อมโครงการ (Context) ได้แก่ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์โครงการกับนโยบาย/พันธกิจ
ขององค์การ และความสอดคล้องของโครงการกับสถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน โดยได้นิยาม
วัตถุประสงค์ของโครงการ และนโยบาย/พันธกิจขององค์กรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้ระบุใน
แบบสอบถามว่าวัตถุประสงค์ของโครงการ คือ การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตย ส่วนนโยบาย/พันธกิจขององค์กร คือ การส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ
มีทัศนคติที่ดี และเข้ามีส่วนร่วมในการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น
ประมุข

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า บริบทหรือสภาวะแวดล้อม
ของโครงการในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๔.๐๗ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๕๖)
ทั้งนี้ หากแยกพิจารณารายหัวข้อ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ความสอดคล้องของ
วัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบาย/พันธกิจขององค์กรอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ ๗๐.๘๓)
เช่นเดียวกับ ความสอดคล้องของโครงการกับสถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน (ร้อยละ ๖๐.๔๑)
รายละเอียด ดังแสดงในตารางที่ ๕

ตารางที่ ๕

ความคิดเห็นต่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรรมการ/อนุกรรมการด้านบริบท หรือสภาวะแวดล้อมของโครงการ

หัวข้อ	ระดับความเหมาะสม					ไม่ระบุ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
๑. ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบาย/พันธกิจขององค์กร	๑๘ (๑๘.๗๕)	๖๘ (๗๐.๘๓)	๔ (๔.๑๗)	๑ (๑.๐๔)	๐ (๐.๐๐)	๕ (๕.๒๑)
๒. ความสอดคล้องของโครงการกับสถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน	๑๘ (๑๘.๗๕)	๕๘ (๖๐.๔๑)	๑๒ (๑๒.๕๐)	๓ (๓.๑๓)	๐ (๐.๐๐)	๕ (๕.๒๑)
ค่าเฉลี่ย = ๔.๐๗ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๕๖						

๒) ด้านปัจจัยเบื้องต้น

การศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการฯ ด้านปัจจัยเบื้องต้น ๗ ข้อชี้ได้แก่ ๑) การสนับสนุนด้านเวลา/เอกสารและคำแนะนำจากผู้บริหารกลุ่มงาน/สำนัก ๒) ความเพียงพอของเอกสาร/คู่มือประกอบการดำเนินงาน ๓) จำนวนเบี้ยประชุมที่ได้รับแต่ละครั้ง ๔) จำนวนเบี้ยเลี้ยงในการเดินทางไปปฏิบัติงาน ๕) ความสะดวกในการเดินทางไปปฏิบัติงาน ๖) ความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ และ ๗) ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทาง ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าง่ายปัจจัยเบื้องต้นของโครงการในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = ๓.๐๗ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๕๑)

ทั้งนี้ เมื่อแยกพิจารณารายหัวข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า การสนับสนุนด้านเวลา/เอกสารและคำแนะนำจากผู้บริหารกลุ่มงาน/สำนักมีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วนความเพียงพอของเอกสาร คู่มือประกอบการดำเนินงาน จำนวนเบี้ยประชุมที่ได้รับแต่ละครั้ง ความสะดวกใน

การเดินทางไปปฏิบัติงาน ความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ด้านความรู้ เวลา และระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทาง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ขณะที่จำนวนเบี้ยเลี้ยงในการเดินทางปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๔๘.๙๖) มีความเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับน้อย

ตารางที่ ๖

ความคิดเห็นต่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรรมการ/อนุกรรมการด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ

หัวข้อ	ระดับความเหมาะสม					ไม่ระบุ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
๑. การสนับสนุนด้านเวลา เอกสาร และคำแนะนำจากผู้บริหารกลุ่มงาน/สำนักงาน	๕ (๕.๒๑)	๔๘ (๕๐.๐๐)	๒๖ (๒๗.๗๘)	๑๒ (๑๒.๕๐)	๒ (๒.๐๘)	๓ (๓.๑๓)
๒. ความเพียงพอของเอกสาร คู่มือ ประกอบการดำเนินงาน	๗ (๗.๒๙)	๒๙ (๓๐.๒๐)	๕๑ (๕๓.๑๓)	๕ (๕.๒๑)	๑ (๑.๐๔)	๓ (๓.๑๓)
๓. จำนวนเบี้ยประชุมที่ได้รับแต่ละครั้ง	๔ (๔.๑๗)	๓๒ (๓๓.๓๓)	๔๐ (๔๑.๖๖)	๑๑ (๑๑.๔๖)	๕ (๕.๒๑)	๔ (๔.๑๗)
๔. จำนวนเบี้ยเลี้ยงในการเดินทางปฏิบัติงาน	๒ (๒.๐๘)	๑๓ (๑๓.๕๔)	๒๑ (๒๑.๘๘)	๔๗ (๔๘.๙๖)	๘ (๘.๓๓)	๕ (๕.๒๑)
๕. ความสะดวกในการเดินทางไปปฏิบัติงาน	๔ (๔.๑๗)	๑๑ (๑๑.๔๖)	๔๑ (๔๒.๗๐)	๒๒ (๒๒.๙๒)	๑๔ (๑๔.๕๘)	๔ (๔.๑๗)
๖. ความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ด้านความรู้ เวลา	๒ (๒.๐๘)	๓๖ (๓๗.๕๐)	๔๓ (๔๔.๗๙)	๑๐ (๑๐.๔๒)	๐ (๐.๐๐)	๕ (๕.๒๑)
๗. ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทาง	๔ (๔.๑๗)	๒๓ (๒๓.๙๖)	๔๒ (๔๓.๗๔)	๑๘ (๑๘.๗๕)	๖ (๖.๒๕)	๓ (๓.๑๓)
ค่าเฉลี่ย = ๓.๐๗ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๖๑						

๓) ด้านกระบวนการดำเนินงาน

การศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการฯ ด้านกระบวนการดำเนินงาน ๘ หัวข้อ ได้แก่ ๑) การดำเนินงานของเลขานุการในการเตรียมการประชุมประสานงาน/การติดตามงาน/การเตรียมเอกสารฯ ๒) โอกาสในการแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม ๓) ความก้าวหน้าในการดำเนินการประชุม ๔) เวลาที่ใช้ในการประชุมพิจารณาข้อสอบ ๕) จำนวนข้อคำถามในแบบทดสอบ ๖) สัดส่วนของเนื้อหาในแบบทดสอบ ๗) การประสานงานระหว่างอนุกรรมการกับกรรมการโครงการฯ ๘) ความร่วมมือระหว่างอนุกรรมการฯ และ ๙) การประสานงานของสำนักงานฯ กับ เขตตรวจราชการ ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ในภาพรวมกระบวนการดำเนินงานมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = ๓.๓๘ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๔๖)

ทั้งนี้ เมื่อแยกพิจารณารายหัวข้อพบว่า ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประชุมที่ประกอบด้วย การดำเนินงานของเลขานุการ ในการเตรียมการประชุม/การประสานงาน/การติดตามงานและการเตรียมเอกสารฯ โอกาสในการแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม และความก้าวหน้าในการดำเนินการประชุม มีความเหมาะสมในระดับมาก ขณะที่เวลาที่ใช้ในการประชุมพิจารณาข้อสอบมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ส่วนความคิดเห็นของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการต่อแบบทดสอบ ส่วนใหญ่เห็นว่า จำนวนข้อคำถามในแบบทดสอบมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง และด้านสัดส่วนของเนื้อหาในแบบทดสอบ ที่ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ข้อบังคับการประชุม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ และเหตุการณ์การเมืองการปกครอง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า สัดส่วนของเนื้อหาเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ จำนวน ๘ ข้อ และเหตุการณ์การเมืองการปกครอง จำนวน ๗ ข้อ มีความเหมาะสมในระดับมาก ขณะที่สัดส่วนของเนื้อหาเกี่ยวกับข้อบังคับการประชุม จำนวน ๘ ข้อ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๒ ข้อ มีความเหมาะสมในระดับปานกลางถึงมากในสัดส่วนที่เท่ากัน

ด้านการประสานงาน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ความร่วมมือระหว่างอนุกรรมการฯ มีความเหมาะสมในระดับมาก ขณะที่การประสานงานระหว่างอนุกรรมการกับกรรมการ

โครงการฯ และการประสานงานของสำนักงานฯ กับเขตตรวจราชการ มีความเหมาะสมในระดับปานกลางเท่านั้น

ตารางที่ ๗

ความคิดเห็นต่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรรมการ/อนุกรรมการด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการ

หัวข้อ	ระดับความเหมาะสม					ไม่ระบุ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
๑. การดำเนินงานของเลขานุการในการเตรียมการประชุมประสานงาน การติดตามงาน การเตรียมเอกสารฯ	๓ (๓.๑๓)	๕๔ (๕๖.๒๕)	๓๐ (๓๑.๒๕)	๕ (๕.๒๑)	๐ (๐.๐๐)	๔ (๔.๑๗)
๒. โอกาสในการแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม	๒ (๒.๐๘)	๕๐ (๕๒.๐๘)	๓๔ (๓๕.๔๒)	๖ (๖.๒๕)	๑ (๑.๐๔)	๓ (๓.๑๓)
๓. ความก้าวหน้าในการดำเนินการประชุม	๔ (๔.๑๗)	๔๗ (๔๘.๙๕)	๓๗ (๓๘.๕๔)	๕ (๕.๒๑)	๐ (๐.๐๐)	๓ (๓.๑๓)
๔. เวลาที่ใช้ในการประชุมพิจารณาข้อสอบ	๑ (๑.๐๔)	๓๑ (๓๒.๒๙)	๔๒ (๔๓.๗๕)	๖ (๖.๒๕)	๐ (๐.๐๐)	๑๖ (๑๖.๖๗)
๕. จำนวนข้อคำถามในแบบทดสอบ	๒ (๒.๐๘)	๓๒ (๓๓.๓๓)	๔๘ (๕๐.๐๐)	๓ (๓.๑๓)	๐ (๐.๐๐)	๑๑ (๑๑.๔๖)
๖. ระดับของเนื้อหาในแบบทดสอบ						
- รัศมีธรรมนุญ ๘ ข้อ	๔ (๔.๑๗)	๓๗ (๓๘.๕๓)	๓๔ (๓๕.๔๒)	๙ (๙.๓๘)	๐ (๐.๐๐)	๑๒ (๑๒.๕๐)
- ข้อบังคับการประชุม ๘ ข้อ	๓ (๓.๑๓)	๓๕ (๓๖.๔๖)	๓๕ (๓๖.๔๖)	๗ (๗.๒๘)	๐ (๐.๐๐)	๑๖ (๑๖.๖๗)
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ๑๒ ข้อ	๑ (๑.๐๔)	๓๖ (๓๗.๕๐)	๓๖ (๓๗.๕๐)	๕ (๕.๒๑)	๑ (๑.๐๔)	๑๗ (๑๗.๗๑)

เหตุการณ์การเมืองการปกครอง ๗ ข้อ	๒ (๒.๐๘)	๓๒ (๓๓.๓๓)	๓๑ (๓๒.๓๐)	๑๓ (๑๓.๕๔)	๑ (๑.๐๔)	๑๗ (๑๗.๗๑)
----------------------------------	-------------	---------------	---------------	---------------	-------------	---------------

ตารางที่ ๗

ความคิดเห็นต่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรรมการ/อนุกรรมการด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการ (ต่อ)

หัวข้อ	ระดับความเหมาะสม					ไม่ระบุ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
๗. การประสานงานระหว่าง อนุกรรมการกับกรรมการโครงการฯ	๓ (๓.๑๓)	๒๘ (๒๙.๑๗)	๔๒ (๔๓.๗๓)	๑๖ (๑๖.๖๗)	๔ (๔.๑๗)	๓ (๓.๑๓)
๘. ความร่วมมือระหว่าง อนุ กรรมการฯ	๔ (๔.๑๗)	๔๒ (๔๓.๗๓)	๓๓ (๓๔.๓๘)	๑๐ (๑๐.๕๒)	๑ (๑.๐๔)	๖ (๖.๒๖)
๙. การประสานงานของสำนักงาน ฯกับเขตตรวจราชการ	๕ (๕.๒๑)	๒๗ (๒๘.๑๓)	๓๗ (๓๘.๕๒)	๑๘ (๑๘.๗๕)	๖ (๖.๒๖)	๓ (๓.๑๓)
ค่าเฉลี่ย = ๓.๓๙ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๔๖						

๔) ด้านผลผลิต

การศึกษาคำความคิดเห็นของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการด้านผลผลิตของโครงการ ๒ หัวข้อ คือ การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจต่อการเมืองการปกครอง และ การพัฒนาทักษะและประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงาน ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจ ผลผลิตของโครงการอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๓.๗๕ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๖๑)

ทั้งนี้ เมื่อแยกพิจารณารายหัวข้อ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า มีการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจต่อเหตุการณ์เมืองการปกครองอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับการพัฒนาทักษะและประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงาน

ตารางที่ ๘

ความคิดเห็นต่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรรมการ/อนุกรรมการด้านผลผลิตของโครงการ

หัวข้อ	ระดับความคิดเห็น					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ระบุ
๑. การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจต่อการเมือง การปกครอง	๙ (๙.๓๘)	๕๒ (๕๔.๑๖)	๒๘ (๒๙.๑๗)	๒ (๒.๐๘)	๐ (๐.๐๐)	๕ (๕.๒๑)
๒. การพัฒนาทักษะและประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงาน	๗ (๗.๒๙)	๕๘ (๖๐.๔๒)	๒๔ (๒๕.๐๐)	๒ (๒.๐๘)	๐ (๐.๐๐)	๕ (๕.๒๑)
ค่าเฉลี่ย = ๓.๗๕ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๖๑						

ด้านทัศนคติทางการเมือง

ด้านทัศนคติทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง จากการวัดระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เป็นผลของระดับทัศนคติทางการเมืองของบุคคล แยกเป็น ๑๐ หัวข้อ พบว่า อยู่ในระดับ ปานกลางเท่านั้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๙

ความคิดเห็นต่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรรมการ/อนุกรรมการด้านทัศนคติทางการเมือง

ด้านทัศนคติทางการเมือง	ระดับ				
	เป็นประจำ	บ่อย	เป็นครั้ง คราว	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย
๑. การติดตามข่าวสารทางการเมือง	๕๙ (๕๑.๐๕)	๓๓ (๓๕.๓๘)	๑๓ (๑๓.๕๔)	๑ (๑.๐๕)	๐ (๐.๐๐)
๒. การพูดคุย แลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับ การเมือง	๒๖ (๒๗.๐๘)	๓๖ (๓๗.๕๐)	๓๑ (๓๒.๒๙)	๓ (๓.๑๓)	๐ (๐.๐๐)
๓. การคัดค้าน ประท้วงนโยบายของรัฐ (ทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ)	๙ (๙.๓๘)	๑๒ (๑๒.๕๐)	๓๕ (๓๖.๔๖)	๑๗ (๑๗.๗๑)	๒๓ (๒๓.๙๕)
๔. การร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ไปยังสื่อสิ่งพิมพ์เช่น ส่งจดหมายไปยัง นสพ.	๐ (๐.๐๐)	๗ (๗.๒๙)	๑๒ (๑๒.๕๐)	๑๐ (๑๐.๕๒)	๖๗ (๖๙.๗๙)
๕. การโทรศัพท์/ส่งSMS เพื่อร่วมแสดง ความคิดเห็นทางการเมืองไปยังรายการวิทยุ โทรทัศน์	๓ (๓.๑๓)	๓ (๓.๑๓)	๑๙ (๑๙.๗๙)	๑๖ (๑๖.๖๗)	๕๕ (๕๗.๒๘)
๖. การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่าน ระบบอินเทอร์เน็ต การตั้ง/ตอบกระทู้การเมือง	๒ (๒.๐๘)	๘ (๘.๓๓)	๑๗ (๑๗.๗๑)	๑๗ (๑๗.๗๑)	๕๒ (๕๔.๑๗)
๗. การรับชม/รับฟังการปราศรัย บนทางเสียง	๑๒ (๑๒.๕๐)	๒๓ (๒๓.๙๖)	๕๒ (๕๓.๗๕)	๑๑ (๑๑.๔๖)	๘ (๘.๓๓)
๘. การชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้ง	๒๗ (๒๗.๑๓)	๔๔ (๔๕.๘๓)	๑๙ (๑๙.๗๙)	๔ (๔.๑๗)	๒ (๒.๐๘)
๙. การร่วมกิจกรรมรณรงค์ต่าง ๆ ทางการเมือง	๑๑ (๑๑.๔๖)	๑๘ (๑๘.๗๕)	๓๗ (๓๘.๕๔)	๑๘ (๑๘.๗๕)	๑๒ (๑๒.๕๐)
๑๐. การช่วยพรรคการเมือง/ ผู้สมัครรับเลือกตั้งหาเสียง	๕ (๕.๑๗)	๑ (๑.๐๕)	๖ (๖.๒๕)	๕ (๕.๒๑)	๘๐ (๘๓.๓๓)

ค่าเฉลี่ย = ๒.๗๖	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๖๕
------------------	-----------------------------

๒.๑.๒ ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ครู/อาจารย์ที่ควบคุมนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขัน และนักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา จำนวน ๑,๗๙๗ คน

๑) ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อมของโครงการ

การศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ครู/อาจารย์ที่ควบคุมนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขัน และนักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา จำนวน ๑,๗๙๗ คน ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อมโครงการ (Context) ได้แก่ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์โครงการกับนโยบาย/พันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และความสอดคล้องของโครงการกับสภาพการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน โดยวัตถุประสงค์ของโครงการ คือ การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย และการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ส่วนนโยบาย/พันธกิจขององค์กรคือ การส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ ทัศนคติที่ดีและเข้ามีส่วนร่วมในทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า บริบทหรือสภาวะแวดล้อมของโครงการในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๔.๑๑ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๖๑) ทั้งนี้ หากแยกพิจารณารายหัวข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบาย/พันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และความสอดคล้องของโครงการกับสภาพการณ์ทางการเมืองในปัจจุบันอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ตารางที่ ๑๐

ความคิดเห็นต่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เข้าร่วมโครงการด้านบริหาร หรือสภาวะแวดล้อมของโครงการ

หัวข้อ	ระดับความเหมาะสม					ไม่ระบุ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
๑. ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบาย/พันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	๔๐๓ (๒๒.๔๓)	๑๑๐๐ (๖๑.๒๑)	๒๔๘ (๑๓.๘๐)	๙ (๐.๕๐)	๐ (๐.๐๐)	๓๗ (๒.๐๖)
๒. ความสอดคล้องของโครงการกับสภาพการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน	๕๓๔ (๒๙.๙๒)	๙๑๑ (๕๐.๗๐)	๒๗๓ (๑๕.๑๙)	๒๗ (๑.๕๐)	๒ (๐.๑๑)	๕๐ (๒.๗๘)
ค่าเฉลี่ย = ๔.๑๑ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๖๑						

๒) ด้านปัจจัยเบื้องต้น

การศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการ ด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ ๔ หัวข้อ คือ ๑) ระยะเวลาในการเตรียมตัว ๒) การสนับสนุนด้านงบประมาณจากสถานศึกษา ๓) กระบวนการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการ และ ๔) การสนับสนุนด้านเอกสาร ตำราทางกฎหมายและการเมือง การปกครอง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าปัจจัยเบื้องต้นของโครงการในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๓.๖๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๖๖)

ทั้งนี้ เมื่อแยกพิจารณาหัวข้อ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ระยะเวลาในการเตรียมตัว กระบวนการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการ และการสนับสนุนด้านเอกสาร/ตำราทางกฎหมาย และการเมืองการปกครอง มีความเหมาะสมในระดับมาก ขณะที่การสนับสนุนด้านงบประมาณจากสถานศึกษามีความเหมาะสมในระดับปานกลางเท่านั้น

ตารางที่ ๑๑

ความคิดเห็นต่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เข้าร่วมโครงการด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ

หัวข้อ	ระดับความเหมาะสม					ไม่ระบุ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
๑. ระยะเวลาในการเตรียมตัว	๑๗๘ (๙.๙๑)	๗๑๑ (๓๙.๕๖)	๖๙๒ (๓๘.๕๑)	๑๔๔ (๘.๐๑)	๑๔ (๐.๗๘)	๕๘ (๓.๒๓)
๒. การสนับสนุนด้านงบประมาณจากสถานศึกษา	๑๔๙ (๘.๒๙)	๖๐๑ (๓๓.๔๔)	๗๕๐ (๔๑.๑๙)	๒๑๔ (๑๑.๙๑)	๕๕ (๓.๐๖)	๓๘ (๒.๑๑)
๓. กระบวนการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการ	๒๐๔ (๑๑.๓๕)	๘๖๘ (๔๘.๓๑)	๖๑๘ (๓๔.๓๙)	๖๔ (๓.๕๖)	๖ (๐.๓๓)	๓๗ (๒.๐๖)
๔. การสนับสนุนด้านเอกสาร ตำราทางกฎหมาย และการเมือง การปกครอง	๔๓๓ (๒๔.๑๐)	๗๙๔ (๔๔.๑๘)	๔๑๙ (๒๓.๓๒)	๑๐๒ (๕.๖๘)	๑๕ (๐.๘๓)	๓๔ (๑.๘๙)
ค่าเฉลี่ย = ๓.๖๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๖๖						

๓) ด้านกระบวนการดำเนินงาน

การศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการ ด้านกระบวนการดำเนินงาน ๑๐ หัวข้อ ได้แก่ ๑) การดำเนินการลงทะเบียน ๒) เวลาที่ใช้ในการดำเนินการแข่งขัน ๓) เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมความรู้ เช่น บทบาทสมมุติ การบรรยาย ๔) รูปแบบในการดำเนินการ การแข่งขันตอบปัญหาและการจัดกิจกรรมเสริมความรู้ ๕) ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร (เฉลี่ย ค่าถาม-คำตอบ) ๖) ความสามารถในการเผยแพร่ความรู้ของวิทยากรจัดกิจกรรมเสริมความรู้ เช่น การบทบาทสมมุติ การบรรยาย ๗) สัดส่วนของเนื้อหาในแบบทดสอบ ๘) การใช้สื่อทัศนูปกรณ์

ตารางที่ ๑๒

ความคิดเห็นต่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เข้าร่วมโครงการด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการ

หัวข้อ	ระดับความเหมาะสม					ไม่ระบุ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
๑. การดำเนินการลงทะเบียน	๒๓๒ (๑๒.๙๑)	๓๙๐ (๔๓.๙๗)	๔๖๖ (๒๕.๙๓)	๔๓ (๒.๓๙)	๕ (๐.๒๒)	๒๖๒ (๑๔.๕๘)
๒. เวลาที่ใช้ในการดำเนินการแข่งขัน						
- รอบแรก ๓๕ ข้อ เวลา ๑ ชั่วโมง	๒๒๕ (๑๒.๕๒)	๘๒๒ (๕๕.๗๕)	๕๓๐ (๒๙.๕๙)	๙๕ (๕.๒๓)	๑๑ (๐.๖๑)	๑๑๕ (๖.๔๐)
- รอบสอง ๑๐ ข้อ ข้อละ ๑ นาที	๑๓๘ (๗.๖๘)	๕๐๕ (๒๘.๐๕)	๕๕๖ (๓๐.๙๔)	๑๓๕ (๗.๔๖)	๑๓ (๐.๗๒)	๔๕๒ (๒๕.๑๕)
๓. เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมความรู้ เช่น บทบาทสมมุติ การบรรยาย	๑๕๓ (๘.๕๑)	๖๙๓ (๓๘.๕๖)	๓๐๕ (๑๗.๑๘)	๑๑๖ (๖.๔๖)	๒๐ (๑.๑๑)	๑๑๑ (๖.๑๘)
๔. รูปแบบในการดำเนินการ						
- การแข่งขันตอบปัญหา	๒๕๗ (๑๔.๓๐)	๙๓๐ (๕๑.๗๖)	๔๘๒ (๒๖.๘๒)	๓๕ (๑.๙๕)	๖ (๐.๓๓)	๘๗ (๔.๘๔)
- การจัดกิจกรรมเสริมความรู้	๒๐๕ (๑๑.๔๑)	๗๓๕ (๔๐.๘๕)	๕๖๕ (๓๑.๔๔)	๘๙ (๔.๙๕)	๑๕ (๐.๘๓)	๑๘๙ (๑๐.๕๒)
๕. ความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหา (เฉลยคำถาม-คำตอบของวิทยากร)	๓๐๑ (๑๖.๗๕)	๘๗๘ (๔๘.๘๗)	๔๓๑ (๒๓.๙๘)	๕๕ (๓.๐๖)	๑๕ (๐.๘๓)	๑๑๗ (๖.๕๑)

ตารางที่ ๑๒

ความคิดเห็นต่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เข้าร่วมโครงการด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการ (ต่อ)

หัวข้อ	ระดับความเหมาะสม					ไม่ระบุ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
๖. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรจัดกิจกรรมเสริมความรู้ เช่น กิจกรรมบทบาทสมมุติ การบรรยาย	๒๕๑ (๑๓.๙๗)	๘๑๕ (๔๕.๓๖)	๕๓๒ (๒๙.๖๐)	๘๒ (๔.๕๖)	๑๘ (๑.๐๐)	๙๙ (๕.๕๑)
๗. สัดส่วนของเนื้อหาในแบบทดสอบ						
- รัฐธรรมนูญ ๘ ข้อ	๒๕๘ (๑๔.๓๖)	๘๕๔ (๔๗.๕๒)	๕๐๙ (๒๘.๓๒)	๖๔ (๓.๕๖)	๘ (๐.๔๕)	๑๐๔ (๕.๗๙)
- ข้อบังคับการประชุม ๘ ข้อ	๒๓๓ (๑๒.๙๗)	๘๕๒ (๔๗.๔๑)	๕๓๖ (๒๙.๘๓)	๕๒ (๒.๘๙)	๓ (๐.๑๗)	๑๒๑ (๖.๗๓)
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ๑๒ ข้อ	๒๔๗ (๑๓.๗๕)	๘๗๓ (๔๘.๕๗)	๕๐๒ (๒๗.๙๔)	๔๗ (๒.๖๒)	๑๑ (๐.๖๑)	๑๑๗ (๖.๕๑)
- เหตุการณ์การเมืองการปกครอง ๘ ข้อ	๒๓๖ (๑๓.๑๓)	๘๔๔ (๔๖.๙๗)	๔๙๗ (๒๗.๖๖)	๖๙ (๓.๘๔)	๑๖ (๐.๘๙)	๑๓๕ (๗.๕๑)
๘. การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ประกอบการบรรยาย	๒๗๗ (๑๕.๔๑)	๖๘๕ (๓๘.๑๒)	๖๐๓ (๓๓.๕๖)	๑๑๕ (๖.๔๐)	๓๒ (๑.๗๘)	๘๕ (๔.๗๓)
๙. การบริการอาหาร เครื่องดื่ม	๑๙๔ (๑๐.๘๐)	๕๙๔ (๓๓.๐๖)	๖๔๘ (๓๖.๐๕)	๑๙๗ (๑๐.๙๖)	๗๘ (๔.๓๔)	๘๖ (๔.๗๙)
๑๐. สถานที่จัดการแข่งขันและการอำนวยความสะดวก	๓๔๗ (๑๙.๓๑)	๗๕๕ (๔๒.๐๒)	๕๐๓ (๒๗.๙๙)	๙๙ (๕.๕๑)	๓๖ (๒.๐๐)	๕๗ (๓.๑๗)

ค่าเฉลี่ย = ๓.๖๘ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๕๕

๔) ด้านผลผลิต

การศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการ ด้านผลผลิตของโครงการ ๒ หัวข้อ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ในภาพรวมผลผลิตของโครงการอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๓.๗๒ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๕๕)

ทั้งนี้ เมื่อแยกพิจารณารายหัวข้อ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าความรู้ ความเข้าใจต่อการเมือง การปกครองก่อนเข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่ความรู้ ความเข้าใจต่อการเมือง การปกครองภายหลังเข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับมาก และประโยชน์ต่อการเรียน การศึกษาและการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ตารางที่ ๑๓

ความคิดเห็นต่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เข้าร่วมโครงการด้านผลผลิตของโครงการ

หัวข้อ	ระดับความคิดเห็น					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ระบุ
๑. ความรู้ ความเข้าใจต่อการเมือง การปกครองในระบบรัฐสภา ก่อนเข้าร่วมโครงการ	๑๒๗ (๗.๐๗)	๕๕๓ (๓๐.๒๒)	๙๑๕ (๕๐.๙๐)	๑๔๘ (๘.๒๔)	๘ (๐.๔๕)	๕๖ (๓.๑๒)
๒. ความรู้ ความเข้าใจต่อการเมือง การปกครองในระบบรัฐสภา ภายหลังเข้าร่วมโครงการ	๓๐๕ (๑๖.๙๒)	๑๑๐๒ (๖๑.๓๒)	๒๙๑ (๑๖.๑๙)	๒๐ (๑.๑๑)	๑ (๐.๐๖)	๗๙ (๔.๕๐)
๓. ประโยชน์ต่อการเรียน การศึกษา และการดำเนินชีวิต	๕๑๖ (๒๗.๗๑)	๙๕๗ (๕๒.๗๐)	๒๕๒ (๑๓.๕๗)	๑๕ (๐.๗๓)	๓ (๐.๑๗)	๗๕ (๔.๑๒)
ค่าเฉลี่ย = ๓.๘๒ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๕๔						

ด้านทัศนคติทางการเมือง

ทัศนคติทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างที่ เป็นผู้เข้าร่วมโครงการ พบว่า ทัศนคติทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น โดย

ตารางที่ ๑๔

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่ เป็นผู้เข้าร่วมโครงการ

ด้านทัศนคติทางการเมือง	ระดับ				
	เป็นประจำ	บ่อย	เป็นครั้งคราว	นานๆครั้ง	ไม่เคย
๑. การติดตามข่าวสารทางการเมือง	๕๒๒ (๒๓.๕๙)	๗๕๗ (๕๒.๑๒)	๕๘๐ (๓๒.๒๘)	๓๕ (๑.๙๕)	๓ (๐.๑๗)
๒. การพูดคุย แลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับการเมือง	๒๒๓ (๑๒.๕๑)	๕๕๓ (๓๐.๒๑)	๘๗๘ (๕๙.๘๖)	๑๓๕ (๗.๕๖)	๑๙ (๑.๐๖)
๓. การคัดค้าน ประท้วงนโยบายของรัฐ	๙๑ (๕.๐๖)	๒๕๘ (๑๕.๓๖)	๗๑๒ (๓๙.๖๓)	๒๘๒ (๑๕.๖๙)	๕๕๕ (๒๕.๒๖)
๔. การรวมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองไปยังสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น การส่งจดหมายไปยัง นสพ.	๘๒ (๕.๕๖)	๑๙๕ (๑๐.๙๐)	๓๑๘ (๑๗.๗๐)	๒๖๐ (๑๕.๕๗)	๙๕๓ (๕๒.๕๗)
๕. การโทรศัพท์/ส่งSMS เพื่อร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองไปยังรายการวิทยุ โทรทัศน์	๗๙ (๕.๕๐)	๒๒๗ (๑๒.๖๓)	๕๙๐ (๒๗.๒๗)	๓๒๘ (๑๘.๒๕)	๖๗๓ (๓๗.๕๕)
๖. การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านระบบอินเทอร์เน็ต การตั้ง/ตอบกระทู้การเมือง	๑๐๑ (๕.๖๒)	๒๕๒ (๑๓.๕๗)	๕๐๐ (๒๒.๒๖)	๓๓๒ (๑๙.๕๙)	๗๒๒ (๔๐.๑๗)
๗. การรับชม/รับฟังการปราศรัย การหาเสียง	๑๙๒ (๑๐.๖๘)	๕๕๙ (๒๕.๙๙)	๗๒๙ (๔๐.๕๗)	๓๓๖ (๑๙.๗๐)	๙๑ (๕.๐๖)

๓. การชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้ง	๓๕๙ (๑๙.๙๗)	๗๓๑ (๔๐.๖๔)	๔๑๓ (๒๒.๙๗)	๑๒๘ (๗.๑๒)	๒๒๖ (๑๒.๕๘)
--------------------------------	----------------	----------------	----------------	---------------	----------------

ตารางที่ ๑๔

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เข้าร่วมโครงการ (ต่อ)

ด้านทัศนคติทางการเมือง	ระดับ				
	เป็นประจำ	บ่อย	เป็นครั้งคราว	นานๆครั้ง	ไม่เคย
๙. การร่วมกิจกรรมรณรงค์ต่าง ๆ ทางการเมือง	๒๔๙ (๑๓.๘๖)	๔๘๕ (๒๖.๙๙)	๖๖๖ (๓๗.๐๖)	๒๔๕ (๑๓.๖๓)	๑๕๒ (๘.๕๖)
๑๐. การช่วยพรรคการเมือง/ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หาเสียง	๗๙ (๔.๔๐)	๑๓๕ (๗.๕๑)	๒๕๖ (๑๔.๒๕)	๑๕๕ (๘.๖๓)	๑๑๗ (๖.๕.๒๑)
ค่าเฉลี่ย = ๒.๔๒ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๗๒					

๒.๒ การวิเคราะห์บริบทหรือสภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิต จากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ แบบมีโครงสร้าง (Structural Question)

ข้อมูลความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็น Key Informant ๔ กลุ่ม คือ คณะกรรมการฯ ระดับท้องถิ่นตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ปี ๒๕๔๙ คณะอนุกรรมการฝ่ายจัดการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ปี ๒๕๔๙ คณะอนุกรรมการฝ่ายพิธีการ ประชาสัมพันธ์และประสานงาน และคณะอนุกรรมการฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ โดยใช้แบบสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ แบบมีโครงสร้าง (Structural Question) ดังนี้

๑. ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อมของโครงการ

ความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ที่ปรึกษาประธานและ/หรือรองประธานอนุกรรมการฯ ฝ่ายจัดการแข่งขัน ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ฯ ฝ่ายสื่อวิทยุโทรทัศน์ฯ และฝ่ายสถานที่ฯ ต่อบริบท หรือสถานะแวดล้อมของโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาฯ มีความเหมาะสมกับ บริบทในปัจจุบัน เนื่องจากวัตถุประสงค์ของโครงการฯ มีความสอดคล้องเชิงสนับสนุน ทั้งวัตถุประสงค์ หลักของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และนโยบายของรัฐบาล

วัตถุประสงค์โครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา คือ ๑) ส่งเสริมและ เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และ ๒) เสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยฯ และวัตถุประสงค์หลักของ สำนักงาน-เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร คือ “เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่และพัฒนาประชาธิปไตย” ส่วนนโยบายของรัฐบาลด้านการปฏิรูปการเมืองการปกครองและการบริหาร คือ “จัดทำแผนแม่บทการใช้ทรัพยากรสื่อสารของชาติ การใช้เครื่องมือสื่อสารของรัฐเพื่อประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ต่อ การศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชน รวมทั้งปลูกฝังความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งเน้นการทำความเข้าใจในเนื้อหาสาระของการปฏิรูปการเมือง”

อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๔๑ และประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรีได้ แถลงนโยบายของรัฐบาลต่อสมานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ส่งผลให้ เกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้านขอบเขตเนื้อหาสาระ หรือข้อมูลความรู้ที่ใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำ คำถาม-คำตอบ สำหรับการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาในปีต่อไป (ปี พ.ศ. ๒๕๕๐) ดังนั้น คณะอนุกรรมการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๕๐ ที่รับผิดชอบในการจัดทำ คำถาม-คำตอบ จึงควรติดตามศึกษารวบรวมและประมวลข้อมูล/รายละเอียดที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนด เป็นขอบเขตของเนื้อหาสำหรับใช้ในการแข่งขัน เพื่อแจ้งประสานและนำส่งเอกสารสิ่งพิมพ์ฯ ให้กับ เขตตรวจราชการและสถานศึกษาที่แจ้งความประสงค์จะเข้าร่วมการแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับ รัฐสภาเป็นวงกว้างหน้าต่อไป

๒. ด้านปัจจัยเบื้องต้น

ผู้ให้การสัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโดยภาพรวมแล้วสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีความพร้อมด้านปัจจัยดำเนินโครงการ อันได้แก่ การให้ความสำคัญหรือการสนับสนุนจากระดับนโยบาย/ผู้บริหาร ศักยภาพขององค์กรกรณีข้อมูลความรู้และการจัดพิมพ์ แหล่งงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล ตลอดจนช่องทางสื่อสารประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ แต่ด้วยข้อจำกัดของลักษณะการจัดการโครงการภายใต้ความร่วมมือของหลายหน่วยงานระดับสำนัก ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ส่งผลให้การดำเนินงานในโครงการเป็นไปแบบแยกส่วนความรับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม ประกอบกับผู้รับผิดชอบโครงการฯ มิได้มีการพิจารณาปรับวงเงินงบประมาณ ดำเนินการให้มีความเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงในทางปฏิบัติ อย่างไม่ขัดต่อระเบียบการเงิน การคลังได้อย่างทันการ ทำให้เกิดประเด็นปัญหาซ้ำเดิมในทุกปีดำเนินการ คือ ปัญหาการประสานงาน เพื่อความถูกต้อง ตรงประเด็นตามข้อเท็จจริง ปัญหาความไม่ราบรื่นของการดำเนินกิจกรรม ปัญหาขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานโครงการในแต่ละพื้นที่เขตตรวจราชการ ปัญหาแรงจูงใจในการเข้าร่วมโครงการของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ดำเนินกิจกรรมการแข่งขัน ปัญหาการให้ความสำคัญและการให้ความร่วมมือระหว่างระดับนโยบายขององค์กรกลุ่มเป้าหมายและองค์กรผู้รับผิดชอบโครงการ

อย่างไรก็ตาม ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า หากพิจารณาประสิทธิภาพการดำเนินโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาเกือบ ๒๕ ปี ตลอดจนความพร้อมของสำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการดังกล่าวในปัจจุบันแล้ว จึงมีความเป็นไปได้ที่สำนักประชาสัมพันธ์จะสามารถดำเนินโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยบุคลากรของสำนักประชาสัมพันธ์เพียงสำนักเดียว เพราะสำนักประชาสัมพันธ์ที่มีโครงสร้างการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ในเชิงสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาโดยตรง ๖ กลุ่มงาน คือ กลุ่มงานบริหารทั่วไปและพิธีการ กลุ่มงานสารนิเทศ กลุ่มงานสื่อมวลชน กลุ่มงานโสตทัศนูปกรณ์

กลุ่มงานผลิตเอกสาร และกลุ่มงานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โดยและกิจกรรมตามผู้แทนราษฎร รวมทั้ง
ปัจจุบันสำนักประชาสัมพันธ์ก็มีความพร้อมมากขึ้นในด้านบุคลากรทางสายวิชาการที่เกี่ยวข้อง

ด้วยความพร้อมดังกล่าวสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจึงควรเพิ่มการ
ฝึกอบรมเฉพาะด้าน แก่บุคลากรของสำนักประชาสัมพันธ์ ให้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติ
ภารกิจต่าง ๆ ในโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา โดยในส่วนของภาระงานที่อาจ
จำเป็นต้องมีการขอคำปรึกษา การฝึกปฏิบัติ การศึกษาดูงาน ตลอดจนการขอความอนุเคราะห์กับ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การจัดทำคลังข้อสอบกลางโดยคณะผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากภายในและ
ภายนอกสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร การกำหนดลักษณะและรูปแบบการดำเนินรายการ
รวมกับการดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้างโดยบริษัทผู้ผลิตที่มีความชำนาญการ ในการนำเสนาคำถาม -
คำตอบ

สำหรับบทบาทของคณะอนุกรรมการฝ่ายจัดการแข่งขันฯ ควรมีการปรับเปลี่ยน ให้
มีหน้าที่รับผิดชอบเฉพาะเพียงการจัดทำและเฉลยคำถาม-คำตอบ สำหรับใช้ในการแข่งขันตอบปัญหา
ความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ขณะเดียวกันสำนักประชาสัมพันธ์ควรมีตัวแทนเป็นผู้ประสานและเรียนรู้งาน
ตามภารกิจของคณะอนุกรรมการทุกคนอย่างจริงจัง อันจะนำมาซึ่งความเข้าใจและการเรียนรู้
ประสบการณ์ที่สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ต่อการปรับเปลี่ยนบทบาทของสำนักประชาสัมพันธ์
จาก "ผู้ประสาน" เป็น "ผู้ปฏิบัติ" ของโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาได้อย่างมี
ประสิทธิภาพในอนาคต

นอกจากนี้สิ่งที่สำนักประชาสัมพันธ์ควรดำเนินการเพิ่มเติม คือ การจัดทำคู่มือการจัด
กิจกรรมแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดหน้าที่ความรับผิดชอบ
และขั้นตอนและวิธีการสำหรับดำเนินโครงการในแต่ละด้าน ลักษณะและรูปแบบการจัดกิจกรรม
ต่าง ๆ และวัสดุ ครุภัณฑ์ สำหรับสนับสนุนกิจกรรมในโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับ
รัฐสภา ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้ปฏิบัติงานโครงการในแต่ละด้าน ผู้ประสานงานโครงการ
ผู้ดำเนินการกิจกรรมโครงการ และผู้เข้าร่วมแข่งขันมีความชัดเจน และเกิดผล ประโยชน์ที่ตรงกัน
กับวัตถุประสงค์กิจกรรมการแข่งขันฯ

๓. ด้านกระบวนการดำเนินงาน

ผู้ให้การสัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับ รัฐสภาไทย ประจำปี ๒๕๕๙ เป็นกิจกรรมในความรับผิดชอบของสำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งดำเนินการโดยคณะกรรมการจัดการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับ รัฐสภา ทั้งนี้ ภายใต้งานปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ จำนวน ๕ คณะ คือ

๑) คณะอนุกรรมการจัดการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประกอบด้วย ข้าราชการจำนวน ๗๖ คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดกติกาแข่งขัน ตั้งคำถาม เฉลยคำตอบ ตรวจสอบข้อสอบและให้คะแนน

๒) คณะอนุกรรมการฝ่ายพิธีการ ประชาสัมพันธ์และประสานงาน ประกอบด้วย ข้าราชการจำนวน ๘๓ คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์การแข่งขันฯ กำหนดแนวทางการ ดำเนินการแข่งขัน โดยประสานงานกับกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน และสำนักผู้ตรวจการประจำเขตตรวจราชการต่าง ๆ

๓) คณะอนุกรรมการฝ่ายกิจกรรมเสริมความรู้ ประกอบด้วย ข้าราชการจำนวน ๓๕ คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมเสริมความรู้ ได้แก่ กิจกรรมบทบาทสมมติ จัดทำบทบรรยายเรื่อง สักยภาพของรัฐสภา

๔) คณะอนุกรรมการฝ่ายสถานที่ ประกอบด้วย ข้าราชการจำนวน ๒๕ คน มีหน้าที่ รับผิดชอบในการจัดสถานที่แข่งขันฯ รอบชิงชนะเลิศ สถานที่จัดงานเลี้ยงเพื่อเป็นเกียรติแก่นักเรียน ผู้เข้าร่วมแข่งขันและผู้ชมการแข่งขัน ตลอดจนรักษาความเป็นระเบียบบริเวณที่มีการแข่งขันตอบ ปัญหา

๕) คณะอนุกรรมการฝ่ายสื่อวิทยุโทรทัศน์ ประกอบด้วย ข้าราชการจำนวน ๒๑ คน มี หน้าที่รับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่การจัดกิจกรรมฯ ผ่านสื่อต่าง ๆ

ด้วยลักษณะการดำเนินโครงการภายใต้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ และ คณะอนุกรรมการ ซึ่งเป็นบุคลากรของหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดของสำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้แก่ สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักวิชาการ สำนักกวดวิชาธรรม

สำนักกฎหมาย สำนักบรรณวิทยากร สำนักงานประสานสภาผู้แทนราษฎร สำนักพัฒนาบุคลากร สำนักบริหารงาน สมศ. ออโตมิก สถาบันวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา ปรึกษากับกระบวนการดำเนินงานที่ได้รับความรับผิดชอบของแต่ละคณะกรรมการดังกล่าว มีความเกี่ยวเนื่องและส่งผลกระทบต่อปฏิบัติซึ่งกันและกัน ขณะที่การจัดการภารกิจของแต่ละคณะกรรมการวิ่งไปแบบแยกส่วน และขาดการประสานแจ้งความก้าวหน้าและปัญหาการดำเนินงาน ทำให้ไม่สามารถทราบข้อเท็จจริงของผลการปฏิบัติงานที่เป็นปัจจุบัน ระหว่างคณะกรรมการคณะต่าง ๆ ที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกัน จึงควรประสานความคืบหน้าของผู้ให้การสัมภาษณ์ดังกล่าวได้เป็น ๒ กรณี คือ กรณีการดำเนินงานของคณะกรรมการ และกรณีการดำเนินงานของผู้รับผิดชอบโครงการ

กรณีการดำเนินงานของคณะกรรมการ

๑. ควรมีการกำหนดกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ ตลอดจนแผนปฏิบัติงานในแต่ละคณะกรรมการ โดยเฉพะอย่างยิ่งคณะกรรมการฝ่ายจัดการแข่งขันฯ คณะกรรมการฝ่ายพิธีการฯ และคณะกรรมการฝ่ายกิจกรรมเสริมฯ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการปฏิบัติงานที่ในความร่วมมือของคณะกรรมการได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และแผนปฏิบัติการประจำปีของโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา และประโยชน์ด้านประชาสัมพันธ์ข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการประสานงานในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒. คณะกรรมการควรมีการนำเสนอ หรือจัดทำรายงานความก้าวหน้า หรือผลการปฏิบัติงานระหว่างดำเนินโครงการฯ อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อกำหนด ประสิทธิภาพและเป็นชี้แจงผลประกอบการพิจารณาดำเนินการแก่คณะกรรมการคณะอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะสามารถช่วยให้กระสานสนโครงการฯ เดินไปในทิศทางเดียวกัน ภายใต้มาตรฐานเดียวกันมากยิ่งขึ้น

๓. แนวคิดในการจัดทำคำถาม คำตอบ และคำเฉลยข้อสอบสำหรับใช้ในการแข่งขันตอบปัญหาฯ ควรเน้นการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมากกว่าเน้นการคัดเลือกหรือสรรหาผู้ที่มีคะแนนมากที่สุดหรือผู้ชนะเลิศ ทั้งนี้ เพื่อให้โครงการแข่งขันตอบปัญหาฯ สามารถเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจฯ ให้กับกลุ่มเป้าหมายได้อย่างครบถ้วนและกว้างขวางมากที่สุด

ดังนั้น ข้อเสนอควรมีเนื้อหาในลักษณะที่สร้างเสริมความรู้ ความเข้าใจในเหตุผลและที่มา ตลอดจนความสัมพันธ์ของข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน รวมทั้งควรเป็นเรื่องหรือประเด็นที่ ใกล้ตัวกลุ่มเป้าหมายในสัดส่วนที่มากกว่าข้อสอบซึ่งมีเนื้อหาในลักษณะส่งเสริมความจำในประเด็น ซึ่งเป็นเรื่องในทางปฏิบัติของการบังคับใช้กฎหมาย

นอกจากนี้เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดทำข้อสอบและการขยายผลด้านการเผยแพร่ความรู้ จึงควรมีการจัดทำและนำเสนอแบบทดสอบ/ข้อสอบพร้อมคำตอบ และคำเฉลยพร้อมคำอธิบายในรายละเอียดที่เกี่ยวข้องไว้ในเว็บไซต์ (Website) ของรัฐสภา ในรูปของแบบทดสอบออนไลน์ที่ทุกคนสามารถเข้าไปใช้บริการผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ตลอดเวลาและสถานที่

๔. อนุกรรมการควรเพิ่มการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ตลอดจนซักถามในข้อสงสัย หรือตั้งคำถามต่อประเด็นพิจารณาของที่ประชุมคณะอนุกรรมการฯ ให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและความเข้าใจที่ตรงกัน และจะเป็นการเสริมสร้างความเป็นมาตรฐานทั้งแนวคิด รูปแบบ/วิธีการ และเป้าหมายการดำเนินงาน อันจะนำมาซึ่งผลการปฏิบัติงานในภาพรวมที่สามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ได้อย่างครอบคลุมและครบถ้วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีของคณะอนุกรรมการฝ่ายจัดการแข่งขันฯ คณะอนุกรรมการฝ่ายกิจกรรมเสริมความรู้ และคณะอนุกรรมการฝ่ายพิธีการฯ

กรณีการดำเนินงานของผู้รับผิดชอบโครงการ

๑. การดำเนินโครงการแข่งขันตอบปัญหาฯ ควรเริ่มดำเนินการตั้งแต่ต้นปี ทั้งนี้ เพื่อให้มีเวลาในการแจ้ง ประสานงาน กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสามารถหาข้อยุติ หรือบทสรุปในระดับนโยบาย และระดับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ทั้งภายในและนอกสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยควรมีความชัดเจนในประเด็นของกำหนดการดำเนินโครงการฯ งบประมาณหรือค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดกิจกรรม การรับสมัครและจำนวนโรงเรียนที่จะเข้าร่วมโครงการฯ แนวทาง รูปแบบ และวิธีการของการคัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมการแข่งขัน ตลอดจนวัน เวลา และสถานที่สำหรับจัดการแข่งขันในแต่ละเขตตรวจราชการ ซึ่งจะทำให้มีข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณดำเนินกิจกรรม และการจัดเตรียมงานในโครงการได้อย่างเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของแต่ละพื้นที่ต่อไป

๒. ควรมีการติดตามประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อนการดำเนินการแข่งขันฯ ในทุกพื้นที่ ทั้งนี้ เพื่อรับทราบความพร้อม ตลอดจนประเด็นปัญหาที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการดำเนิน กิจกรรมดังกล่าว ซึ่งจะช่วยให้สามารถเตรียมการเพิ่มเติมในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมให้เป็นไป ด้วยดีในแต่ละพื้นที่เป้าหมายต่อไป

๓. ควรจัดเตรียมประกาศนียบัตร พร้อมหนังสือขอบคุณสำหรับมอบให้ทุกโรงเรียนที่ เข้าร่วมโครงการฯ โดยประกาศนียบัตรการเข้าร่วมโครงการฯ ดังกล่าว ควรมีความแตกต่างกันระหว่าง โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ โรงเรียนที่ชนะการแข่งขันในรอบคัดเลือก และโรงเรียนที่ชนะการแข่งขันใน รอบชิงชนะเลิศ

นอกจากนี้ผู้รับผิดชอบโครงการควรมีการจัดเตรียมรางวัลสำหรับกรณีที่มีโรงเรียนซึ่งได้ คะแนนสูงสุดในระดับเขตตรวจราชการ ได้มากกว่า ๑ โรงเรียน และควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่มิได้คะแนน เท่ากันดังกล่าวได้เข้าแข่งขันตอบปัญหาฯ ในรอบชิงชนะเลิศเหมือนกัน ทั้งนี้ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ แก่ผู้เข้าร่วมแข่งขันฯ อันจะเป็นการส่งเสริม/สนับสนุนการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา และขยายผล การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยฯ ได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

๔. ควรมีการศึกษาดูงาน และการจัดซื้อจัดจ้างที่ปรึกษา หรือผู้มีประสบการณ์ด้าน การผลิตรายการโทรทัศน์ ด้านการจัดทำฉาก/เวทีการแข่งขัน ด้านการเป็นวิทยากรดำเนินรายการ ฯลฯ เพื่อมาช่วยดำเนินโครงการฯ ให้มีลักษณะหรือรูปแบบของกิจกรรม/รายการบันเทิงเชิงวิชาการได้อย่าง น่าสนใจและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างแท้จริง

๕. เพื่อเพิ่มช่องทาง และขยายผลการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข จึงควรมีการถ่ายทอด รายการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา สำหรับออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์รัฐสภาผ่าน ดาวเทียม

๔. ด้านผลผลิต

ผู้ให้การสัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า โดยภาพรวมของโครงการแข่งขันตอบ ปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา จากอดีตจนถึงปัจจุบัน สามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ของโครงการฯ

ได้ในระดับหนึ่ง คือ เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริม และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่วนการบรรลุวัตถุประสงค์โครงการฯ ในด้านการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้กับกลุ่มเป้าหมาย หรือผู้เข้าร่วมโครงการนั้น ต้องอาศัยการให้ความสำคัญต่อโครงการในประเด็นของกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ฯ ในพื้นที่ ทั้งจาก ๑) ผู้ให้ หรือผู้ดำเนินกิจกรรม ๒) ผู้รับ หรือผู้เข้าร่วมแข่งขันตอบปัญหา ๓) ผู้ประสานงานหรือผู้แทนจากเขตตรวจราชการ และ ๔) ผู้แทนของสถานศึกษาที่จัดการแข่งขัน โดยผู้ให้ต้องมีความชัดเจนเรื่องเนื้อหาหรือองค์ความรู้ที่จะนำไปเผยแพร่ มีทักษะ และเทคนิคสำหรับการถ่ายทอดความรู้ที่จะเผยแพร่ ขณะเดียวกันผู้รับต้องมีความพร้อมทั้งในเรื่องของเวลา ตัวบุคคล และค่าใช้จ่ายที่อาจมีขึ้นเนื่องจากการเข้าร่วมแข่งขันตอบปัญหา โดยเฉพาะสถานศึกษาที่จัดการแข่งขันตอบปัญหา ต้องมีความพร้อมสำหรับการสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมของโครงการแข่งขันตอบปัญหา ตามวัน เวลา ที่ได้กำหนดไว้แล้ว

ดังนั้น เพื่อให้กิจกรรมการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา สามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ คือ การเผยแพร่และเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนทัศนคติที่ดีต่อการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาได้อย่างแท้จริง มากยิ่งขึ้น จึงควรพัฒนาโครงการจัดการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาในแนวทางดังต่อไปนี้

๑. การให้ความร่วมมือของผู้เข้าร่วมแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับรัฐสภา

เนื่องจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีการจัดแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาเป็นประจำทุกปี ขณะที่ทางสถานศึกษาที่จัดการแข่งขันฯ ก็มีกำหนดการจัดกิจกรรมในความรู้รับผิดชอบของหน่วยงานเป็นประจำทุกปีเช่นกัน สำนักงานฯ จึงควรมีแผนปฏิบัติงานการจัดแข่งขันตอบปัญหาฯ ประจำปี ซึ่งได้มาจากการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ทราบถึงจำนวนโรงเรียนที่จะเข้าร่วมโครงการ วัน เวลา และสถานที่สำหรับจัดการแข่งขันตอบปัญหาฯ อันจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดสรรงบประมาณดำเนินการแต่ละด้านของโครงการแข่งขันตอบปัญหาฯ ได้อย่างเหมาะสม ทั้งในมิติของเหตุผลและการตรวจสอบได้ โดยสำนักงานฯ ควรดำเนินโครงการฯ ภายใต้ความร่วมมือในระดับนโยบายระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น เพื่อประโยชน์ร่วม หรือเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เกี่ยวข้องได้ ทั้งในระดับองค์กร ระดับหน่วยงาน และระดับบุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา

นอกจากนี้ เพื่อเป็นการสนับสนุนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัด สำนักงานฯ ควรศึกษาความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการ ด้านความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีด้านการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ระหว่างหน่วยงานที่มีภารกิจในลักษณะเดียวกัน อาทิ สถาบันพระปกเกล้า กระทรวงศึกษาธิการ ศาลรัฐธรรมนูญ ฯลฯ โดยหากเป็นไปได้หน่วยงานดังกล่าวควรร่วมกันกำหนดแผนงาน โครงการ และรูปแบบของกิจกรรมในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติฯ ให้มีความหลากหลาย และเกิดความเป็นรูปธรรมในผลของการปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง และเชื่อมโยงกันมากยิ่งขึ้น

๒. การคัดสรรบุคคล เพื่อดำเนินการโครงการ

การพิจารณาแต่งตั้งอนุกรรมการในฝ่ายต่าง ๆ ควรคำนึงถึงความเหมาะสมด้านความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในภารกิจที่ต้องปฏิบัติ และควรมีการจัดทำหรือกำหนดหลักสูตร สำหรับการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ให้มีศักยภาพเฉพาะด้านในการดำเนินภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันคณะกรรมการและอนุกรรมการฯ ควรมีการประชุมเพื่อพิจารณาผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละช่วงเวลา คือช่วงก่อน ระหว่างการดำเนินงาน และภายหลังการจัดแข่งขันตอบปัญหา ทั้งนี้ เพื่อสามารถปรับปรุงการดำเนินงานจัดแข่งขันตอบปัญหาให้มีความเหมาะสมกับบริบทหรือสภาวะแวดล้อมของโครงการ อันจะส่งผลให้โครงการแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับรัฐสภาบรรลุวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้นต่อไป

๒.๓ แบบสังเกตการณ์ของผู้ดำเนินการจัดการแข่งขัน

การประเมินผลการดำเนินงานการจัดการแข่งขันตอบปัญหา ของเขตตรวจราชการต่าง ๆ คณะผู้วิจัยได้ใช้แบบสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยหัวหน้าทีมดำเนินการจัดการแข่งขันตอบปัญหาในแต่ละเขตตรวจราชการ จะเป็นผู้บันทึกสภาพการดำเนินการจัดการแข่งขันตอบปัญหาในแต่ละเขต โดยได้รับแบบสังเกตการณ์ตอบกลับมา จำนวน ๑๐ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๙๒

แบบสังเกตการณ์นี้ แบ่งความคิดเห็นออกเป็น ๕ ระดับตามมาตรวัดของลิเกิร์ต (Likert's Scale) ซึ่งเป็นการวัดแบบจัดอันดับ (Ordinal Level of Measurement) ประกอบด้วยระดับความคิดเห็นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีการแปลผลความคิดเห็นตามช่วงคะแนน ดังนี้

คะแนน	การแปลความหมาย
๕.๐๐ - ๔.๕๑	มากที่สุด
๔.๕๐ - ๓.๕๑	มาก
๓.๕๐ - ๒.๕๑	ปานกลาง
๒.๕๐ - ๑.๕๑	น้อย
๑.๕๐ - ๑.๐๐	น้อยที่สุด

ผลการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมพบว่า หัวหน้าทีมส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการดำเนินการมีความเหมาะสมในระดับมากเกือบทุกหัวข้อยกเว้นการประสานงานกับเขตการศึกษาและการประสานงานกับโรงเรียน ซึ่งการวิเคราะห์จากแบบสังเกตการณ์พบว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลางเท่านั้น

ตาราง ๑๕

ร้อยละของความคิดเห็นต่อระดับความเหมาะสมในการดำเนินการจัดการแข่งขันตอบปัญหา

หัวข้อ	ระดับความเหมาะสม (ร้อยละ)					การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
๑. การประสานงานกับเขตการศึกษา	๑๐.๐๐	๕๐.๐๐	๒๐.๐๐	๒๐.๐๐	-	ปานกลาง
๒. การประสานงานกับโรงเรียน	-	๖๐.๐๐	๒๐.๐๐	๒๐.๐๐	-	ปานกลาง
๓. การดำเนินงานของฝ่ายประชาสัมพันธ์ (การลงทะเบียน พิธีการ)	-	๖๐.๐๐	๓๐.๐๐	๑๐.๐๐	-	มาก
๔. การดำเนินงานของอนุกรรมการฝ่ายจัดการแข่งขัน	๒๐.๐๐	๖๐.๐๐	๒๐.๐๐	-	-	มาก
๕. การดำเนินงานของอนุกรรมการกิจกรรมเสริมความรู้	๒๐.๐๐	๖๐.๐๐	๒๐.๐๐	-	-	มาก
๖. บรรยากาศการแข่งขัน	-	๘๐.๐๐	๒๐.๐๐	-	-	มาก
๗. การบริหารเวลาในการดำเนินการแข่งขัน	๔๐.๐๐	๒๐.๐๐	๔๐.๐๐	-	-	มาก

๘. สถานที่ และการอำนวยความสะดวก	๔๐.๐๐	๓๐.๐๐	๒๐.๐๐	๑๐.๐๐	-	มาก
๙. การจัดการความขัดแย้ง และการแก้ไข ปัญหาเฉพาะหน้า	๔๐.๐๐	-	๖๐.๐๐	-	-	มาก
๑๐. อื่นๆ ไปรตระบุ	-	-	-	-	-	-

ตอนที่ ๓ การวิเคราะห์แบบทดสอบจากการวิเคราะห์ค่าคะแนน

แบบทดสอบที่ใช้ในการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ในการแข่งขันรอบแรก (รอบคัดเลือกในระดับเขตตรวจราชการ) จำนวน ๓๕ ข้อ ประกอบด้วยสัดส่วนของเนื้อหาในแบบทดสอบ ๔ ส่วน คือ เนื้อหาเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ จำนวน ๘ ข้อ ข้อบังคับการประชุม จำนวน ๘ ข้อ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๒ ข้อ และเหตุการณ์การเมืองการปกครอง จำนวน ๗ ข้อ เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ จำนวน ๔ ตัวเลือก (ก, ข, ค, ง) ข้อละ ๒ คะแนน ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ ๑ ชั่วโมง (นักเรียน/นักศึกษา ๒ คน ต่อแบบทดสอบ ๑ ชุด)

ผลการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบแยกตามเนื้อหาแต่ละด้าน พบว่า

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ผู้เข้าร่วมแข่งขันส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๕๐.๖๙) สามารถทำได้ถูกต้อง ๓-๔ ข้อ จากข้อสอบ จำนวน ๘ ข้อ ค่าคะแนนเฉลี่ย ๓.๙๒ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๑.๘๘
- ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา และข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรม ผู้เข้าร่วมแข่งขันส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๔๖.๑๒) สามารถทำได้ถูกต้อง ๓-๔ ข้อ จากข้อสอบ จำนวน ๘ ข้อ ค่าคะแนนเฉลี่ย ๓.๖๗ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๑.๖๕
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้เข้าร่วมแข่งขันส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๕๑.๐๓) สามารถทำได้ถูกต้อง ๒-๓ ข้อจากข้อสอบ จำนวน ๖ ข้อ ค่าคะแนนเฉลี่ย ๒.๗๖ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๑.๔๑

- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย และพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ผู้เข้าร่วมแข่งขันส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๕๗.๑๖) สามารถทำได้
ถูกต้อง ๒-๓ ข้อ จากข้อสอบ จำนวน ๖ ข้อ ค่าคะแนนเฉลี่ย ๒.๙๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๑.๒๙

- ข้อสอบเหตุการณ์การเมืองการปกครองและองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
ผู้เข้าร่วมแข่งขันส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๕๔.๒๒) สามารถทำได้ถูกต้อง ๑-๒ ข้อ จากข้อสอบ จำนวน ๗ ข้อ
ค่าคะแนนเฉลี่ย ๒.๒๙ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๑.๓๑

สำหรับการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนแต่ละด้าน พบว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุด (ค่าเฉลี่ย ๓.๙๒) รองลงมาคือข้อบังคับการประชุมสภา
ผู้แทน-ราษฎร ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา และข้อบังคับว่าด้วยประมวล
จริยธรรม (ค่าเฉลี่ย ๓.๖๗) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของ
รัฐสภา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย
และพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ค่าเฉลี่ย ๒.๙๐) ส่วน
ข้อสอบเกี่ยวกับเหตุการณ์การเมือง การปกครองและองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ มีค่าเฉลี่ย
คะแนนต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย ๒.๒๙)

ตารางที่ ๑๕ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเนื้อหาในแบบทดสอบ

เนื้อหา	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ (จำนวน ๘ ข้อ)	๓.๙๒	๑.๘๘
ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา และข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรม (จำนวน ๘ ข้อ)	๓.๖๗	๑.๖๕
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภา	๒.๗๖	๑.๔๐

ผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (จำนวน ๖ ข้อ)		
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (จำนวน ๖ ข้อ)	๒.๙๐	๑.๒๙'
เหตุการณ์ทางการเมืองการปกครอง และองค์การรัฐสภาาระหว่างประเทศ (จำนวน ๗ ข้อ)	๒.๒๙'	๑.๓๑

ตอนที่ ๔ ปัญหาและข้อเสนอแนะ

๔.๑ แบบรายงานผลการปฏิบัติงานเขตตรวจราชการ

การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยประมวลปัญหา และข้อเสนอแนะจากแบบรายงานผลการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการจัดการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา สรุปดังนี้

๑. ค่าใช้จ่ายในการจัดการแข่งขัน เนื่องจากในช่วงแรกทางสำนักงานฯ ได้แจ้งต่อผู้แทนของเขตตรวจราชการว่าจะได้รับค่าใช้จ่ายดำเนินการ เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท ซึ่งต่อมาสำนักงานฯ ได้ปรับลดค่าใช้จ่ายดังกล่าว โดยไม่แจ้งแก่สำนักงานเขตตรวจราชการล่วงหน้า ซึ่งผู้แทนของสำนักงานเขตตรวจราชการที่ช่วยดำเนินการจัดการแข่งขันในหลายพื้นที่ เพิ่งทราบในวันที่ผู้แทนของสำนักงานฯ เดินทางไปจัดการแข่งขันว่าทางสำนักงานฯ สามารถจ่ายได้เพียง ๑๐,๐๐๐ บาท เท่านั้น ทำให้เกิดความสับสนและในบางเขตตรวจราชการ ตัวแทนของสำนักงานฯ ต้องจ่ายในส่วนตัว ร้อยละ ๓๐.๘๖

๒. ปัญหาการประสานงานระหว่างเขตตรวจราชการ และสถานที่จัดการแข่งขัน บางสถานที่คับแคบมาก ร้อยละ ๒๓.๐๘

๓. ปัญหาคอมพิวเตอร์ และเครื่องฉาย Power Point ชัดข้อง และตัวหนังสือคำถาม-คำตอบ ที่ปรากฏบนจอภาพไม่ชัดเจน ตัวหนังสือเล็กมาก ร้อยละ ๒๓.๐๘

๔. ปัญหาจากการประสานงานในการรับสมัครนักเรียน โดยไม่ได้รับความสะดวกและไม่ได้รับข้อมูลที่เพียงพอจากสำนักงานฯ ร้อยละ ๑๕.๓๘

๕. ปัญหาการประสานงานจากการที่แผนพับไม่ระบุสถานที่ตั้งของสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการ ทำให้ยากต่อการติดต่อประสานงานระหว่างโรงเรียนและสำนักผู้ตรวจราชการฯ ร้อยละ ๑๕.๓๘

๖. เอกสารประกอบการดำเนินงานไม่ตรงกัน ทำให้เกิดปัญหาในการประสานงานและสร้างความสับสนกับการดำเนินการจัดการแข่งขัน ร้อยละ ๑๕.๓๘

๗. ปัญหาจากการได้รับเอกสารต่าง ๆ ไม่ครบถ้วน และเอกสารที่ได้รับขาดความสมบูรณ์หน้าขาด สลับหน้า ร้อยละ ๑๕.๓๘

๘. กิจกรรมเสริมสร้างความรู้ นำข้อมูลเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และเหตุการณ์การเมืองการปกครองมาใช้ในการเล่นเกมส์ ซึ่งพบว่าการเฉลยคำตอบผิดพลาด ทำให้ผู้เข้าร่วม การแข่งขัน ครู/อาจารย์ และผู้สังเกตการณ์เกิดความสับสน และท้วงติง ส่งผลต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร ร้อยละ ๑๕.๓๘

๙. การจัดเรียงลำดับของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรกับสำนักผู้ตรวจราชการไม่ตรงกัน ทำให้นักเรียนที่เข้าแข่งขันบางส่วนหาที่นั่งไม่พบ ร้อยละ ๗.๖๙

๑๐. การแจกประกาศนียบัตรล่าช้า ร้อยละ ๗.๖๙

๑๑. ช่วงเวลาที่ดำเนินการจัดการแข่งขันตรงกับช่วงที่สถานศึกษามีกิจกรรมอยู่แล้ว โดยในปีนี้เป็นกิจกรรมสัปดาห์วันแม่ ทำให้ไม่ได้รับความสะดวกเท่าที่ควร ร้อยละ ๗.๖๙

๔.๒ ข้อเสนอแนะ

๑. ควรเพิ่มงบประมาณในการบริหารจัดการ เพื่อให้การจัดการมีความคล่องตัวยิ่งขึ้น ร้อยละ ๓๘.๔๖

๒. ควรแจกประกาศนียบัตรแก่ครู/อาจารย์ที่ควบคุม ดูแลนักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมการแข่งขันเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ และเพื่อใช้ประกอบผลงานของครู/อาจารย์ เนื่องจากความสำเร็จที่เกิดขึ้น เป็นความสำเร็จร่วมกันของทั้งนักเรียน/นักศึกษา และครู/อาจารย์ ร้อยละ ๓๘.๔๖

๓. ควรเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ของเขตตรวจราชการเป็นผู้เลือกจังหวัดในการจัดการแข่งขัน เพื่อให้เกิดความสะดวกในการประสานงาน และการบริหารจัดการ ร้อยละ ๗.๖๙

๔. ควรมีการจัดการแข่งขันในระดับจังหวัดก่อน เพื่อหาตัวแทนเข้ามาแข่งขันในระดับเขตตรวจราชการ เพื่อให้การแข่งขันมีความครอบคลุม และแก้ปัญหาจากการเดินทางเข้ามาแข่งขัน เนื่องจากเขตตรวจราชการมีหลายพื้นที่รับผิดชอบ บางโรงเรียนตั้งอยู่ในจังหวัดที่ห่างจากพื้นที่จัดการแข่งขันมาก ร้อยละ ๗.๖๙

๕. ควรดำเนินการแข่งขันตอบปัญหาให้เสร็จสิ้นก่อน จึงจัดกิจกรรมเสริมความรู้ เช่น การบรรยาย หรือการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อให้เวลากระชับยิ่งขึ้น ร้อยละ ๗.๖๙

๖. ควรขอประกาศนียบัตรเฉพาะโรงเรียนที่ชนะเลิศระดับเขตตรวจราชการ เนื่องจากพิธีการดังกล่าวใช้เวลา บางโรงเรียนอยู่ไกล เดินทางกลับไม่สะดวก ร้อยละ ๗.๖๙

๗. โรงเรียนที่ผ่านการคัดเลือกในรอบชิงชนะเลิศระดับเขต ควรได้รับประกาศนียบัตร หรือใบประกาศเกียรติคุณที่มีความแตกต่างจากโรงเรียนที่เข้าแข่งขันในรอบแรก ร้อยละ ๗.๖๙

บทที่ ๕

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ภายใต้บริบททางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศไทยในปัจจุบัน ที่มีการปฏิรูปทางการเมือง การปลูกฝังความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในฐานะองค์กรหลักที่มีภารกิจในการสนับสนุนงานของรัฐสภาและสภาผู้แทนราษฎร หรือฝ่ายนิติบัญญัติ ได้กำหนดพันธกิจขององค์กรในการ "...ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีและมีส่วนร่วมต่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย..." ได้มีการทบทวนบทบาท และภารกิจในการเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่และพัฒนาประชาธิปไตย ตามแผนพัฒนาประชาธิปไตย หรือแผนงานส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ด้านการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาสู่ประชาชน โดยเฉพาะโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สำนักงานได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องและยาวนานกว่า ๒๐ ปี

คณะกรรมการจัดการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๔๙ โดยคณะอนุกรรมการฝ่ายจัดการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา จึงได้ดำเนินการวิจัยและประเมินผลโครงการ ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ มีข้อมูลประกอบการพิจารณา ตัดสินใจในการพัฒนางานการจัดการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ให้สามารถสนองตอบต่อวัตถุประสงค์หลักของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ด้านการเป็นศูนย์กลางการเผยแพร่และพัฒนาประชาธิปไตยได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

การวิจัยประเมินผลโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ปี ๒๕๔๙ คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและรวบรวม ข้อมูล ความคิดเห็นทั้งในส่วนของผู้เข้าร่วมโครงการและความคิดเห็นของผู้ดำเนินโครงการ ภายใต้ขอบเขตการประเมินโครงการรูปแบบ CIPP Model ของ Stufflebeam เพื่อประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อมโครงการ (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการดำเนินการ (Process) ผลผลิตของโครงการ (Product) ตลอดจนการประเมินปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินโครงการ ร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ทั้งนี้ เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงโครงการ เพื่อให้ได้

ผลผลิตตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้มากที่สุด อันจะนำมาสู่การบรรลุเป้าหมาย และพันธกิจขององค์กร คือ การส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดี และมีส่วนร่วมต่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ๑) แบบสอบถามเพื่อวัดระดับความคิดเห็นต่อบริบทหรือสภาวะแวดล้อมโครงการ (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการดำเนินการ (Process) ผลผลิตของโครงการ (Product) ๒) แบบสังเกตการณ์ของผู้ดำเนินการจัดการแข่งขัน ๓) แบบสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการแบบมีโครงสร้าง ๔) แบบทดสอบที่ใช้ในการแข่งขัน และ ๕) แบบรายงานผลการปฏิบัติงานเขตตรวจราชการ

การวิจัยประเมินผลโครงการฯ นี้ คณะผู้วิจัยทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง ๒ กลุ่ม โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในกลุ่มตัวอย่างที่มีความเต็มใจให้ข้อมูล ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง สมบูรณ์ ครบถ้วนมากที่สุด โดย

๑. คณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๔๙ จำนวน ๙๖ คน

ข้อมูลทั่วไป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๒.๐๘ เป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ ๓๑-๔๐ ปี และนับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ ๖๐.๔๒ ของกลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาระดับปริญญาตรี

ด้านการดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน ประมาณครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างดำรงตำแหน่งวิทยากร และนิติกร รองลงมาดำรงตำแหน่งนักประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่เป็นคณะอนุกรรมการโครงการฯ ด้านประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมเป็นกรรมการ/อนุกรรมการ/คณะทำงานในโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภามาแล้ว ระยะเวลา ๒-๕ ปี โดยร้อยละ ๔๕.๘๓ เคยเข้าร่วมเป็นกรรมการ/อนุกรรมการ/คณะทำงานของโครงการเผยแพร่ประชาธิปไตยอื่น ๆ มาแล้ว ๑-๕ ปี

๒. ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ครู/อาจารย์ที่ควบคุมนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขัน และ นักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา จำนวน ๑,๗๙๗ คน

ข้อมูลทั่วไป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นนักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมการแข่งขัน รองลงมา เป็นครู/อาจารย์ และผู้สังเกตการณ์ โดยร้อยละ ๖๐.๘๘ เป็นเพศหญิง อยู่ในช่วงอายุ ๑๕-๒๐ ปี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

สรุปผลการศึกษา

๑. การประเมินผลโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๕๙

การประเมินผลโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๕๙ คณะผู้วิจัยประเมินโดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการวิเคราะห์ความ คิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context) ปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการดำเนินงาน (Process) และผลผลิต (Product) โดย

๑.๑ ความคิดเห็นของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๕๙ จำนวน ๙๖ คน ๗

๑) ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อมของโครงการ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า บริบทหรือสภาวะแวดล้อมของโครงการ ในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งนี้ หากแยกพิจารณารายหัวข้อ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบาย/พันธกิจขององค์กรอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ ความสอดคล้องของโครงการกับสภาวะการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน

๒) ด้านปัจจัยเบื้องต้น

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าปัจจัยเบื้องต้นของโครงการในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง เมื่อแยกพิจารณารายหัวข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า การสนับสนุนด้านเวลา/

เอกสารและคำแนะนำจากผู้บริหารกลุ่มงาน/สำนักมีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วนความเพียงพอของเอกสาร คู่มือประกอบการดำเนินงาน จำนวนเบี้ยประชุมที่ได้รับแต่ละครั้ง ความสะดวกในการเดินทางไปปฏิบัติงาน ความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ด้านความรู้ เวลา และระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทาง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ขณะที่จำนวนเบี้ยเลี้ยงในการเดินทางปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับน้อย

๓) ด้านกระบวนการดำเนินงาน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ในภาพรวมกระบวนการดำเนินงานมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายหัวข้อพบว่า ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประชุม มีความเหมาะสมในระดับมาก ขณะที่เวลาที่ใช้ในการประชุมพิจารณาข้อสอบมีความเหมาะสมระดับปานกลาง ส่วนความคิดเห็นต่อแบบทดสอบเห็นว่า จำนวนข้อคำถามในแบบทดสอบมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง และด้านสัดส่วนของเนื้อหาในแบบทดสอบเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ข้อบังคับการประชุม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ และเหตุการณ์ทางการเมืองการปกครอง มีความเหมาะสมในระดับมาก ขณะที่สัดส่วนของเนื้อหาเกี่ยวกับข้อบังคับการประชุม และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มีความเหมาะสมในระดับปานกลางถึงมากในสัดส่วนที่เท่ากัน

ด้านการประสานงาน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ความร่วมมือระหว่างอนุกรรมการฯ มีความเหมาะสมในระดับมาก ขณะที่การประสานงานระหว่างอนุกรรมการกับกรรมการโครงการฯ และการประสานงานของสำนักงานฯ กับเขตตรวจราชการ มีความเหมาะสมในระดับปานกลางเท่านั้น

๔) ด้านผลผลิต

ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ผลผลิตของโครงการอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณารายหัวข้อ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า มีการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจต่อการเมืองการปกครองอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับการพัฒนาทักษะและประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงาน

๑.๒ ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ครู/อาจารย์ที่ควบคุมนักเรียน เข้าร่วมการแข่งขัน และนักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑,๗๘๗ คน

๑) ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อมของโครงการ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า บริบทหรือสภาวะแวดล้อมของโครงการในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งนี้ หากแยกพิจารณารายหัวข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบาย/พันธกิจของสำนักงานฯ และความสอดคล้องของโครงการกับสถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบันอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

๒) ด้านปัจจัยเบื้องต้น

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าปัจจัยเบื้องต้นของโครงการในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งนี้ เมื่อแยกพิจารณารายหัวข้อ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ระยะเวลาในการเตรียมตัว กระบวนการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการ และการสนับสนุนด้านเอกสาร/ตำราทางกฎหมาย และการเมืองการปกครอง มีความเหมาะสมในระดับมาก ขณะที่การสนับสนุนด้านงบประมาณจากสถานศึกษามีความเหมาะสมในระดับปานกลางเท่านั้น

๓) ด้านกระบวนการดำเนินงาน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ในภาพรวมกระบวนการดำเนินงานมีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณารายหัวข้อเกี่ยวกับการดำเนินการประกอบด้วย การดำเนินการลงทะเบียน รูปแบบในการดำเนินการ ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรความสามารถในการเผยแพร่ความรู้ของวิทยากรจัดกิจกรรมเสริมความรู้ มีความเหมาะสมในระดับมาก ขณะที่เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมความรู้ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง สำหรับเวลาที่ใช้ในการดำเนินการแข่งขันในรอบแรก ๓๕ ข้อ ระยะเวลา ๑ ชั่วโมง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก ขณะที่เวลาที่ใช้ในรอบสอง จำนวน ๑๐ ข้อ ข้อละ ๑ นาที มีความเหมาะสมในระดับปานกลางเท่านั้น

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการต่อสัดส่วนของเนื้อหาในแบบทดสอบ พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก เช่นเดียวกับด้านอุปกรณ์และการอำนวยความสะดวก และสถานที่จัดการแข่งขัน

และการอำนวยความสะดวกมีความเหมาะสมในระดับมาก ขณะที่การบริการอาหาร เครื่องดื่มมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

๔) ด้านผลผลิต

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ในภาพรวมผลผลิตของโครงการอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณารายหัวข้อ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าความรู้ ความเข้าใจต่อการเมือง การปกครองก่อนเข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่ความรู้ความเข้าใจต่อการเมือง การปกครองภายหลังเข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับประโยชน์ต่อการเรียน การศึกษาและการดำเนินชีวิต

๒. การวิเคราะห์แบบทดสอบจากการวิเคราะห์ค่าคะแนน

แบบทดสอบที่ใช้ในการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ในการแข่งขันรอบแรก มีจำนวน ๓๕ ข้อ แบบเลือกตอบ จำนวน ๔ ตัวเลือก (ก, ข, ค, ง) ประกอบด้วยสัดส่วนของเนื้อหาในแบบทดสอบ ๔ ส่วน คือ รัฐธรรมนูญ จำนวน ๘ ข้อ ข้อบังคับการประชุม จำนวน ๘ ข้อ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๒ ข้อ และเหตุการณ์ทางการเมืองการปกครอง จำนวน ๗ ข้อ ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ ๑ ชั่วโมง

ผลการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบแยกตามเนื้อหาแต่ละด้าน พบว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีค่าคะแนนเฉลี่ยคะแนนสูงสุด คือ ๓.๙๒ รองลงมาคือข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา และข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรม ค่าคะแนนเฉลี่ย ๓.๖๗ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ค่าคะแนนเฉลี่ย ๒.๙๐ ส่วนข้อสอบเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมืองการปกครองและองค์การรัฐสภา ระหว่างประเทศ มีค่าคะแนนเฉลี่ยคะแนนต่ำที่สุด คือ ๒.๒๙

๓. ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ปัญหาและข้อเสนอแนะ จากแบบรายงานผลการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการจัดการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในการจัดการแข่งขันที่ทางสำนักงานฯ ได้ปรับลดค่าใช้จ่ายดังกล่าว โดยไม่แจ้งแก่สำนักงานเขตตรวจราชการล่วงหน้า ทำให้บางเขตตรวจราชการ ตัวแทนของสำนักงานฯ ต้องจ่ายในส่วนนี้เอง ร่องลงมาเป็นปัญหาด้านการประสานงานระหว่างเขตตรวจราชการ สถานที่จัดการแข่งขัน ปัญหาเรื่องสถานที่จัดการแข่งขัน คับแคบ ปัญหาคอมพิวเตอร์ และเครื่องฉาย Power Point ชัดข้อง ปัญหาเอกสารประกอบการดำเนินงานไม่ตรงกันหรือได้รับเอกสารไม่ครบถ้วน และการดำเนินการของฝ่ายกิจกรรมเสริมความรู้ที่ยังมีความซ้ำซ้อนและคลาดเคลื่อนในการดำเนินงานเป็นต้น

ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ควรเพิ่มงบประมาณในการบริหารจัดการ เพื่อให้การจัดการมีความคล่องตัวยิ่งขึ้น ควรมีการดำเนินการแจกประกาศนียบัตรแก่ครู/อาจารย์ที่ควบคุม ดูแลนักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมการแข่งขันเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ ควรเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ของเขตตรวจราชการเป็นผู้เลือกจังหวัดในการจัดการแข่งขัน ควรมีการจัดการแข่งขันในระดับจังหวัดก่อน และควรระยะเวลาช่วงพิธีการปิดการแข่งขัน เป็นต้น

อภิปรายผล

การแข่งขันตอบปัญหาคำความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา เป็นภารกิจหนึ่งในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๒๕ โดยได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการแข่งขัน ลักษณะแบบทดสอบ และวิธีการเผยแพร่ความรู้ให้มีความเหมาะสมกับสภาวการณ์ในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่อง โดยการประเมินผลโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๔๙ ครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ใช้การประเมินผลแบบ CIPP Model ในการประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตของโครงการ เนื่องจากเป็นรูปแบบการประเมินที่มีกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมีความหลากหลาย ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรง มีความครอบคลุม และสามารถตรวจสอบข้อมูลด้านต่างๆ ซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี

ทั้งนี้ บริบทหรือสภาวะแวดล้อมของโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา มีความเหมาะสมกับบริบทในปัจจุบัน เนื่องจากวัตถุประสงค์ของโครงการฯ มีความสอดคล้องเชิง

สนับสนุนวัตถุประสงค์หลักของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสถานการณ์การเมืองในปัจจุบัน ที่ต้องการกระบวนการมีส่วนร่วมจากประชาชนในทุกภาคส่วน ดังนั้น การดำเนินโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา จะเป็นการกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชนเกิดความตระหนัก (Self Awareness) เห็นความสำคัญของการรับรู้ และเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนมีวิถีคิดแบบประชาธิปไตย เพื่อให้การขับเคลื่อนทางการเมืองในอนาคตมาจากประชาชนอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาด้านปัจจัยดำเนินโครงการ และกระบวนการดำเนินงาน พบว่ามีความพร้อมทั้งในด้านทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะด้าน ความพร้อมด้านทรัพยากรเทคโนโลยี ความพร้อมด้านงบประมาณ และช่องทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์ แต่การที่การดำเนินโครงการอาศัยความร่วมมือของหลายหน่วยงาน โดยปัจจุบันเป็นการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ จำนวน ๕ คณะ ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรของหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ทำให้การดำเนินงานเป็นไปแบบแยกส่วน ดังนั้น หากมีกระบวนการบูรณาการในการทำงานอย่างเป็นระบบ คาดว่า จะทำให้ปัญหาความไม่ราบรื่นของการดำเนินกิจกรรมลดลงไป

ทั้งนี้ โครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน สามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ได้ในระดับหนึ่ง คือ เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และบรรลุวัตถุประสงค์โครงการฯ ด้านการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย จึงควรมีการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องในปีต่อไป

ข้อเสนอแนะ

๑. เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างราบรื่นและมีเอกภาพ จึงควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ในการที่สำนักประชาสัมพันธ์จะสามารถดำเนินโครงการได้เอง เนื่องจากมีโครงสร้างรองรับโครงการฯ และยังมีความพร้อมด้านบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถทางวิชาการ และมีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินโครงการ ดังนั้น การเปลี่ยนบทบาทของสำนักประชาสัมพันธ์จาก “ผู้ประสาน” เป็น

“ผู้ปฏิบัติ” จะช่วยให้การดำเนินโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตรงตามภารกิจที่วางไว้

สำหรับบทบาทของคณะกรรมการฝ่ายจัดการแข่งขันฯ ควรมีการปรับเปลี่ยน ให้มีหน้าที่รับผิดชอบเฉพาะเพียงการจัดทำและเฉลยคำถาม-คำตอบสำหรับใช้ในการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา และในบางกิจกรรมที่ต้องอาศัยความชำนาญเฉพาะ อาจมีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยบริษัทผู้ผลิตที่มีความชำนาญการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

๒. ควรจัดทำคู่มือจัดกิจกรรมแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประกอบด้วย รายละเอียดหน้าที่ความรับผิดชอบ ตลอดจนขั้นตอนและวิธีการสำหรับดำเนินโครงการในแต่ละด้าน ลักษณะและรูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และวัสดุ – ครุภัณฑ์ สนับสนุนการดำเนินกิจกรรม เพื่อให้เกิดมาตรฐานการดำเนินโครงการ

๓. ข้อสอบควรมีเนื้อหาในลักษณะที่สร้างเสริมความรู้ ความเข้าใจมากกว่าข้อสอบซึ่งมีเนื้อหาในลักษณะส่งเสริมความจำในประเด็นซึ่งเป็นเรื่องในทางปฏิบัติของการบังคับใช้กฎหมาย นอกจากนี้ควรมีการจัดทำและนำเสนอแบบทดสอบ/ข้อสอบพร้อมคำตอบ และคำเฉลยพร้อมคำอธิบายในรายละเอียดที่เกี่ยวข้องไว้ในเว็บไซต์ (Website) ของรัฐสภา ในรูปของแบบทดสอบออนไลน์ที่ทุกคนสามารถเข้าไปใช้บริการผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ตลอดเวลาและสถานที่

๔. ควรจัดเตรียมประกาศนียบัตร พร้อมหนังสือขอบคุณสำหรับมอบให้ทุกโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ โดยประกาศนียบัตรการเข้าร่วมโครงการฯ ดังกล่าว ควรมีความแตกต่างกันระหว่างโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ โรงเรียนที่ชนะเลิศการแข่งขันในรอบคัดเลือก และโรงเรียนที่ชนะเลิศการแข่งขันในรอบชิงชนะเลิศ

๕. ควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติงานการจัดแข่งขันตอบปัญหาฯ ประจำปี ซึ่งมาจากการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบถึงจำนวนโรงเรียนที่จะเข้าร่วมโครงการ กำหนดวันแข่งขัน และสถานที่สำหรับจัดการแข่งขันตอบปัญหาฯ อันจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดสรรงบประมาณดำเนินการแต่ละด้านของโครงการแข่งขันตอบปัญหาฯ ได้อย่างเหมาะสม และควรมีการดำเนิน โครงการฯ ภายใต้ความร่วมมือในระดับนโยบายระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น เพื่อร่วมกันกำหนดแผนงาน โครงการและรูปแบบของกิจกรรมในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ

และทัศนคติฯ ให้มีความหลากหลายและเกิดความเป็นรูปธรรมในผลของการปฏิบัติงานได้อย่าง
ต่อเนื่อง และเชื่อมโยงกันมากยิ่งขึ้น

๖. การคัดสรรบุคลากรดำเนินการโครงการ ควรคำนึงถึงความเหมาะสมด้านความรู้
ความสามารถและประสบการณ์ และควรมีการจัดทำหรือกำหนดหลักสูตร เพื่อพัฒนาบุคลากรที่
ปฏิบัติ หน้าที่ต่าง ๆ ให้มีศักยภาพเฉพาะด้าน สามารถดำเนินการกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗. ควรมีการประชุมเพื่อพิจารณาผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละ
ช่วงเวลา คือช่วงก่อน ระหว่างการดำเนินงาน และภายหลังการจัดแข่งขันตอบปัญหา ทั้งนี้ เพื่อ
สามารถปรับปรุงการดำเนินงานจัดแข่งขันตอบปัญหาให้มีความเหมาะสม อันจะส่งผลให้โครงการ
แข่งขัน ตอบปัญหาเกี่ยวกับรัฐสภาบรรลุวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้นต่อไป

๘. การที่บริหารทางการเมืองยังไม่อยู่ในสถานการณ์ปกติ คณะอนุกรรมการที่จะรับผิดชอบ
ดำเนินโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ในปีต่อไปควรติดตามศึกษารวบรวมและ
ประมวลข้อมูล/รายละเอียดที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นขอบเขตของเนื้อหาสำหรับใช้ในการแข่งขันและ
แจ้งไปยังเขตตรวจราชการ และสถานศึกษาทราบล่วงหน้าต่อไป

ภาคผนวก ก.

แบบรายงานผลการปฏิบัติงานระดับเขตตรวจราชการ

เขตตรวจราชการที่ ๑ แข่งขันที่ จังหวัดเชียงใหม่

คณะอนุกรรมการผู้รับผิดชอบ

๑. นางพรรณิภา เสริมศรี	กรรมการ
๒. นายอรุณ ลายผ่องแผ้ว	หัวหน้าทีมฝ่ายจัดการแข่งขัน
๓. นายนพดล น้อยจ้อย	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๔. นางสาววันวิภา สุขสวัสดิ์	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๕. นายณัฐพล ยิ่งกล้า	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๖. นางสาวอรทัย แสนบุตร	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๗. นางสาวจุฬารัตน์ เต็มผล	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๘. นางชิตสุภาวดี เตชเถกิง	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์
๙. นางสาวสุรัสวดี บุญบางเก็ง	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์
๑๐. นางชนานันท์ ทรงงาม	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์

วันที่ทำการแข่งขัน

วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๙

สถานที่แข่งขัน

หอประชุมโรงเรียนเทศบาลในโลยีเอเซีย จังหวัดเชียงใหม่

จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขัน

๑๒๖ โรงเรียน

ประธานพิธีเปิดการแข่งขัน

นางพรรณิภา เสริมศรี ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๓

ประธานพิธีปิดการแข่งขัน

นายเฉลิม รัชชนะกุล ผู้อำนวยการสำนักผู้ตรวจราชการ ประจำเขตตรวจราชการที่ ๑

โรงเรียนที่ผ่านการคัดเลือกรอบแรก

๑. โรงเรียนท่าวังผาพิทยาคม	จังหวัดน่าน	๖๖ คะแนน
๒. โรงเรียนน่านนคร	จังหวัดน่าน	๖๔ คะแนน
๓. โรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์	จังหวัดเชียงราย	๖๒ คะแนน
๔. โรงเรียนวิไลเกียรติอุปถัมภ์	จังหวัดแพร่	๖๒ คะแนน
๕. โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม	จังหวัดเชียงราย	๖๐ คะแนน
๖. โรงเรียนสตรีศรีน่าน	จังหวัดน่าน	๖๐ คะแนน
๗. โรงเรียนเม็งรายมหาวิทยาลัย	จังหวัดลำปาง	๕๖ คะแนน
๘. โรงเรียนเทิงวิทยาคม	จังหวัดเชียงใหม่	๕๖ คะแนน
๙. โรงเรียนแม่สันวิทยา	จังหวัดลำปาง	๕๖ คะแนน
๑๐. โรงเรียนปริมลรัตนาลัยวิทยาลัย	จังหวัดเชียงใหม่	๕๔ คะแนน
๑๑. โรงเรียนบัว	จังหวัดน่าน	๕๒ คะแนน
๑๒. โรงเรียนพร้าววิทยาคม	จังหวัดเชียงใหม่	๕๐ คะแนน
๑๓. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่	จังหวัดเชียงใหม่	๕๐ คะแนน
๑๔. โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย	จังหวัดเชียงใหม่	๕๐ คะแนน
๑๕. โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย	จังหวัดลำปาง	๕๐ คะแนน
๑๖. โรงเรียนตาลชุมพิทยาคม	จังหวัดน่าน	๕๐ คะแนน

โรงเรียนที่ชนะเลิศระดับเขตตรวจราชการ

๑. โรงเรียนวิไลเกียรติอุปถัมภ์	จังหวัดแพร่	๑๖.๕ คะแนน
๒. โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม	จังหวัดเชียงราย	๑๖.๕ คะแนน
๓. โรงเรียนปริมลรัตนาลัยวิทยาลัย	จังหวัดเชียงใหม่	๑๖.๕ คะแนน

ปัญหาและอุปสรรค

การติดต่อประสานงานกับสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ ๑ ไม่ชัดเจนในรายละเอียดก่อให้เกิดผลดังนี้

๑. การจัดเรียงลำดับที่โรงเรียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรกับสำนักผู้ตรวจราชการฯ ไม่ตรงกัน ทำให้ลำดับการลงชื่อในบัญชีลงชื่อกับโต๊ะที่นั่งไม่ตรงกันส่งผลให้นักเรียนที่เข้าแข่งขันบางส่วนหาที่นั่งสอบไม่พบ

๒. การแจกประกาศนียบัตรมีความล่าช้า เนื่องจากสำนักผู้ตรวจราชการฯ ต้องจัดลำดับที่ของโรงเรียนใหม่ให้เป็นไปตามลำดับที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ข้อเสนอแนะ

โรงเรียนที่ผ่านการคัดเลือกรอบแรกมาได้นั้นเป็นผลสำเร็จของนักเรียนกับโรงเรียนรวมทั้งครูหรืออาจารย์ผู้สอนด้วย ดังนั้น เพื่อเป็นขวัญกำลังใจและเพื่อใช้ประกอบเป็นผลงาน จึงเห็นควรให้แจกประกาศนียบัตรแก่ครูหรืออาจารย์ผู้สอน หรืออย่างน้อยก็ควรแจกให้แก่โรงเรียนที่ชนะเลิศระดับเขตตรวจราชการ

เขตตรวจราชการที่ ๒ แข่งขันที่ จังหวัดพิษณุโลก

คณะอนุกรรมการผู้รับผิดชอบ

๑. ว่าที่ ร.ต.ต. อภัพธ์ สุขะนันท์	หัวหน้าทีมฝ่ายจัดการแข่งขัน
๒. นายสุเทพ ลีรพงษ์กุล	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๓. นายอริยรัช แก้วเกาะสะบ้า	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๔. นายวิชาญ ทราaylor	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๕. นายวุฒิชัย น้ำใจ	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๖. นายกิตติพิศ กำเหนิดฤทธิ	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๗. นางสาวลัดดาวัลย์ วัฒนเสถียร	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์ฯ
๘. นางสาวชัชฎาภรณ์ ประยูรวงษ์	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์ฯ
๙. นายฉัตรชัย เหมือนฉัตร	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์ฯ

วันที่ทำการแข่งขัน

วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๙

สถานที่แข่งขัน

โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี

จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขัน

๑๓๑ โรงเรียน

ประธานพิธีเปิดการแข่งขัน

ผู้อำนวยการเขตตรวจราชการ

ประธานพิธีปิดการแข่งขัน

ผู้อำนวยการเขตตรวจราชการ

โรงเรียนที่ผ่านการคัดเลือกรอบแรก

๑. โรงเรียนสตรีนครสวรรค์	จังหวัดนครสวรรค์	๖๐ คะแนน
๒. โรงเรียนนครสวรรค์	จังหวัดนครสวรรค์	๕๔ คะแนน
๓. โรงเรียนลาดทิพรสพิทยาคม	จังหวัดนครสวรรค์	๕๒ คะแนน
๔. โรงเรียนบ้านทุ่งนาวิทยา	จังหวัดอุทัยธานี	๔๘ คะแนน
๕. โรงเรียนเตรียมอุดมภาคเหนือ	จังหวัดพิษณุโลก	๔๘ คะแนน
๖. โรงเรียนละหานวิทยา	จังหวัดกำแพงเพชร	๔๖ คะแนน
๗. วิทยาลัยการอาชีพบรรพตพิสัย	จังหวัดนครสวรรค์	๔๖ คะแนน
๘. โรงเรียนหนองบัว	จังหวัดนครสวรรค์	๔๔ คะแนน
๙. โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี	จังหวัดพิษณุโลก	๔๔ คะแนน
๑๐. โรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยา	จังหวัดพิษณุโลก	๔๔ คะแนน
๑๑. โรงเรียนอุตรดิตถ์	จังหวัดอุตรดิตถ์	๔๔ คะแนน
๑๒. โรงเรียนเรืองวิทย์ลิกพิทยาคม	จังหวัดกำแพงเพชร	๔๒ คะแนน
๑๓. โรงเรียนสามเงาพิทยาคม	จังหวัดตาก	๔๒ คะแนน
๑๔. โรงเรียนพยุหะพิทยาคม	จังหวัดนครสวรรค์	๔๒ คะแนน
๑๕. โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม	จังหวัดพิจิตร	๔๒ คะแนน
๑๖. โรงเรียนดงเสือเหลืองพิทยาคม	จังหวัดพิจิตร	๔๒ คะแนน

โรงเรียนที่ชนะเลิศระดับเขตตรวจราชการ

๑. โรงเรียนสตรีนครสวรรค์	จังหวัดนครสวรรค์	๑๘ คะแนน
๒. โรงเรียนนครสวรรค์	จังหวัดนครสวรรค์	๑๔ คะแนน
๓. โรงเรียนเตรียมอุดมภาคเหนือ	จังหวัดพิษณุโลก	๑๒ คะแนน

ปัญหาและอุปสรรค

ผู้แทนเขตตรวจราชการแจ้งว่าหนังสือของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้แจ้งถึงจำนวนเงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการแข่งขันของโรงเรียนเจ้าของสถานที่เป็นจำนวน ๑๒,๐๐๐ บาท จึงได้แจ้งให้โรงเรียนทราบ แต่สำนักงานฯ เบิกได้เพียง ๑๐,๐๐๐ บาท ทำให้เป็นปัญหาแก่โรงเรียนเจ้าของสถานที่ในค่าใช้จ่ายในวงเงิน ๒,๐๐๐ บาทที่สำนักงานฯ ไม่ได้เบิกให้

ข้อเสนอแนะ

๑. อาจารย์ที่นำนักเรียนมาแข่งขันให้ข้อเสนอแนะดังนี้
  - ๑.๑ ควรเคลียร์คำถามในรอบเข้าให้เสร็จและดำเนินการแข่งขันรอบสองในช่วงบ่ายแล้วจึงจัดกิจกรรมเพื่อให้เวลากระชับยิ่งขึ้น
  - ๑.๒ ควรจัดทำประกาศนียบัตร/ประกาศเกียรติคุณ เพื่อมอบให้แก่อาจารย์ที่นำนักเรียนมาเข้าร่วมการแข่งขันเพื่อเป็นผลงานของอาจารย์ส่วนหนึ่งด้วย

เขตตรวจราชการที่ ๓ แข่งขันที่ จังหวัดลพบุรี

คณะกรรมการผู้รับผิดชอบ

๑. นางสาวสุรีย์ ขวัญบัว	หัวหน้าทีมฝ่ายจัดการแข่งขัน
๒. นางสาวสุภาทิพย์ ถิ่นวัฒนากุล	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๓. นายเชษฐา ทองยิ่ง	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๔. นางสาวอรณิชา เมธีวิบูลวุฒิ	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๕. นายสวัสดิ์ มณีรัตน์	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๖. นายเกรียงไกร หอมจันทร์เทศ	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๗. นางสาวชญาดา วิชัยดิษฐ์	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์
๘. นายพงศ์พันธ์ จิตรานุกิจ	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์

วันที่ทำการแข่งขัน

วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๙

สถานที่แข่งขัน

ณ ศูนย์สัมมนาณนนิภา จังหวัดลพบุรี

จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขัน

๖๓ โรงเรียน

ประธานพิธีเปิดการแข่งขัน

นายนิพนธ์ แก้วสุทธา ผู้อำนวยการสำนักผู้ตรวจราชการ ประจำเขตตรวจราชการที่ ๓ จังหวัดลพบุรี

ประธานพิธีปิดการแข่งขัน

นางสาวสุรีย์ ขวัญบัว หัวหน้าทีมฝ่ายจัดการแข่งขัน วิทยากร ๗

โรงเรียนที่ผ่านการคัดเลือกรอบแรก

๑. โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย	จังหวัดลพบุรี	๔๘ คะแนน
๒. วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี แห่งที่ ๒	จังหวัดสิงห์บุรี	๔๘ คะแนน
๓. โรงเรียนเสนาให้ "วิมลวิทยานุกูล"	จังหวัดสระบุรี	๔๘ คะแนน
๔. โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา	จังหวัดลพบุรี	๔๕ คะแนน
๕. โรงเรียนพระนารายณ์	จังหวัดลพบุรี	๔๒ คะแนน
๖. โรงเรียนพรหมบุรีรัชดาภิเษก	จังหวัดสิงห์บุรี	๓๘ คะแนน
๗. โรงเรียนชัยนาทพิทยาคม ๒	จังหวัดชัยนาท	๓๘ คะแนน

โรงเรียนที่ชนะเลิศระดับเขตตรวจราชการ

๑. โรงเรียนพระนารายณ์	จังหวัดลพบุรี	๑๒ คะแนน
๒. โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย	จังหวัดลพบุรี	๑๑ คะแนน

ปัญหาและอุปสรรค

ไม่มี

ข้อเสนอแนะ

ไม่มี

ข้อสังเกต

- * คะแนนในการแข่งขันค่อนข้างต่ำ แม้เด็กจะให้ความร่วมมือดีแต่ความรู้พื้นฐานค่อนข้างน้อย

เขตตรวจราชการที่ ๔ แข่งขันที่ จังหวัดปทุมธานี

คณะกรรมการผู้รับผิดชอบ

๑. นางพุทธชาติ ทองเอน	หัวหน้าทีมฝ่ายจัดการแข่งขัน
๒. นางสาวนวรรตน์ นพคุณ	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๓. นางสาวชนิดา จันทราทิพย์	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๔. นางบุศรา เข็มทอง	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๕. นายนรชัย ชิดบุรี	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๖. นายณัฐพงษ์ สิทธิธรรมศาล	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๗. นางสาวช่อผกา กิจเจริญทรัพย์	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์
๘. นางสาวสร้อยดี สุขระบุตร	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์

วันที่ทำการแข่งขัน

วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๔๙

สถานที่แข่งขัน

ณ ศูนย์วิศวกรรมเกษตรบางพูน จังหวัดปทุมธานี

จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขัน

๕๕ โรงเรียน

ประธานพิธีเปิดการแข่งขัน

นายประยูร โพธิ์งาม ผู้อำนวยการศูนย์วิศวกรรมเกษตรบางพูน จังหวัดปทุมธานี

ประธานพิธีปิดการแข่งขัน

นางสาวนฤมล ไทยวิรัช ผู้อำนวยการสำนักผู้ตรวจราชการ ประจำเขตตรวจราชการที่ ๔

โรงเรียนที่ผ่านการคัดเลือกรอบแรก

๑. โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม	จังหวัดปทุมธานี	๖๘ คะแนน
๒. โรงเรียนรัตนานิเบศร์	จังหวัดนนทบุรี	๖๒ คะแนน
๓. โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕๐ คะแนน
๔. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัยปทุมธานี	จังหวัดปทุมธานี	๔๔ คะแนน
๕. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่	จังหวัดนนทบุรี	๔๔ คะแนน
๖. โรงเรียนเทพศิรินทร์คลองสิบสาม	จังหวัดปทุมธานี	๔๐ คะแนน
๗. โรงเรียนสตรีนนทบุรี	จังหวัดนนทบุรี	๔๐ คะแนน

โรงเรียนที่ชนะเลิศระดับเขตตรวจราชการ

โรงเรียนรัตนานิเบศร์	จังหวัดนนทบุรี	๑๖.๕ คะแนน
----------------------	----------------	------------

ปัญหาและอุปสรรค

ไม่มี

ข้อเสนอแนะ

๑. การประสานงานในเรื่องการรับสมัครนักเรียนเพื่อเข้าแข่งขัน (โรงเรียนโทรมาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร)
๒. ควรเพิ่มงบประมาณค่าอาหารของนักเรียน (ครูใช้จ่ายในการจัดการเรื่องสถานที่ ๑๐,๕๐๐ บาท ไม่ตรงกับค่าใช้จ่ายในเอกสารที่ส่งไปที่เขตฯ ทำให้เกิดปัญหาตามมา)
๓. อาจารย์ที่จัดนำเด็กนักเรียนมาเข้าร่วมแข่งขันอยากได้ใบประกาศด้วย (ควรมอบใบประกาศนี้บัตรให้แก่อาจารย์ผู้ควบคุมนักเรียนมาเข้าร่วมกิจกรรมด้วย)
๔. จอฉายสไลด์เวลาฉายไปแล้วตัวเล็กข้างหลังมองไม่เห็น

เขตตรวจราชการที่ ๕ แข่งขันที่ จังหวัดระยอง

คณะอนุกรรมการผู้รับผิดชอบ

๑. นายทองคำ แก้วพรม	หัวหน้าทีมฝ่ายจัดการแข่งขัน
๒. นางสาวสมสมร นาคนาค	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๓. นางสาวนภพร ชวรงค์กร	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๔. นายวิริยะ คล้ายแดง	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๕. นางวิชรา ฉิมคล้าย	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๖. นางวิไลลักษณ์ กล่อมเมฆ	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์ฯ
๗. นางสาวนุสรุภา เกตุแก้ว	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์ฯ

วันที่ทำการแข่งขัน

วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๔๙

สถานที่แข่งขัน

โรงเรียนเทคโนโลยีที่พีไอ จังหวัดระยอง

จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขัน

๗๔ โรงเรียน

ประธานพิธีเปิดการแข่งขัน

นายชัยสิทธิ์ พงศากิจ รองผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมการศึกษา รักษาการตำแหน่ง
ผู้อำนวยการโรงเรียนเทคโนโลยีที่พีไอ จังหวัดระยอง

ประธานพิธีปิดการแข่งขัน

นายบัณฑิตย์ ศรีพุทธานุกร ผู้อำนวยการสำนักผู้ตรวจราชการ ประจำเขตตรวจราชการที่ ๕

โรงเรียนที่ผ่านการคัดเลือกรอบแรก

๑. โรงเรียนระยองวิทยาคม	จังหวัดระยอง	๖๔ คะแนน
๒. โรงเรียนพุทธิรังสีพิบูล	จังหวัดฉะเชิงเทรา	๕๘ คะแนน
๓. โรงเรียนชลราษฎรอำรุง	จังหวัดชลบุรี	๕๔ คะแนน
๔. โรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา	จังหวัดระยอง	๔๘ คะแนน
๕. โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์	จังหวัดตราด	๔๖ คะแนน
๖. โรงเรียนอัญสัมชัญศรีราชา	จังหวัดชลบุรี	๔๔ คะแนน
๗. โรงเรียนพนัสพิทยาคาร	จังหวัดชลบุรี	๔๔ คะแนน

โรงเรียนที่ชนะเลิศระดับเขตตรวจราชการ

๑. โรงเรียนพุทธิรังสีพิบูล	จังหวัดฉะเชิงเทรา	๑๘ คะแนน
๒. โรงเรียนระยองวิทยาคม	จังหวัดระยอง	๑๗ คะแนน

ปัญหาและอุปสรรค

๑. ในช่วงต้นเดือนสิงหาคมโรงเรียนส่วนใหญ่จัดงานสัปดาห์วันแม่ทำให้สถานที่จัดการแข่งขันหาได้ยาก
๒. เขตตรวจราชการและโรงเรียนที่จัดการแข่งขันขาดการประสานงานกัน

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรจัดการแข่งขันในช่วงก่อนหรือหลังเทศกาลสัปดาห์วันแม่แห่งชาติ เพื่อจะได้หาสถานที่จัดการแข่งขันได้ง่ายขึ้น
๒. ทางเขตตรวจราชการ และโรงเรียนที่จัดการแข่งขันควรมีการประสานงานกันมากขึ้น

เขตตรวจราชการที่ ๖ แข่งขันที่ จังหวัดราชบุรี

คณะกรรมการผู้รับผิดชอบ

๑. นายสราวุธ สุธราพันธ์	หัวหน้าทีมฝ่ายจัดการแข่งขัน
๒. นายสุชาติ ฟั่นทองคำ	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๓. นายศุภยวิช กิจวานิชขจร	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๔. นางวัชรวิวรรณ ฝ่ายทอง	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๕. นายธีรวัฒน์ วงศาสุวรรณ	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๖. นายวิโรจน์ เฟิงสะและ	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์
๗. นายสถิต ไชติกรณ์	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์
๘. นางทิฆัมพร เกตุจำปา	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์

วันที่ทำการแข่งขัน

วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๙

สถานที่แข่งขัน

ห้องประชุมสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ ๖ จังหวัดราชบุรี

จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขัน

๑๐๐ โรงเรียน

ประธานพิธีเปิดการแข่งขัน

นายเชาวรินทร์ ลัทธศักดิ์ศิริ

ประธานพิธีปิดการแข่งขัน

โรงเรียนที่ผ่านการคัดเลือกรอบแรก

๑. โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย	จังหวัดสุพรรณบุรี	๖๐ คะแนน
๒. โรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย	จังหวัดราชบุรี	๖๔ คะแนน
๓. โรงเรียนศรีธาดาสมุทร	จังหวัดสมุทรสงคราม	๕๕ คะแนน
๔. โรงเรียนเบญจมราชูทิศ	จังหวัดราชบุรี	๕๕ คะแนน
๕. โรงเรียนพรหมมานุสรณ์จังหวัดเพชรบุรี	จังหวัดเพชรบุรี	๕๐ คะแนน
๖. โรงเรียนวัดธรรมจริยาภิรมย์	จังหวัดสมุทรสาคร	๔๘ คะแนน
๗. โรงเรียนสมุทรสาครวุฒิชัย	จังหวัดสมุทรสาคร	๔๘ คะแนน
๘. โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา	จังหวัดนครปฐม	๔๘ คะแนน
๙. โรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต	จังหวัดกาญจนบุรี	๔๔ คะแนน
๑๐. โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม	จังหวัดกาญจนบุรี	๔๒ คะแนน
๑๑. โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ	จังหวัดเพชรบุรี	๔๒ คะแนน
๑๒. โรงเรียนสงวนหญิง	จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๒ คะแนน
๑๓. โรงเรียนกระทู้มแบน "วิเศษสมุทคุณ"	จังหวัดสมุทรสาคร	๔๒ คะแนน

โรงเรียนที่ชนะเลิศระดับเขตตรวจราชการ

๑. โรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย	จังหวัดราชบุรี
๒. โรงเรียนสมุทรสาครวุฒิชัย	จังหวัดสมุทรสาคร
๓. โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา	จังหวัดนครปฐม

ปัญหาและอุปสรรค

๑. สถานที่จัดการแข่งขันคับแคบ ทำให้ไม่สะดวก และไม่เหมาะสมต่อการจัดการแข่งขัน
๒. การกล่าวปิดการแข่งขันหลังจากแจกประกาศนียบัตรให้นักเรียนที่ร่วมในการแข่งขันไปแล้วมีปัญหาเกิดขึ้นคือ ไม่มีนักเรียนอยู่ร่วมในพิธีปิด โดยหลังจากได้รับประกาศนียบัตรแล้วนักเรียนต่างพากันกลับบ้าน

ข้อเสนอแนะ

๑. เปลี่ยนสถานที่จัดการแข่งขันใหม่ให้มีความเหมาะสมในการจัดแข่งขัน
๒. ลำดับพิธีการใหม่ โดยกล่าวปิดแล้วจึงแจกประกาศนียบัตร

เขตตรวจราชการที่ ๗ แข่งขันที่ จังหวัดอุดรธานี

คณะกรรมการผู้รับผิดชอบ

๑. นางบุษกร กสิกร	กรรมการ
๒. นางสาวนงทิพา ขงสิริวัฒนกุล	หัวหน้าทีมฝ่ายจัดการแข่งขัน
๓. นายกฤติพงษ์ ชนาชน	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๔. นางสาวอุทัยวรรณ อร่ามศรี	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๕. นายชยพล ธาณีวัฒน์	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๖. นายวิรัตน์ เนยสูงเนิน	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๗. นายเอรวัตร อุ่นกงลาด	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๘. นางบุญญาชีห์ ชัยสุวรรณ	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์
๙. นางธัญพร น้อมระวี	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์
๑๐. นายก้องเกียรติ ผือโย	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์

วันที่ทำการแข่งขัน

วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๙

สถานที่แข่งขัน

หอประชุมโรงเรียนอุดรพิทยพยการ - ซ่างกล จังหวัดอุดรธานี

จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขัน

๑๑๘ โรงเรียน

ประธานพิธีเปิดการแข่งขัน

นางบุษกร กสิกร ผู้อำนวยการกลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๒ สำนักงานการประชุม
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ประธานพิธีปิดการแข่งขัน

นายมานพ เกิดจนา อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนอุดรพิทยพยการ - ซ่างกล จังหวัดอุดรธานี

โรงเรียนที่ผ่านการคัดเลือกรอบแรก

๑. โรงเรียนกัลยาณวัตร	จังหวัดขอนแก่น	๖๐ คะแนน
๒. โรงเรียนสารคามพิทยาคม	จังหวัดมหาสารคาม	๖๐ คะแนน
๓. โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย	จังหวัดขอนแก่น	๕๘ คะแนน
๔. โรงเรียนโพธิ์ชัยชนูปถัมภ์	จังหวัดร้อยเอ็ด	๕๖ คะแนน
๕. โรงเรียนอุดรธานีพิทยาคม	จังหวัดอุดรธานี	๕๔ คะแนน
๖. โรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม	จังหวัดร้อยเอ็ด	๕๒ คะแนน
๗. โรงเรียนเปือยน้อยศึกษา	จังหวัดขอนแก่น	๕๐ คะแนน
๘. โรงเรียนเมยวดีพิทยาคม	จังหวัดร้อยเอ็ด	๕๐ คะแนน
๙. โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม	จังหวัดอุดรธานี	๔๘ คะแนน
๑๐. โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย	จังหวัดร้อยเอ็ด	๔๘ คะแนน
๑๑. โรงเรียนพยัคฆภูมิวิทยาคาร	จังหวัดมหาสารคาม	๔๘ คะแนน
๑๒. โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล	จังหวัดอุดรธานี	๔๖ คะแนน
๑๓. โรงเรียนเลยพิทยาคม	จังหวัดเลย	๔๖ คะแนน
๑๔. โรงเรียนหนองสวรรค์วิทยาคาร	จังหวัดหนองบัวลำภู	๔๖ คะแนน
๑๕. โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม	จังหวัดขอนแก่น	๔๖ คะแนน
๑๖. โรงเรียนโนนชัยศรีวิทยา	จังหวัดร้อยเอ็ด	๔๖ คะแนน
๑๗. โรงเรียนโพนทองพัฒนาวิทยา	จังหวัดร้อยเอ็ด	๔๖ คะแนน
๑๘. โรงเรียนสตรีศึกษา	จังหวัดร้อยเอ็ด	๔๖ คะแนน
๑๙. โรงเรียนขามแก่นนคร	จังหวัดขอนแก่น	๔๖ คะแนน

โรงเรียนที่ชนะเลิศระดับเขตตรวจราชการ

๑. โรงเรียนกัลยาณวัตร	จังหวัดขอนแก่น	๑๘ คะแนน
๒. โรงเรียนสารคามพิทยาคม	จังหวัดมหาสารคาม	๑๗.๕ คะแนน
๓. โรงเรียนอุดรธานีพิทยาคม	จังหวัดอุดรธานี	๑๕.๕ คะแนน

ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

ด้านการรับสมัคร

- โรงเรียนที่สมัครก่อนเข้าทำการแข่งขันมีทั้งสิ้น ๑๔๔ โรงเรียน มารายงานตัวเพื่อเข้ารับการการแข่งขัน ๑๑๐ โรงเรียน (ขาด ๓๔ โรงเรียน) สมัครในวันแข่งขัน ๘ โรงเรียน ปัญหาอุปสรรคที่ได้รับร้องเรียน คือ

๑. เว็บบอกไม่มีการระบุถึงสถานที่ติดต่อเพื่อการรับสมัคร ทำให้ยากต่อการติดต่อประสานงานเช่น

๑.๑ แผ่นพับเผยแพร่โครงการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่ระบุสถานที่ตั้งของสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการ

๑.๒ หนังสือประสานงานของเขตพื้นที่การศึกษาบางแห่ง จากจำนวน ๒๑ เขตพื้นที่ในเขตตรวจราชการที่ ๗ กับโรงเรียนที่ต้องการสมัครเข้าแข่งขัน

๒. เขตพื้นที่การศึกษาบางแห่งไม่จัดส่งข้อมูลการสมัครของโรงเรียนต่อสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการ ทำให้เมื่อมาเข้าร่วมการแข่งขันไม่มีชื่อปรากฏ

๓. ไม่ควรขยายการรับสมัคร ทำให้เกิดปัญหาด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ด้านการจัดการแข่งขัน

๑. ด้านสถานที่ ไม่สามารถเฉลยคำถาม – คำตอบ ผ่านเครื่องฉายภาพได้ เนื่องจากสถานที่จัดการแข่งขันเป็นที่โล่ง (เหมือนเช่นปีที่แล้ว)

๒. ด้านการเข้าร่วมการแข่งขัน มีความสับสนเนื่องจากในวันที่ ๗ สิงหาคม เป็นวันรพี ทางศาลในบางจังหวัดมีการจัดงานในลักษณะที่คล้ายกัน บางโรงเรียนเข้าใจว่ามีการแบ่งการจัดการแข่งขัน ทำให้ไม่เข้าร่วมการแข่งขันในวันที่ ๘ สิงหาคม

ข้อเสนอแนะ

- จากคณะทำงาน ไม่มี

- จากผู้เข้าร่วมการแข่งขัน

๑. ด้านการมอบประกาศนียบัตร ให้ทำพิธีมอบเฉพาะโรงเรียนที่ชนะเลิศระดับเขตโรงเรียนที่เหลือนำให้เซ็นรับที่โต๊ะลงทะเบียน เพื่อเป็นการประหยัดเวลา และบางโรงเรียนอยู่ไกลจากสถานที่จัดการแข่งขัน

๒. ควรมีการมอบประกาศนียบัตร ให้แก่อาจารย์ผู้ควบคุมนักเรียนตามรายชื่อที่ได้ส่งมาพร้อมกับโรงเรียนที่สมัครแข่งขัน

เขตตรวจราชการที่ ๘ แข่งขันที่ จังหวัดนครราชสีมา

คณะอนุกรรมการผู้รับผิดชอบ

๑. นางสาววิณา พลพีชน์	หัวหน้าทีมฝ่ายจัดการแข่งขัน
๒. นายนิพัทธ์ สระฉันทพงษ์	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๓. นายยุทธภูมิ สำเร็จ	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๔. นายแดนชัย ไชวิเศษ	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๕. นางสาวปรีญานุช เสือนาค	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๖. นางณัจฉรียา โพธิ์ศัพท์สุข	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๗. นางบรรจง ฉายะสถิตย์	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์ฯ
๘. นางวราภรณ์ สีชล	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์ฯ
๙. นางสาวปรัญมณ ต่างใจ	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์ฯ

วันที่ทำการแข่งขัน

วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๙

สถานที่แข่งขัน

โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกล-พาณิชย์การนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขัน

๑๐๕ โรงเรียน

ประธานพิธีเปิดการแข่งขัน

นายทองสุข มันทาทร ผู้อำนวยการสำนักผู้ตรวจราชการ ประจำเขตตรวจราชการที่ ๘
จังหวัดนครราชสีมา

ประธานพิธีปิดการแข่งขัน

นางสาววิณา พลพีชน์ หัวหน้าทีมฝ่ายจัดการแข่งขัน วิทยาการ ๘ ว.

โรงเรียนที่ผ่านการคัดเลือกรอบแรก

๑. โรงเรียนสุรวิทยาคาร	จังหวัดสุรินทร์	๕๖ คะแนน
๒. โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม	จังหวัดบุรีรัมย์	๕๔ คะแนน
๓. โรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก	จังหวัดบุรีรัมย์	๕๔ คะแนน
๔. โรงเรียนสุนารีวิทยา	จังหวัดนครราชสีมา	๕๖ คะแนน
๕. โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา	จังหวัดสุรินทร์	๕๖ คะแนน
๖. โรงเรียนโคกยางวิทยา	จังหวัดสุรินทร์	๕๔ คะแนน
๗. โรงเรียนแสงทรัพย์ประชาวิทยาคาร	จังหวัดสุรินทร์	๕๔ คะแนน
๘. โรงเรียนกุดตุ้มวิทยา	จังหวัดชัยภูมิ	๕๒ คะแนน
๙. โรงเรียนเมืองตลุงพิทยาสรรพ์	จังหวัดบุรีรัมย์	๕๒ คะแนน
๑๐. โรงเรียนพนมดงรักวิทยา	จังหวัดสุรินทร์	๕๒ คะแนน
๑๑. โรงเรียนปากช่องพิทยาคม	จังหวัดนครราชสีมา	๕๐ คะแนน
๑๒. โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร	จังหวัดบุรีรัมย์	๕๐ คะแนน
๑๓. โรงเรียนหนองกี่พิทยาคม	จังหวัดบุรีรัมย์	๕๐ คะแนน
๑๔. โรงเรียนเทนมีย์มิตรประชา	จังหวัดสุรินทร์	๕๐ คะแนน
๑๕. โรงเรียนวีรวัฒน์โยธิน	จังหวัดสุรินทร์	๕๐ คะแนน
๑๖. โรงเรียนห้วยจรงวิทยา	จังหวัดสุรินทร์	๕๐ คะแนน
๑๗. โรงเรียนรัตนบุรี	จังหวัดสุรินทร์	๕๐ คะแนน

โรงเรียนที่ชนะเลิศระดับเขตตรวจราชการ

๑. โรงเรียนสุนารีวิทยา	จังหวัดนครราชสีมา	๑๕ คะแนน
๒. โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร	จังหวัดบุรีรัมย์	๑๔ คะแนน
๓. โรงเรียนโคกยางวิทยา	จังหวัดสุรินทร์	๑๒.๕ คะแนน

ปัญหาและอุปสรรค

การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยจะมีอุปสรรคเล็กน้อยคือ จอไปเจคเตอร์
 ตกดนทดสอบฉายข้อสอบไม่มีปัญหาแต่ตอนใช้งานจริงช่วงบ่ายมีปัญหาจอไม่ทำงาน
 ทางคณะกรรมการจึงงดใช้จอในการเฉลยข้อสอบ

เขตตรวจราชการที่ ๙ แข่งขันที่ จังหวัดอุบลราชธานี

คณะกรรมการผู้รับผิดชอบ

๑. นางมาลินี คงรัตน์ แข่งขัน	หัวหน้าทีมหัวหน้าทีมฝ่ายจัดการ
๒. นางสาวอาริยา สุขโต	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๓. นางสาวศรัณยา สี่มา	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๔. นายยุติธรรม ปัทมะ	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๕. นายชงชญาญ สุวรรณมณี	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๖. นางสาวจริยา สยมพร	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๗. นางฟ้าดาว คงนคร	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์
๘. นางสาวบงกช ศรีสุขใส	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์
๙. นางสาวศิริรัตน์ เกสรินทร์	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์

วันที่ทำการแข่งขัน

วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๙

สถานที่แข่งขัน

โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช จังหวัดอุบลราชธานี

จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขัน

๙๙ โรงเรียน

ประธานพิธีเปิดการแข่งขัน

นายอิทธิพล ทองปน ผู้อำนวยการโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช

ประธานพิธีปิดการแข่งขัน

นายสุุดใจ ทองอ่อน ผู้อำนวยการสำนักผู้ตรวจราชการ ประจำเขตตรวจราชการที่ ๙
จังหวัดอุบลราชธานี

โรงเรียนที่ผ่านการคัดเลือกรอบแรก

๑. โรงเรียนกำแพง	จังหวัดศรีสะเกษ	๗๐ คะแนน
๒. โรงเรียนผักไหมวิทยานุกูล	จังหวัดศรีสะเกษ	๖๖ คะแนน
๓. โรงเรียนนารีนุกูล	จังหวัดอุบลราชธานี	๖๔ คะแนน
๔. โรงเรียนพิบูลมังสาหาร	จังหวัดอุบลราชธานี	๖๒ คะแนน
๕. โรงเรียนเดชอุดม	จังหวัดอุบลราชธานี	๖๒ คะแนน
๖. โรงเรียนปลาค้าววิทยานุสรณ์	จังหวัดอำนาจเจริญ	๕๒ คะแนน
๗. โรงเรียนเอือดใหญ่	จังหวัดอุบลราชธานี	๕๐ คะแนน
๘. โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช	จังหวัดอุบลราชธานี	๕๐ คะแนน
๙. โรงเรียนกันทรลักษณ์วิทยา	จังหวัดศรีสะเกษ	๕๐ คะแนน
๑๐. โรงเรียนปรีอใหญ่วิทยบัลลังก์	จังหวัดศรีสะเกษ	๕๐ คะแนน

โรงเรียนที่ชนะเลิศระดับเขตตรวจราชการ

๑. โรงเรียนนารีนุกูล	จังหวัดอุบลราชธานี	๑๙.๕ คะแนน
๓. โรงเรียนผักไหมวิทยานุกูล	จังหวัดศรีสะเกษ	๑๙ คะแนน

ปัญหาและอุปสรรค

ไม่มี

ข้อเสนอแนะ

ไม่มี

หมายเหตุ โรงเรียนผักไหมฯ และโรงเรียนพิบูลฯ ได้คะแนน ๑๙ คะแนนเท่ากันในรอบสอง จึงให้ข้อสอบสำรอง ๒ ข้อ ผลปรากฏว่า โรงเรียนผักไหมฯ ตอบถูกทั้ง ๒ ข้อ ได้ ๔ คะแนน โรงเรียนพิบูลฯ ตอบถูก ๑ ข้อ ได้ ๒ คะแนน โรงเรียนผักไหมฯ จึงเป็นโรงเรียนที่เข้ารอบชนะเลิศ ระดับเขตตรวจราชการ

เขตตรวจราชการที่ ๙ แข่งขันที่ จังหวัดสกลนคร

คณะกรรมการผู้รับผิดชอบ

๑. นายจรูญ พันธุ์เป็รื่อง	กรรมการ
๒. นายนพคุณ นพรัตน์	หัวหน้าทีมฝ่ายจัดการแข่งขัน
๓. นายเสกสรร เพ็ญจันทร์	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๔. นายสันต์ พิชะ	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๕. นายรังสีทิธี วรรณกิจ	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๖. นายคมกฤษ สายตา	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๗. นางสาวพิศมัย เชื้อผู้ดี	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๘. นางบุษราคัม เขาวนศิริ	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์ฯ
๙. นางสาวอาริยา เสาวรส	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์ฯ

วันที่ทำการแข่งขัน

วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๙

สถานที่แข่งขัน

โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล จังหวัดสกลนคร

จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมแข่งขัน

๗๑ โรงเรียน

ประธานพิธีเปิดการแข่งขัน

นายจรูญ พันธุ์เป็รื่อง รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ประธานพิธีปิดการแข่งขัน

รองผู้อำนวยการสำนักผู้ตรวจราชการ ประจำเขตตรวจราชการที่ ๙ จังหวัดสกลนคร

โรงเรียนที่ผ่านการคัดเลือกรอบแรก

๑. โรงเรียนจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัยมุกดาหาร	จังหวัดมุกดาหาร	๖๐ คะแนน
๒. โรงเรียนพะทายพิทยาคม	จังหวัดนครพนม	๕๘ คะแนน
๓. โรงเรียนสว่างแดนดิน	จังหวัดสกลนคร	๕๖ คะแนน
๔. โรงเรียนบัวขาว	จังหวัดกาฬสินธุ์	๕๒ คะแนน
๕. โรงเรียนภูดินแดงวิทยา	จังหวัดสกลนคร	๕๒ คะแนน
๖. โรงเรียนจุมจังพลังราษฎร์	จังหวัดกาฬสินธุ์	๔๘ คะแนน
๗. โรงเรียนกาญจนากิเชกวิทยาลัย	จังหวัดกาฬสินธุ์	๔๖ คะแนน
๘. โรงเรียนกุตบากพัฒนาศึกษา	จังหวัดสกลนคร	๔๖ คะแนน
๙. โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล	จังหวัดสกลนคร	๔๖ คะแนน

โรงเรียนที่ชนะเลิศระดับเขตตรวจราชการ

๑. โรงเรียนจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัยมุกดาหาร	จังหวัดมุกดาหาร	๑๙ คะแนน
๒. โรงเรียนบัวขาว	จังหวัดกาฬสินธุ์	๑๕ คะแนน

ปัญหาและอุปสรรค

ไม่มี

ข้อเสนอแนะ

เขตตรวจราชการที่ ๑๐ แข่งขันที่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

คณะอนุกรรมการผู้รับผิดชอบ

๑. นายถาวร จุลตามระ	กรรมการ
๒. นางสาวศุภพรัตน์ สุขพุ่ม	หัวหน้าทีมฝ่ายจัดการแข่งขัน
๓. นางสาวอุบล ศิลป์สาย	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๔. นางสาวเรไร ลำเจียก	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๕. นางสาวจิราพร ภูสงศรี	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๖. นางสาวพิมพ์มาดา กองแก้ว	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๗. นางสาวธิราวดี ธนะรังสฤษฎ์	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์ฯ
๘. นางสาวสุนันทา สิทธิจันทร์	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์ฯ

วันที่ทำการแข่งขัน

วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๔๙

สถานที่แข่งขัน

โรงเรียนเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขัน

๔๒ โรงเรียน

๕

ประธานพิธีเปิดการแข่งขัน

นายถาวร จุลตามระ ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา

ประธานพิธีปิดการแข่งขัน

โรงเรียนที่ผ่านการคัดเลือกรอบแรก

๑. โรงเรียนสตรีภูเก็ต	จังหวัดภูเก็ต	๕๘ คะแนน
๒. โรงเรียนสุราษฎร์ธานี	จังหวัดสุราษฎร์ธานี	๕๔ คะแนน
๓. โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา	จังหวัดสุราษฎร์ธานี	๕๘ คะแนน
๔. โรงเรียนไชยาวิทยา	จังหวัดสุราษฎร์ธานี	๕๘ คะแนน
๕. โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย	จังหวัดภูเก็ต	๕๖ คะแนน

โรงเรียนที่ชนะเลิศระดับเขตตรวจราชการ

โรงเรียนสตรีภูเก็ต	จังหวัดภูเก็ต	๑๗.๕ คะแนน
--------------------	---------------	------------

ปัญหาและอุปสรรค

ไม่มี

ข้อเสนอแนะ

- ควรสลับพื้นที่ (จังหวัด) ในการจัดการแข่งขัน เพื่อให้โรงเรียนในพื้นที่อื่น ๆ ได้เข้ามีส่วนร่วมในโครงการมากขึ้น
- ควรพิจารณาเพิ่มงบประมาณในการดำเนินการ เพื่อให้การบริหารจัดการโครงการของฝ่ายต่าง ๆ มีความคล่องตัวยิ่งขึ้น

เขตตรวจราชการที่ ๑๑ แข่งขันที่ จังหวัดสงขลา

คณะอนุกรรมการผู้รับผิดชอบ

๑. นายคัมภีร์ ดิษฐากรณ์	กรรมการ
๒. นายเศรษฐพงษ์ ศรีเลิศ	หัวหน้าทีมฝ่ายจัดการแข่งขัน
๓. นางนันทิยา ชายเกตุ	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๔. นายณัฐพัฒน์ พัดทอง	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๕. นางสาวเรณูมาศ รักษาแก้ว	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๖. นายณัฐกิตติ์ ชำหิรัญ	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๗. นายเดชชาติ จันทรัตน์	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์
๘. นางบังอร สุขเจริญ	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์
๙. นางสาวบังอร สุ่มงาม	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์

วันที่ทำการแข่งขัน

วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๙

สถานที่แข่งขัน

ห้องประชุมสำนักผู้ตรวจราชการ ประจำเขตตรวจราชการที่ ๑๑ จังหวัดสงขลา

จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขัน

๕๔ โรงเรียน

ประธานพิธีเปิดการแข่งขัน

นายคัมภีร์ ดิษฐากรณ์ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ประธานพิธีปิดการแข่งขัน

นายสนั่น พาทอม ผู้อำนวยการสำนักผู้ตรวจราชการ ประจำเขตตรวจราชการที่ ๑๑

จังหวัดสงขลา

โรงเรียนที่ผ่านการคัดเลือกรอบแรก

๑. โรงเรียนฉวางรัชดาภิเษก	จังหวัดนครศรีธรรมราช	๖๘ คะแนน
๓. โรงเรียนวรนาภิเษก	จังหวัดสงขลา	๕๘ คะแนน
๓. โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย	จังหวัดนครศรีธรรมราช	๕๕ คะแนน
๕. โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช	จังหวัดนครศรีธรรมราช	๕๕ คะแนน

โรงเรียนที่ชนะเลิศระดับเขตตรวจราชการ

โรงเรียนฉวางรัชดาภิเษก	จังหวัดนครศรีธรรมราช	๑๘ คะแนน
------------------------	----------------------	----------

ปัญหาและอุปสรรค

๑. ปัญหาเรื่องคอมพิวเตอร์และเครื่องฉาย Power Point เมื่อถึงเวลาใช้จริงเกิดขัดข้องและใช้การไม่ได้ ต้องเสียเวลาในการเฉลยข้อสอบและผิดแผนการในการเฉลยข้อสอบ แต่สามารถแก้ไขได้ โดยการไม่ใช้เครื่องและเฉลยด้วยปากเปล่า โดยไม่เกิดปัญหาใดๆ

๒. ปัญหาเรื่องห้องจัดการแข่งขันรอบแรก ซึ่งจำเป็นต้องจัดห้องสอบเป็น ๓ ห้อง ซึ่งห้องละ ๕๐ โรงเรียนบ้าง ๒๐ โรงเรียนบ้าง ขึ้นอยู่กับขนาดของห้องและต้องมีการปิดป้ายประกาศชื่อโรงเรียนหน้าห้องสอบทุกห้องเพื่อให้สามารถเข้าห้องสอบได้ถูกต้อง รวมทั้งจัดป้ายชื่อโรงเรียนประจำโต๊ะสอบด้วย ซึ่งก็สามารถแก้ไขได้และไม่เกิดปัญหาใดๆ ต่อไป

๓. ปัญหาหนังสือรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ที่ได้จัดส่งไปให้ตามโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศซึ่งฉบับล่าสุดบางเล่มเป็นหนังสือที่ไม่สมบูรณ์มีการสลับหน้าบ้าง หน้าหนังสือไม่ครบบ้าง เช่น พ.ร.บ. พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ชาติหน้า ๒๕ - ๒๖ เป็นต้น รวมทั้งเอกสารที่ส่งไปยังไม่ถึงโรงเรียนหรือถึงหลังวันทำการแข่งขัน เช่น โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ภาคใต้ โดยได้รับแจ้งจาก อาจารย์ประเสริฐ บุญชู โทร. ๐๕ ๐๖๕๗๖๒๐ ว่าโรงเรียนตนยังไม่ได้รับหนังสือที่จัดส่งให้

ข้อเสนอแนะ

๑. ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์โรงเรียนต่าง ๆ ในเขตตรวจราชการฯ ที่ ๑๑ ดังนี้
  - ๑.๑ โรงเรียนที่ผ่านเข้ารอบ ๒ น่าจะใช้ระบบร้อยละ (๔%) เข้ามาเป็นเกณฑ์ตัดสินมากกว่าระบบอัตราส่วน เช่น โรงเรียนที่ผ่านเข้ารอบ ๒ ต้องทำข้อสอบได้ร้อยละ ๘๐ (๘๐%) จึงเข้ารอบ ๒ เป็นต้น
  - ๑.๒ โรงเรียนที่ผ่านเข้ารอบ ๒ น่าจะมีผลประโยชน์ที่ดีกว่าโรงเรียนที่เข้าทำการแข่งขันรอบแรก เช่น ค่าตอบแทน ค่าเดินทาง หรือมีใบประกาศเกียรติคุณ เป็นต้น เพื่อเป็นการเชิญเกียรติแก่โรงเรียนที่ผ่านเข้าสู่รอบ ๒ และโรงเรียนที่ชนะเลิศเป็นตัวแทนเขต
๒. ควรมีการจัดการแข่งขันในระดับจังหวัดแต่ละจังหวัดก่อนเพื่อหาตัวแทนของแต่ละจังหวัดมาแข่งขันระดับเขตเพื่อให้การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์มีความครอบคลุมสมบูรณ์มากขึ้น และเพื่อแก้ไขปัญหาค่ารถเดินทางไกลของโรงเรียนต่าง ๆ ที่ไม่มีงบประมาณด้วย ตลอดจนจะสามารถทำให้โรงเรียนที่เป็นตัวแทนจังหวัดเข้ามาทำการแข่งขันในระดับเขตเกิดความภาคภูมิใจและเป็นการให้ความสำคัญในการเข้าร่วมแข่งขัน รวมทั้งเป็นการขจัดปัญหาจำนวนโรงเรียนเข้าร่วมน้อยอีกด้วย

เขตตรวจราชการที่ ๑๒ แข่งขันที่ จังหวัดยะลา

คณะอนุกรรมการผู้รับผิดชอบ

๑. นางสาวโรสนี นิเยะ	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์ฯ
๒. นายฉายะพันธ์ ระวังสำโรง	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์ฯ

วันที่ทำการแข่งขัน

วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๔๙

สถานที่แข่งขัน

ห้องประชุมสำนักผู้ตรวจราชการ ประจำเขตตรวจราชการที่ ๑๒ จังหวัดยะลา

จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขัน

๓๑ โรงเรียน

ประธานพิธีเปิดการแข่งขัน

นายประดิษฐ์ ระสิตานนท์ ผู้อำนวยการสำนักผู้ตรวจราชการ ประจำเขตตรวจราชการที่ ๑๒

ประธานพิธีปิดการแข่งขัน

นายสมบัติ แซ่ตั้ง นักวิชาการศึกษา ๘ ว. ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักผู้ตรวจราชการ
ประจำเขตตรวจราชการที่ ๑๑ จังหวัดสงขลา

โรงเรียนที่ผ่านการคัดเลือกรอบแรก

๑. โรงเรียนธรรมวิทยามูลนิธิ	จังหวัดยะลา	๕๔ คะแนน
๒. โรงเรียนคณะราษฎรบำรุงจังหวัดยะลา	จังหวัดยะลา	๕๖ คะแนน
๓. โรงเรียนนราธิวาส	จังหวัดนราธิวาส	๕๐ คะแนน
๔. โรงเรียนร่มเกล้า	จังหวัดนราธิวาส	๓๘ คะแนน
๕. โรงเรียนดรุณศาสนวิทยา	จังหวัดปัตตานี	๓๖ คะแนน
๖. โรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูล	จังหวัดปัตตานี	๓๖ คะแนน

โรงเรียนที่ชนะเลิศระดับเขตตรวจราชการ

โรงเรียนคณะราษฎรบำรุงจังหวัดยะลา

จังหวัดยะลา

๑๓ คะแนน

ปัญหาและอุปสรรค

ไม่มี

ข้อเสนอแนะ

ไม่มี

เขตตรวจราชการส่วนกลาง แข่งขันที่ กรุงเทพมหานคร

คณะกรรมการผู้รับผิดชอบ

๑. นางสาวดวงรัตน์ เล่าหัตถพงษ์ภุคิ	หัวหน้าทีมฝ่ายจัดการแข่งขัน
๒. นางจงเดือน สุทธิรัตน์	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๓. นางสาวสุนีย์ ธีรวิรุฬห์	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๔. นางสาววิภารัตน์ ถมยา	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๕. นางสาวปิยะวรรณ ปานโต	ฝ่ายจัดการแข่งขัน
๖. นางสุภาวดี ชิดชิน	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๗. นางสาวอรวิไล สีแพรวไพล	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๘. นางสาวอัญมณี สัจจาสัย	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๙. นางสาวพัชชา ชัยณรงค์	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๑๐. นายพิศณุ พลพีชน์	ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้
๑๑. นางสาววิภาวรรณ นิลบรรจง	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์
๑๒. นางจรัสศรี เกษมรัตน์	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์
๑๓. นายฉายะพันธ์ ระวังสำโรง	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์
๑๔. นางสาวชญาดา วิชัยดิษฐ์	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์
๑๕. นายกัมปนาท ใจสัจจะ	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์
๑๖. นายคะนองฤทธิ อนุฤทธิ	ฝ่ายพิธีการประชาสัมพันธ์

วันที่ทำการแข่งขัน

วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๔๙

สถานที่แข่งขัน

โรงเรียนศรีอยุธยา กรุงเทพมหานคร

จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขัน

๖๙ โรงเรียน

ประธานพิธีเปิดการแข่งขัน

นายศิลปชัย หอมทรัพย์ ที่ปรึกษาระบบจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ประธานพิธีปิดการแข่งขัน

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีอยุธยา กรุงเทพมหานคร

โรงเรียนที่ผ่านการคัดเลือกรอบแรก

๑. โรงเรียนศึกษานารี	กรุงเทพมหานคร	๖๒ คะแนน
๒. โรงเรียนเทพศิรินทร์	กรุงเทพมหานคร	๕๘ คะแนน
๓. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา	กรุงเทพมหานคร	๕๘ คะแนน
๔. โรงเรียนสตรีอุปสรรคสวรรค์	กรุงเทพมหานคร	๕๖ คะแนน
๖. โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย	กรุงเทพมหานคร	๕๐ คะแนน
๗. โรงเรียนราชวินิตบางเขน	กรุงเทพมหานคร	๔๔ คะแนน
๘. โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)	กรุงเทพมหานคร	๔๔ คะแนน
๙. โรงเรียนหอวัง	กรุงเทพมหานคร	๔๔ คะแนน

โรงเรียนที่ชนะเลิศระดับเขตตรวจราชการ

๑. โรงเรียนศึกษานารี	กรุงเทพมหานคร	๑๖ คะแนน
๒. โรงเรียนเทพศิรินทร์	กรุงเทพมหานคร	๑๓ คะแนน

ปัญหาและอุปสรรค

๑. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

๑. การดำเนินงานฝ่ายประชาสัมพันธ์

- การจัดทำเอกสาร เช่น กำหนดการในการดำเนินงานใช้กำหนดการปี ๒๕๔๘ ไม่ได้
จัดเตรียมมาใหม่ ก่อให้เกิดปัญหาในการประสานงานกับทางโรงเรียนที่ให้สถานที่ในการจัดการ
กิจกรรม และทางสำนักงานเขตการศึกษา

- การจัดทำเอกสารที่ส่งให้แก่โรงเรียนต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ และเอกสารตัวโครงการ

ที่ระบุในเรื่องการดำเนินการแข่งขันรอบคัดเลือก สร้างความสับสนให้แก่ทางโรงเรียน

๒. การดำเนินงานฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างความรู้

- การดำเนินงานกิจกรรมได้ใช้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับเรื่องการเมืองการปกครองมาใช้ในการ
เล่นเกมส์แต่เกิดปัญหาในการอธิบายเฉลยข้อมูลผิดพลาด ทำให้โรงเรียนผู้สังเกตการณ์ และ
อาจารย์เกิดการท้วงติงในการจัดกิจกรรมดังกล่าว

๓. การจัดสรรงบประมาณให้แก่โรงเรียนที่ใช้สถานที่ในการจัดกิจกรรม ในส่วนอาหารว่างให้แก่นักเรียนทางโรงเรียนติงว่าไม่เหมาะสม สร้างความกดดันให้เจ้าหน้าที่ที่เข้าไปดำเนินการจัดการแข่งขันเกิดสัมพันธภาพที่ไม่ดีระหว่างโรงเรียนและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรจะมีความพร้อมในการดำเนินงานมากกว่านี้ ในส่วนของประชาสัมพันธ์ เนื่องจากโครงการแข่งขันตอบปัญหาของรัฐสภานั้นเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นปีละ ๑ ครั้งมีเวลาในการเตรียมตัวในการดำเนินการจึงฝากให้สำนักประชาสัมพันธ์ตระหนักถึงภาระกิจงานให้มีความรับผิดชอบและความพร้อมมากกว่านี้เนื่องจากการสะท้อนภาพลักษณ์ขององค์กรหน่วยงานอย่างมากในการปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะความน่าเชื่อถือของสถาบันนิติบัญญัติ อีกทั้งควรพิจารณาในส่วนของงบประมาณอาหารว่างให้กับนักเรียนตามสภาพความเป็นจริงในสถานการณ์ของเศรษฐกิจ

๒. ในส่วนกิจการเสริมสร้างความรู้ ควรจะมีการเตรียมความพร้อมของกิจกรรมในการให้ข้อมูลข่าวสารความแก่นักเรียนทุก ๆ เขตควรจะมีความพร้อมทั้งข้อมูลและบุคลากรที่ดำเนินกิจกรรม

๓. ในส่วนของการแข่งขันที่ใช้หลักเกณฑ์ทางโรงเรียนต่าง ๆ ต้องการให้มีการปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์ในกรณีที่การแข่งขันใช้คำถามสำรองแล้วมีคะแนนเท่ากันให้ตัดสินใจในการจับสลากให้ทางคณะกรรมการทบทวนหลักเกณฑ์ดังกล่าวว่ามีความเหมาะสมหรือไม่

ผลการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๔๙
รอบชิงชนะเลิศ

รางวัลชนะเลิศ

โรงเรียนรัตนากิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี

รางวัลรองชนะเลิศ

โรงเรียนอุดรธานีพิทยาคม จังหวัดอุดรธานี

โรงเรียนผักไหมวิทยานุกูล จังหวัดศรีสะเกษ

ภาคผนวก ข.
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม
คณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการโครงการจัดการแข่งขันตอบปัญหาความรู้
เกี่ยวกับรัฐสภา

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เรื่อง “การวิจัยประเมินผลโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๔๙” มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเสนอต่อผู้บริหารเพื่อปรับปรุงโครงการต่อไป

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับท่านมากที่สุด

๑. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง รองเลขาธิการ/ที่ปรึกษา ผู้อำนวยการสำนัก/ผู้อำนวยการกลุ่มงาน
 วิทยากร นิติกร
 นักประชาสัมพันธ์ อื่นๆ โปรดระบุ .....
๒. ท่านดำรงตำแหน่ง กรรมการ อนุกรรมการ คณะ.....
 ชาย หญิง
๓. เพศ
๔. อายุ ..... ปี (นับเป็นจำนวนปีเต็ม)
๕. ศาสนา พุทธ อิสลาม
 คริสต์ อื่นๆ โปรดระบุ .....
๖. ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 ปริญญาโทหรือสูงกว่า อื่นๆ โปรดระบุ .....
๗. ท่านเข้าร่วมเป็นกรรมการ/อนุกรรมการ/คณะทำงาน โครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา รวมเป็นระยะเวลา.....ปี
๘. ท่านเข้าร่วมเป็นกรรมการ/อนุกรรมการ/คณะทำงาน โครงการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง เช่น โครงการยุวชนประชาธิปไตย โครงการพัฒนาประชาธิปไตย โครงการประกวดเรียงความ โครงการพานแว่นฟ้า ฯลฯ รวมเป็นระยะเวลา .....ปี

ตอนที่ ๒ การประเมินด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิต

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

๑. ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อมของโครงการ ได้แก่ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์โครงการกับนโยบาย/พันธกิจขององค์กร และความสอดคล้องของโครงการกับสภาวะการณ์ในปัจจุบัน

หัวข้อ	ระดับความเหมาะสม					หมายเหตุ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
๑. ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบาย/พันธกิจขององค์กร						
๒. ความสอดคล้องของโครงการกับสภาวะการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน						

วัตถุประสงค์ของโครงการ คือ การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย และการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย

นโยบาย/พันธกิจขององค์กร (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) คือ การส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดี และเข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ การสนับสนุนด้านต่าง ๆ เอกสารประกอบงบประมาณสนับสนุน และความพร้อมในการดำเนินงาน

หัวข้อ	ระดับความเหมาะสม					หมายเหตุ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
๑. การสนับสนุนด้านเวลา เอกสาร และคำแนะนำจากผู้บริหารกลุ่มงาน/สำนัก						
๒. ความเพียงพอของเอกสาร คู่มือประกอบการดำเนินงาน						
๓. จำนวนเบี้ยประชุมที่ได้รับแต่ละครั้ง						
๔. จำนวนเบี้ยเลี้ยงในการเดินทางปฏิบัติงาน						
๕. ความสะดวกในการเดินทางไปปฏิบัติงาน						
๖. ความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ด้านความรู้ เวลา						
๗. ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทาง						

๓. ด้านกระบวนการดำเนินงาน ได้แก่ การดำเนินการประชุม ระยะเวลาดำเนินการ ลักษณะของแบบทดสอบ การประสานงาน

หัวข้อ	ระดับความเหมาะสม					หมายเหตุ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
๑. การดำเนินงานของเลขานุการในการเตรียมการประชุม การประสานงาน การติดตามงาน การเตรียมเอกสารฯ						
๒. โอกาสในการแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม						
๓. ความก้าวหน้าในการดำเนินการประชุม						
๔. เวลาที่ใช้ในการประชุมพิจารณาข้อสอบ						
๕. จำนวนข้อคำถามในแบบทดสอบ						
๖. สัดส่วนของเนื้อหาในแบบทดสอบ						
- รัฐธรรมนูญ ๘ ข้อ						
- ข้อบังคับการประชุม ๘ ข้อ						
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ๑๒ ข้อ						
- เหตุการณ์การเมืองการปกครอง ๗ ข้อ						
๗. การประสานงานระหว่างอนุกรรมการกับการร่วมโครงการฯ						
๘. ความร่วมมือระหว่างคณะอนุกรรมการฯ						
๙. การประสานงานของสำนักงานฯ กับเขตตรวจราชการ						

๔. ด้านผลผลิต ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจต่อการเมืองการปกครอง และประโยชน์ของโครงการ

หัวข้อ	ระดับความคิดเห็น					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	หมายเหตุ
๑. ความรู้ ความเข้าใจต่อการเมืองการปกครองก่อนเข้าร่วมโครงการ						
๒. ความรู้ ความเข้าใจต่อการเมืองการปกครองภายหลังเข้าร่วมโครงการ						
๓. การพัฒนาทักษะและประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงาน						

▪ ด้านทัศนคติทางการเมือง

ด้านทัศนคติทางการเมือง	ระดับ				
	เป็นประจำ	บ่อย	เป็นครั้งคราว	นานๆครั้ง	ไม่เคย
๑. การติดตามข่าวสารทางการเมือง					
๒. การพูดคุย แลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับการเมือง					
๓. การคัดค้าน ประท้วงนโยบายของรัฐ (ทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ)					
๔. การร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองไปยังสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น การส่งจดหมายไปยัง นสพ.					
๕. การโทรศัพท์/ส่งSMS เพื่อร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองไปยังรายการวิทยุ โทรทัศน์					
๖. การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านระบบอินเทอร์เน็ต การตั้ง/ตอบกระทู้การเมือง					
๗. การรับชม/รับฟังการปราศรัย การหาเสียง					
๘. การชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้ง					
๙. การร่วมกิจกรรมรณรงค์ต่างๆ ทางการเมือง					
๑๐. การช่วยพรรคการเมือง/ผู้สมัครรับเลือกตั้งหาเสียง					

ตอนที่ ๓ ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

๑. ท่านคิดว่าข้อดีหรือจุดเด่นของโครงการนี้ คือ

.....
.....
.....

๒. ท่านคิดว่าสิ่งที่ควรปรับปรุงมากที่สุดในโครงการนี้คือ

ปรับปรุงอย่างไร

.....
.....
.....

๓. ท่านได้รับความสะดวกหรือไม่ที่เข้าร่วมโครงการนี้ สะดวก ไม่สะดวก

เหตุผล.....
.....
.....

๔. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่จะมีการเผยแพร่ข้อสอบผ่านระบบ Internet เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เหตุผล.....
.....
.....

๕. ท่านคิดว่าท่านคุ้มค่าหรือไม่ที่เข้าร่วมโครงการนี้ คุ้มค่า ไม่คุ้มค่า

เหตุผล.....
.....
.....

๖. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่จะจัดการแข่งขันพร้อมกัน (วันเดียว) ทั่วประเทศ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เหตุผล.....
.....
.....

๗. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

แบบสอบถาม

ครู/อาจารย์ นักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมการแข่งขัน และผู้สังเกตการณ์

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เรื่อง “การวิจัยประเมินผลโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๔๙” มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินผลโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเสนอต่อผู้บริหารเพื่อปรับปรุงโครงการต่อไป

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับท่านมากที่สุด

๑. สถานภาพของท่าน ครู/อาจารย์ นักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมการแข่งขัน
 ผู้สังเกตการณ์ อื่นๆ โปรดระบุ .....
๒. เพศ ชาย หญิง
๓. อายุ ..... ปี (นับเป็นจำนวนปีเต็ม)
๔. ศาสนา พุทธ อิสลาม
 คริสต์ อื่นๆ โปรดระบุ .....
๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
 อนุปริญญา/ปวส. ปริญญาตรี
 ปริญญาโทหรือสูงกว่า อื่นๆ โปรดระบุ .....
๖. ในกรณีที่ท่านเป็นนักเรียน/นักศึกษา ท่านวางแผนจะเข้าศึกษาต่อในสาขาใดมากที่สุด
 นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์
 ศิลปศาสตร์ บริหารธุรกิจ/เศรษฐศาสตร์
 วิทยาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์
 สายอาชีพ อื่นๆ โปรดระบุ .....

ตอนที่ ๒ การประเมินด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการดำเนินงานและผลผลิตของโครงการ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

๑. ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อมของโครงการ ได้แก่ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์โครงการกับนโยบาย/พันธกิจขององค์การ และความสอดคล้องของโครงการกับสภาวะการณ์ในปัจจุบัน

หัวข้อ	ระดับความเหมาะสม					หมายเหตุ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
๑. ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบาย/พันธกิจขององค์การ						
๒. ความสอดคล้องของโครงการกับสภาวะการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน						

วัตถุประสงค์ของโครงการ คือ การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย และการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย

นโยบาย/พันธกิจขององค์การ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) คือ การส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดี และเข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ระยะเวลาในการเตรียมตัว การได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ กระบวนการคัดเลือก และการสนับสนุนด้านเอกสารประกอบ

หัวข้อ	ระดับความเหมาะสม					หมายเหตุ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
๑. ระยะเวลาในการเตรียมตัว						
๒. การสนับสนุนด้านงบประมาณจากสถานศึกษา						
๓. กระบวนการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการ						
๔. การสนับสนุนด้านเอกสาร ตำราทางกฎหมาย และการเมืองการปกครอง						

๓. ด้านกระบวนการดำเนินงาน ได้แก่ การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่/วิทยากร ระยะเวลาดำเนินการ ลักษณะของแบบทดสอบ การจัดกิจกรรม สถานที่จัดการแข่งขัน วัสดุอุปกรณ์ และการอำนวยความสะดวก

หัวข้อ	ระดับความเหมาะสม					หมายเหตุ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
๑. การดำเนินการลงทะเบียน						
๒. เวลาที่ใช้ในการทำดำเนินการแข่งขัน						
- รอบแรก ๓๕ ข้อ เวลา ๑ ชั่วโมง						
- รอบสอง ๑๐ ข้อ ข้อละ ๑ นาที						
๓. เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมความรู้ เช่น บทบาทสมมติ การบรรยาย						
๔. รูปแบบในการดำเนินการ						
- การแข่งขันตอบปัญหา						
- การจัดกิจกรรมเสริมความรู้						
๕. ความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหา (เฉลยคำถาม-คำตอบของวิทยากร)						
๖. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรจัดกิจกรรมเสริมความรู้ เช่น กิจกรรมบทบาทสมมติ การบรรยาย						
๗. สัดส่วนของเนื้อหาในแบบทดสอบ						
- รัฐธรรมนูญ ๘ ข้อ						
- ข้อบังคับการประชุม ๘ ข้อ						
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ๑๒ ข้อ						
- เหตุการณ์การเมืองการปกครอง ๗ ข้อ						
๘. การใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการบรรยาย						
๙. การบริการอาหาร เครื่องดื่ม						
๑๐. สถานที่จัดการแข่งขันและการอำนวยความสะดวก						

๔. ด้านผลผลิต ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจต่อการเมืองการปกครอง และประโยชน์ของโครงการ

หัวข้อ	ระดับความคิดเห็น					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	หมายเหตุ
๑. ความรู้ ความเข้าใจต่อการเมืองการปกครองในระบบรัฐสภา ก่อนเข้าร่วมโครงการ						
๒. ความรู้ ความเข้าใจต่อการเมืองการปกครองในระบบรัฐสภา ภายหลังเข้าร่วมโครงการ						
๓. ประโยชน์ต่อการเรียน การศึกษาและการดำเนินชีวิต						

▪ ด้านทัศนคติทางการเมือง

ด้านทัศนคติทางการเมือง	ระดับ				
	เป็นประจำ	บ่อย	เป็นครั้งคราว	นานๆครั้ง	ไม่เคย
๑. การติดตามข่าวสารทางการเมือง					
๒. การพูดคุย แลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับการเมือง					
๓. การคัดค้าน ประท้วงนโยบายของรัฐ					
๔. การร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองไปยังสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น การส่งจดหมายยัง นสพ. ^๕					
๕. การโทรศัพท์/ส่งSMS เพื่อร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองไปยังรายการวิทยุ โทรทัศน์					
๖. การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านระบบอินเทอร์เน็ต การตั้ง/ตอบกระทู้การเมือง					
๗. การรับชม/รับฟังการปราศรัย การหาเสียง					
๘. การชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้ง					
๙. การร่วมกิจกรรมรณรงค์ต่าง ๆ ทางการเมือง					
๑๐. การช่วยพรรคการเมือง/ผู้สมัครรับเลือกตั้งหาเสียง					

ตอนที่ ๓ ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

๑. ท่านคิดว่าข้อดีหรือจุดเด่นของโครงการนี้ คือ

.....
.....
.....

๒. ท่านคิดว่าสิ่งที่ควรปรับปรุงมากที่สุดในโครงการนี้คือ .....
ปรับปรุงอย่างไร

.....
.....
.....
.....

๓. ท่านได้รับความสะดวกหรือไม่ที่เข้าร่วมโครงการนี้ สะดวก ไม่สะดวก

เหตุผล.....
.....
.....

๔. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่จะมีการเผยแพร่ข้อสอบผ่านระบบ Internet เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เหตุผล.....
.....
.....

๕. ท่านคิดว่าท่านคุ้มค่าหรือไม่ที่เข้าร่วมโครงการนี้ คุ้มค่า ไม่คุ้มค่า

เหตุผล.....
.....
.....

๖. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่จะจัดการแข่งขันพร้อมกัน (วันเดียว) ทั่วประเทศ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เหตุผล.....
.....
.....

๗. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

แบบสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ แบบมีโครงสร้าง (Structural Question)

คณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการและหัวหน้าทีม

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับผู้ให้สัมภาษณ์มากที่สุด

๑. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง รองเลขาธิการ/ที่ปรึกษา ผู้อำนวยการสำนัก/ผู้อำนวยการกลุ่มงาน

วิทยากร

นิติกร

นักประชาสัมพันธ์

อื่นๆ โปรดระบุ .....

๒. ดำรงตำแหน่ง

กรรมการ ตำแหน่ง .....

อนุกรรมการ คณะ ..... ตำแหน่ง .....

หัวหน้าทีม

๓. เพศ

ชาย

หญิง

๔. ระยะเวลาเข้าร่วมเป็นกรรมการ/อนุกรรมการ/คณะทำงาน โครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา เป็นเวลา .....ปี

๕. ระยะเวลาเข้าร่วมเป็นกรรมการ/อนุกรรมการ โครงการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง เช่น โครงการยุวชนประชาธิปไตย โครงการพัฒนาประชาธิปไตย โครงการประกวดเรียงความ โครงการพานแว่นฟ้า ฯลฯ เป็นเวลา .....ปี

ตอนที่ ๒ การประเมินด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิต

๑. ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อมของโครงการ

๑.๑ ท่านคิดว่าโครงการนี้มีความสอดคล้องกับสภาวะการณ์ในปัจจุบันหรือไม่ เพียงใด

๑.๒ ท่านคิดว่าวัตถุประสงค์ของโครงการนี้มีความสอดคล้องกับนโยบาย/พันธกิจขององค์กรหรือไม่ เพียงใด

๒. ด้านปัจจัยเบื้องต้น

๒.๑ ท่านคิดว่าโครงการนี้ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารมากน้อยเพียงใด

๒.๒ ท่านคิดว่าเอกสาร คู่มือประกอบการดำเนินงานมีความเพียงพอหรือไม่

๒.๓ ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการดำเนินงานตามโครงการนี้หรือไม่ อย่างไร

๒.๔ ท่านคิดว่างบประมาณที่ได้รับมีความเหมาะสมเพียงพอหรือไม่ ควรปรับปรุงอย่างไร

๒.๕ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ (เช่น ความสะดวกในการเดินทาง)

๓. ด้านกระบวนการดำเนินงาน

๓.๑ ท่านคิดว่ากรดำเนินงานของเลขานุการในการจัดการประชุมมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

๓.๒ ท่านคิดว่ากรดำเนินการประชุมเตรียมการมีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด

๓.๓ ท่านคิดว่าสถานที่จัดการแข่งขันมีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด

๔. ด้านผลผลิต

๔.๑ ท่านคิดว่าโครงการนี้บรรลุวัตถุประสงค์ด้านการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจต่อการเมืองการปกครองหรือไม่ เพียงใด

๔.๒ ท่านคิดว่าโครงการนี้บรรลุวัตถุประสงค์ด้านการส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อการเมืองการปกครองหรือไม่ เพียงใด

๕. ปัญหาและข้อเสนอแนะ

๕.๑ ท่านคิดว่าโครงการนี้มีข้อดีหรือจุดเด่นอย่างไรบ้าง

๕.๒ ท่านคิดว่าโครงการนี้ ควรมีการปรับปรุงด้านใดบ้าง อย่างไร

๕.๓ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่จะมีการเผยแพร่ข้อสอบผ่านระบบ Internet อย่างไร

๕.๔ ท่านคิดว่าท่านคุ้มค่าหรือไม่ที่เข้าร่วมโครงการนี้ อย่างไร

๕.๕ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่จะจัดการแข่งขันพร้อมกัน (วันเดียว) ทั่วประเทศ

๕.๖ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

แบบการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม
การดำเนินการจัดการแข่งขันตอบปัญหา

ตอนที่ ๑ การประเมินการดำเนินการจัดการแข่งขันตอบปัญหา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

หัวข้อ	ระดับความเหมาะสม					หมายเหตุ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
๑. การดำเนินงานของฝ่ายประชาสัมพันธ์ (การลงทะเบียน พิธีการ)						
๒. การดำเนินงานของอนุกรรมการฝ่ายจัดการ แข่งขัน						
๓. การดำเนินงานของอนุกรรมการกิจกรรม เสริมความรู้						
๔. บรรยากาศการแข่งขัน						
๕. การบริหารเวลาในการดำเนินการแข่งขัน						
๖. การประสานงานกับเขตการศึกษา						
๗. การประสานงานกับโรงเรียน						
๘. การจัดการความขัดแย้ง และการแก้ไข ปัญหาเฉพาะหน้า						
๙. การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์การ						
๑๐. สถานที่ และการอำนวยความสะดวก						
๑๑. อื่น ๆ						

ตอนที่ ๒ ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

รายนามคณะกรรมการศึกษาและดำเนินการจัดทำวิจัย
โครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา

๑. นายจรูญ พันธุ์เป็รื่อง	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒. นางวิจิตรา วัชรภรณ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๓. นางสาวจิรพรรณ กาญจนอุดม	หัวหน้าคณะกรรมการ
๔. นางสาวอุษา โฆษิตตระกูล	คณะกรรมการ
๕. นางสุทธาทิพย์ ถิ่นวัฒนากุล	คณะกรรมการ
๖. นางสาวศุภพรัตน์ สุขพุ่ม	เลขานุการและคณะกรรมการ
๗. นางพุทธชาติ ทองเอน	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะกรรมการ
๘. นางสาวปิยะวรรณ ปานโต	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะกรรมการ

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา เป็นโครงการที่ดำเนินการเพื่อตอบสนองภารกิจในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข ตลอดจนเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ให้กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ และสายอาชีพทั่วประเทศ ในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เริ่มดำเนินโครงการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ จนถึงปัจจุบัน

การวิจัยเรื่อง “การประเมินผลโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาไทย ประจำปี ๒๕๔๙” มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินบริบทโครงการ (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการดำเนินการ (Process) ผลผลิตของโครงการ (Product) และปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินโครงการ โดยใช้การวิจัยประเมินผลโครงการ รูปแบบ CIPP Model ของ Stufflebeam เป็นกรอบในการศึกษาวิจัย ร่วมกับการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้สถิติความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) ค่ามัธยฐาน (Median) ร้อยละ (Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ไคสแควร์ (Chi-Square) และ ANOVA ส่วนการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ทั้งนี้ เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงโครงการทั้งด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการดำเนินการให้มีความเหมาะสมต่อการดำเนินโครงการมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในการดำเนินโครงการลักษณะเดียวกันต่อไป อันจะนำมาสู่การบรรลุ เป้าหมายขององค์กรคือการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ และเสริมสร้างทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขแก่ประชาชนต่อไป

การนำเสนอผลการศึกษานในงานวิจัยครั้งนี้ แบ่งการนำเสนอเป็น ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ กรรมการ/อนุกรรมการดำเนินงานโครงการ จำนวน ๙๖ คน และผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ นักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมการแข่งขัน

ครู/อาจารย์ และผู้สังเกตการณ์ จำนวน ๑,๗๕๗ คน โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๒ กลุ่ม ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความสนใจในการให้ข้อมูล

๑.๑ กรรมการ/อนุกรรมการดำเนินงานโครงการ จำนวน ๙๖ คน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง (ร้อยละ ๕๒.๐๘) อายุเฉลี่ย ๓๖ ปี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ ๙๖.๘๘) ประมาณสามในห้าของกลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ ๖๐.๔๒) รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕๐ ด้านการดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน ประมาณครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างดำรงตำแหน่งวิทยากร เป็นนิติกร ร้อยละ ๒๐.๘๓ ส่วนการดำรงตำแหน่งในโครงการ ส่วนใหญ่เป็นอนุกรรมการ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๔๙ ด้านประสบการณ์ในการทำงานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เข้าร่วมเป็นกรรมการ/อนุกรรมการ/คณะทำงานในโครงการนี้ ๒-๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๘๓ รองลงมาคือ ๖-๑๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๙๒ (ค่าเฉลี่ย ๕.๕๗ ปี) สำหรับประสบการณ์ในการเข้าร่วมเป็นกรรมการ/อนุกรรมการ/คณะทำงานโครงการเผยแพร่ประชาธิปไตยของสำนักงานฯ พบว่าร้อยละ ๔๕.๘๓ เข้าร่วมเป็นกรรมการ/อนุกรรมการ/คณะทำงาน มาแล้ว ๑-๕ ปี

๑.๒ ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ นักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมการแข่งขัน ครู/อาจารย์ และผู้สังเกตการณ์ จำนวน ๑,๗๕๗ คน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ ๗๓.๕๑ เป็นนักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมการแข่งขัน รองลงมา เป็นครู/อาจารย์ และผู้สังเกตการณ์ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๖๕ และร้อยละ ๔.๖๗ ตามลำดับ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๘๘ อายุเฉลี่ย ๒๒ ปี ร้อยละ ๙๑.๗๑ นับถือศาสนาพุทธ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ ๗๘.๓๕ กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑๙ สำหรับการวางแผนศึกษาต่อในอนาคต สอบถามเฉพาะกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา พบว่าร้อยละ ๒๔.๔๓ ของกลุ่มตัวอย่างวางแผนศึกษาต่อในสาขานิติศาสตร์ รองลงมาวางแผนศึกษาต่อในคณะวิทยาศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ/เศรษฐศาสตร์ และคณะรัฐศาสตร์ คิดเป็น ร้อยละ ๑๙.๒๐, ร้อยละ ๘.๙๐ และร้อยละ ๘.๔๐ ตามลำดับ

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อบริบท หรือสภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิต

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๔๙ ครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยประเมินผล

โครงการจากความคิดเห็นของกลุ่มอย่างต่อบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context) ปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการดำเนินงาน (Process) และผลผลิตของโครงการ (Product)

ทั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยแบ่งช่วงคะแนน ออกเป็น ๕ ระดับตามมาตรวัดของลิเกิร์ต (Likert's Scale) ได้แก่ คะแนน ๕.๐๐-๔.๕๑ หมายถึงมากที่สุด คะแนน ๔.๕๐-๓.๕๑ หมายถึงมาก คะแนน ๓.๕๐- ๒.๕๑ หมายถึงปานกลาง คะแนน ๒.๕๐-๑.๕๑ หมายถึงน้อย และคะแนน ๑.๕๐-๑.๐๐ หมายถึง น้อยที่สุด

๒.๑ ความคิดเห็นของกรรมการ/อนุกรรมการดำเนินงานโครงการ จำนวน ๙๖ คน

๑. ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อมของโครงการ

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ บริบทหรือสภาพแวดล้อมของโครงการในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=๔.๐๗ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน= ๐.๕๖) ทั้งนี้ หากแยกพิจารณารายหัวข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบาย/พันธกิจขององค์กร และความสอดคล้องของโครงการกับสภาพการณ์ทางการเมืองในปัจจุบันอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

๒. ด้านปัจจัยเบื้องต้น

การศึกษาคำความคิดเห็นด้านปัจจัยเบื้องต้น ๗ หัวข้อ ได้แก่ การสนับสนุนด้านต่างๆ เอกสารประกอบ งบประมาณสนับสนุน และความพร้อมในการดำเนินงาน ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ปัจจัยเบื้องต้นของโครงการในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = ๓.๐๗ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๖๑)

ทั้งนี้ เมื่อแยกพิจารณารายหัวข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ การสนับสนุนด้านเวลา เอกสารและคำแนะนำจากผู้บริหารกลุ่มงาน/สำนักมีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วนความเพียงพอของเอกสาร คู่มือประกอบการดำเนินงาน จำนวนเบี้ยประชุมที่ได้รับแต่ละครั้ง ความสะดวกในการเดินทางไปปฏิบัติงาน ความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ด้านความรู้ เวลาและระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทาง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ขณะที่จำนวนเบี้ยเลี้ยงในการเดินทางปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๔๘.๙๖) มีความเห็นว่มีความเหมาะสมในระดับน้อยเท่านั้น

๓. ด้านกระบวนการดำเนินงาน

การศึกษาคำความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้านกระบวนการดำเนินงาน ๙ หัวข้อ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าในภาพรวมกระบวนการดำเนินงานมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = ๓.๓๙ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๔๖)

ทั้งนี้ เมื่อแยกพิจารณารายด้าน พบว่า ในด้านการประชุมที่ประกอบด้วย การดำเนินงานของเลขานุการในการเตรียมการประชุม การประสานงาน การติดตามงาน การเตรียมเอกสารฯ โอกาสในการแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม และความก้าวหน้าในการดำเนินการประชุม มีความเหมาะสมในระดับมาก ขณะที่เวลาที่ใช้ในการประชุมพิจารณาข้อสอบมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ส่วนความคิดเห็นของคณะกรรมการต่อแบบทดสอบ พบว่า จำนวนข้อคำถามในแบบทดสอบมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง และด้านสัดส่วนของเนื้อหาในแบบทดสอบ ที่ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ข้อบังคับการประชุม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ และเหตุการณ์การเมืองการปกครอง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า จำนวนข้อสอบเนื้อหาเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ จำนวน ๔ ข้อ และเหตุการณ์การเมืองการปกครอง จำนวน ๗ ข้อ มีความเหมาะสมในระดับมาก ขณะที่จำนวนข้อสอบที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับข้อบังคับการประชุม จำนวน ๘ ข้อ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๒ ข้อ มีความเหมาะสมในระดับปานกลางและมากในสัดส่วนเท่ากัน

ด้านการประสานงาน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ความร่วมมือระหว่างอนุกรรมการฯ มีความเหมาะสมในระดับมาก ขณะที่การประสานงานระหว่างอนุกรรมการกับกรรมการโครงการฯ และการประสานงานของสำนักงานฯ กับเขตตรวจราชการ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

๔. ด้านผลผลิต

การศึกษาคำความคิดเห็นของกรรมการ/อนุกรรมการ ด้านผลผลิต ๒ หัวข้อ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ในภาพรวมผลผลิตของโครงการอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๓.๗๕ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๖๑) ทั้งนี้ เมื่อแยกพิจารณารายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ความรู้ ความเข้าใจต่อการเมืองการปกครองก่อนเข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับมาก ขณะที่ความรู้ ความเข้าใจต่อการเมืองการปกครองภายหลังเข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

๒.๒ ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ นักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมการแข่งขัน ครู/อาจารย์ และผู้สังเกตการณ์ จำนวน ๑,๗๙๗ คน

๑. ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อมของโครงการ

การศึกษาคำความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ นักเรียน/นักศึกษาที่เข้าร่วมการแข่งขัน ครู/อาจารย์ และผู้สังเกตการณ์ ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อมโครงการ (Context) ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าบริบทหรือสภาพแวดล้อมของโครงการในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๔.๑๑ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๖๑) ทั้งนี้ หากแยกพิจารณารายหัวข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบาย/พันธกิจขององค์กร และความสอดคล้องของโครงการกับสถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบันอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

๒. ด้านปัจจัยเบื้องต้น

การศึกษาคำความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการ ด้านปัจจัยเบื้องต้น ๔ หัวข้อ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าปัจจัยเบื้องต้นของโครงการในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๓.๖๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๖๖) เมื่อแยกพิจารณารายหัวข้อ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ระยะเวลาในการเตรียมตัว กระบวนการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการ และการสนับสนุนด้านเอกสาร ตำราทางกฎหมาย และการเมือง มีความเหมาะสมในระดับมาก ขณะที่การสนับสนุนด้านงบประมาณจากสถานศึกษามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

๓. ด้านกระบวนการดำเนินงาน

การศึกษาคำความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการ ด้านกระบวนการดำเนินงาน ๙ หัวข้อ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าในภาพรวมกระบวนการดำเนินงานมีความเหมาะสมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๓.๖๘ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๕๕)

ทั้งนี้ เมื่อแยกพิจารณารายหัวข้อพบว่า การดำเนินการที่ประกอบด้วย การดำเนินการลงทะเบียนรูปแบบในการดำเนินการ การแข่งขันตอบปัญหา และการจัดกิจกรรมเสริมความรู้ ความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาในการเฉลยคำถาม-คำตอบของวิทยากร และความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรจัดกิจกรรมเสริมความรู้ เช่น กิจกรรมบทบาทสมมุติ และการบรรยายมีความเหมาะสมในระดับมาก ขณะที่เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมความรู้ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

สำหรับเวลาที่ใช้ในการดำเนินการแข่งขัน ในรอบแรก ๓๕ ชั่วโมงนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก ขณะที่เวลาที่ใช้ในรอบสอง จำนวน ๑๐ ชั่วโมงละ ๑ นาที มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการต่อแบบทดสอบ พบว่า สัดส่วนของเนื้อหาในแบบทดสอบที่ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ จำนวน ๘ ข้อ ข้อบังคับการประชุม จำนวน ๑ ข้อ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๒ ข้อ และเหตุการณ์การเมืองการปกครอง จำนวน ๗ ข้อ มีความเหมาะสมในระดับมาก

ด้านอุปกรณ์และการอำนวยความสะดวก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า การใช้โสตทัศนูปกรณ์ ประกอบการบรรยาย และสถานที่จัดการแข่งขัน การอำนวยความสะดวกมีความเหมาะสมในระดับมาก ขณะที่การบริการอาหาร เครื่องดื่มมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

๕. ด้านผลผลิต

การศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการด้านผลผลิต ๒ หัวข้อ ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ในภาพรวมผลผลิตของโครงการอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๓.๘๒ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๕๔) เมื่อแยกพิจารณารายหัวข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ความรู้ ความเข้าใจต่อการเมืองการปกครองก่อนเข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่ ความรู้ ความเข้าใจต่อการเมือง การปกครองภายหลังเข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับมาก และประโยชน์ต่อการเรียน การศึกษาและการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ตอนที่ ๓ การวิเคราะห์แบบทดสอบ

แบบทดสอบ จำนวน ๓๕ ข้อ ประกอบด้วยเนื้อหาแบ่งเป็น ๔ ส่วน พบว่า

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ผู้เข้าร่วมแข่งขันส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๔๐.๖๙) สามารถทำได้ถูกต้อง ๓-๔ ข้อ จากข้อสอบ ๘ ข้อ คิดเป็น ค่าคะแนนเฉลี่ย ๓.๙๒
- ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา และข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรม ผู้เข้าร่วมแข่งขันส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๔๖.๑๒) สามารถทำได้ถูกต้อง ๓-๔ ข้อ จากข้อสอบ ๘ ข้อ ค่าคะแนนเฉลี่ย ๓.๖๗
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้เข้าร่วมแข่งขันส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๕๑.๐๓) สามารถทำได้ถูกต้อง ๒-๓ ข้อ จากข้อสอบ ๖ ข้อ ค่าคะแนนเฉลี่ย ๒.๗๖
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการรอกเสียงประชามติ ผู้เข้าร่วมแข่งขันส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๕๗.๑๖) สามารถทำได้ถูกต้อง ๒-๓ ข้อ จากข้อสอบ ๖ ข้อ ค่าคะแนนเฉลี่ย ๒.๙๐

- ข้อสอบเหตุการณ์การเมืองการปกครองและองค์การรัฐสภาาระหว่างประเทศ ผู้เข้าร่วมแข่งขันส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๕๔.๒๒) สามารถทำได้ถูกต้อง ๑-๒ ข้อ จากข้อสอบ ๗ ข้อ ค่าคะแนนเฉลี่ย ๒.๒๙

ตอนที่ ๔ ปัญหาและข้อเสนอแนะ

จากการรายงานผลการปฏิบัติงานตามแบบรายงานผลการปฏิบัติงาน ของคณะอนุกรรมการโครงการจัดการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ประจำปี ๒๕๔๙ ทั้งหมด ๑๓ เขตตรวจราชการ สรุปได้ว่า

๑. ค่าใช้จ่ายในการจัดการแข่งขัน เนื่องจากในช่วงแรกทางสำนักงานฯ ได้แจ้งต่อเขตตรวจราชการว่าจะได้รับค่าใช้จ่าย เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท ซึ่งเมื่อเดินทางไปจัดการแข่งขัน สามารถเบิกได้เพียง ๑๐,๐๐๐ บาท เท่านั้น ทำให้เกิดความสับสน บางเขตตรวจราชการต้องสำรองเงินจ่ายเอง
๒. ปัญหาการประสานงานจากการที่แผนพับไม่ระบุสถานที่ตั้งของสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการ
๓. มีปัญหาการแจกประกาศนียบัตรล่าช้า บางโรงเรียนอยู่ไกลมากทำให้การเดินทางกลับไม่สะดวก
๔. ปัญหาจากการได้รับเอกสารต่างๆ ไม่ครบถ้วน
๕. สถานที่จัดการแข่งขันคับแคบ
๖. ปัญหาคอมพิวเตอร์ และเครื่องฉาย Power Point ชัดข้อง
๗. การดำเนินการของฝ่ายกิจกรรมเสริมความรู้ที่ยังมีความซ้ำซ้อน และคลาดเคลื่อนในการดำเนินงาน เป็นต้น

สำหรับข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการ

๑. เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างราบรื่นและมีเอกภาพ จึงควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ในการที่สำนักประชาสัมพันธ์จะสามารถดำเนินโครงการได้เอง เนื่องจากมีโครงสร้างรองรับโครงการฯ และยังมีความพร้อมด้านบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถทางวิชาการ และมีงบประมาณสนับสนุน

องค์กรประเมินโครงการ จะช่วยให้การดำเนินโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตรงตามภารกิจที่วางไว้

๒. บทบาทของคณะกรรมการฝ่ายจัดการแข่งขัน ควรมีการปรับเปลี่ยนให้มีหน้าที่รับผิดชอบเฉพาะเพียงการจัดทำและเผยแพร่คำถาม-คำตอบสำหรับใช้ในการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา

๓. ควรจัดทำคู่มือจัดกิจกรรมแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา เพื่อให้เกิดมาตรฐานการดำเนินงาน

๔. ข้อเสนอควรมีเนื้อหาในลักษณะที่สร้างเสริมความรู้ ความเข้าใจมากกว่าข้อสอบซึ่งมีเนื้อหาในลักษณะส่งเสริมความจำ นอกจากนี้ ควรมีการจัดทำและนำเสนอแบบทดสอบ/ข้อสอบพร้อมคำเฉลย และคำเฉลยพร้อมคำอธิบายในรายละเอียดที่เกี่ยวข้องไว้ในเว็บไซต์ (Website) ของรัฐสภา เพื่อให้นักเรียน และผู้สนใจสามารถเข้าถึงได้

๕. ควรจัดเตรียมประกาศนียบัตร และหนังสือขอบคุณสำหรับมอบให้ทุกโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งควรมีความแตกต่างกับโรงเรียนที่ชนะการแข่งขันในรอบคัดเลือก และโรงเรียนที่ชนะการแข่งขันในรอบชิงชนะเลิศ

๖. ควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติงานการจัดแข่งขันตอบปัญหาฯ ประจำปี เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดสรรงบประมาณดำเนินการแต่ละด้านของโครงการแข่งขันตอบปัญหาฯ ได้อย่างเหมาะสม

๗. การที่บริบททางการเมืองยังไม่อยู่ในสถานการณ์ปกติ คณะกรรมการฯ ที่จะรับผิดชอบดำเนินโครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาในปีต่อไป ควรติดตามศึกษารวบรวมและประมวลข้อมูล/รายละเอียดที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นขอบเขตของเนื้อหาสำหรับใช้ในการแข่งขันและแจ้งไปยังเขตตรวจราชการ และสถานศึกษาทราบล่วงหน้าต่อไป

คำทับข้อเสนอแนะในการวิจัย

๑. ควรมีการประเมินผลโครงการช่วงระหว่างการดำเนินงาน (Formulative Evaluation) และรายงานผลการประเมินเป็นระยะ เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงาน ควบคุม และกำกับโครงการให้เป็นไปตามแผน และเป้าหมายที่ตั้งไว้

๒. ควรมีการประเมินผลโครงการภายใต้รูปแบบและมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้สามารถนำผลการประเมินมาเปรียบเทียบกัน อันจะนำมาสู่การปรับปรุงงานเข้า กระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้ได้ผลลัพธ์โครงการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด